

Lời tựa

Quan Công tên thật là Quan Vũ (160 - 219), tự Vân Trường, quê ở xóm Bửu Trì, thôn Thường Bình, trấn Giải Lương (nay là trấn Giải Châu, huyện Vận Thành, tỉnh Sơn Tây). Ông là một nhân vật lịch sử thời Tam Quốc (211 - 264) ở Trung Quốc, người anh em kết nghĩa với Trương Phi, Lưu Bị, vua của nước Thục bên cạnh nước Ngô, Ngụy tạo nên thế chân vạc chia ba Trung Quốc thời bấy giờ (Tam quốc Ngụy, Thục, Ngô). Ông được xem là người giỏi võ nghệ với những phẩm chất tuyệt vời về Nhân, Tín, Dũng, Nghĩa, Liêm... và được tôn là vị “tướng thần”. Trong lịch sử Trung Hoa thời phong kiến, Ông là người được các triều Vua phong kiến Trung Hoa phong nhiều danh hiệu cao quý từ Hầu đến Vương, Đế. Tương truyền sau khi qua đời, ông hiển thánh ở núi Ngọc Tuyền.

Tín ngưỡng thờ Quan Công xuất hiện ở Trung Quốc từ thời nhà Tùy, nhà Đường, phát triển vào thời nhà Tống, nhà Nguyên, nhà Minh, đạt đến đỉnh cao vào thời nhà Thanh. Nếu Khổng Tử được xưng tụng “Văn Thánh” thì Quan Công được các triều đại Trung Hoa xưng tụng “Võ Thánh”. Chính điều đó đã làm cho Quan Công được thần thánh hóa và trở thành vị thần theo tín ngưỡng dân gian, được người Hoa thờ cúng ở khắp nơi trên thế giới.

Tín ngưỡng thờ Quan Công được lưu dân người Hoa đưa vào Việt Nam nói chung, Nam bộ và Biên Hòa-Đồng Nai nói riêng vào những thời điểm khác nhau. Ở Biên Hòa, tín ngưỡng thờ Đức Ông theo chân những người Hoa “Phản Thanh phục Minh” do Tổng binh Cao-Lôi-Liêm Trần Thượng Xuyên dẫn đầu vào Cù Lao phò từ 1679. Cộng đồng người Hoa ở Biên Hòa đã kiến lập Miếu Quan Đế thờ Ông năm 1684.

Những phẩm chất cao quý của Ông rất gần với truyền thống quý trọng Nhân,

序

關公，關羽（160-219），字雲長，河東解良人（今山西省運城市解州鎮），中國漢末三國時代（211-264）的名將，與張飛，蜀漢開國皇帝劉備一經結義。魏蜀吳奠定了三國鼎立的局面。關公被認為具有《仁，信，勇，義，廉》之人，武藝高強的名將，並被尊為“神將”。中國歷代封建皇朝敕封尊號（公，侯乃至王，帝）。相傳關帝逝世後，神威顯赫，在玉泉山顯靈救世。

關公信仰萌發於中國隋唐，弘揚於宋元明，壯大於清。古人尊稱孔老夫子為文聖，關聖帝君為武聖。正因如此，關公被世人神化，成為民間信仰的尊神，倍受全球華人的崇拜供奉。

關公信仰是由華人在不同時期中轉入越南，特別是南部地區和同奈省邊和市。越南邊和市的關公信仰與1679年明末清初的高，廉，雷三州總兵陳尚川領導來越移民的華人有關。當地華人於1684年建立關帝廟（今邊和七府古廟）。

關公的精神品質與越南人的《仁，義，禮，智，信》等道德觀非常接近。法國殖民從19世紀末侵略越南。關公的忠義符合于義軍士兵的精神。因此愛國者，打

Nghĩa, Lễ, Trí, Tín... của người Việt. Hơn nữa, thời đấu tranh giành độc lập dân tộc, đặc biệt trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp (1861 - 1945), nghĩa khí của Quan Công là hình tượng tốt để quy tụ những người yêu nước kháng Pháp. Ở Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai có nhiều thiết chế tín ngưỡng thờ Quan Công, có nơi gọi là Miếu, có nơi gọi là Đền, có nơi gọi là Chùa Ông (như ở thành phố Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai, Việt Nam). Người Biên Hòa – Đồng Nai thờ ông trong nhiều chùa, phối thờ chung với Phật Bà Quan Âm. Người Việt gọi ông là Hán Thọ Đình Hầu - hay phổ biến là Quan Thánh Đế Quân. Đặc biệt trong giai đoạn phát triển của kinh tế thương mại (đầu và giữa thế kỷ 20), tầng lớp thương nhân người Hoa, người Việt thờ Quan Công biểu trưng cho chữ “Tín” trong buôn bán. Ngoài ra, ông còn được xem là vị tài thần để bảo vệ và mang đến may mắn, tiền bạc cho họ. Trong dân gian tôn Ông là thần Trung Nghĩa.

Năm 2024, kỷ niệm 340 năm kiến lập Thất phủ Cổ miếu Biên Hòa, Ban Trị sự cho xuất bản quyển sách ảnh về những chặng đường lịch sử cuộc đời, hành trạng của Quan Công bằng hai ngôn ngữ Hoa – Việt với mục đích để bá tánh tôn vinh những giá trị trường tồn, mà Ông là một nhân vật tiêu biểu, từ đó làm rõ thêm tư tưởng của ông “Đọc sách tốt – Nói lời hay – làm việc tốt – làm người tốt”.

Để đưa quyển sách ảnh “Quan Công Nhân vật lịch sử và huyền thoại” đến với bá tánh, Ban Trị sự Thất phủ Cổ miếu chân thành cảm ơn Trung tâm Quảng bá văn hóa Quan Công quốc tế Malaysia đã cung cấp tư liệu hình ảnh về Quan Thánh Đế và đội ngũ cộng tác viên đã biên dịch và biên tập quyển sách.

Rất mong đón nhận những góp ý của cộng đồng.

**BAN TRỊ SỰ
THẤT PHỦ CỔ MIẾU BIÊN HÒA
CHÙA ÔNG CÙ LAO PHỐ**

擊殖民組織都會使用關公形象招募群眾，結團愛國者為共同的理想而鬥爭抗法。在越南同奈省邊和市，有許多關公信仰基地，名字叫廟和祠，其中最特色的就有邊和七府古廟，俗稱阿公廟。同奈省邊和人建立關帝廟不僅供奉關公，而且供奉觀世音菩薩。越南人尊稱關公為漢壽亭侯，或亦稱關聖帝君。特別是在20世紀上半葉，越南經濟繁榮興盛。華商，越商把關公視為誠信的化身。此外，關公還被尊為商業的保護神，視為武財神。在民間社會，關公被尊為忠義神。

為慶祝邊和七府古廟建立340週年紀念（1684-2024），本理事會將以中越雙語出本《關公歷史轉期人物》該書旨在讓大眾尊貴永恆的價值觀，從而進一步明確了關公聖訓“讀好書，說好話，行好事，做好人”。

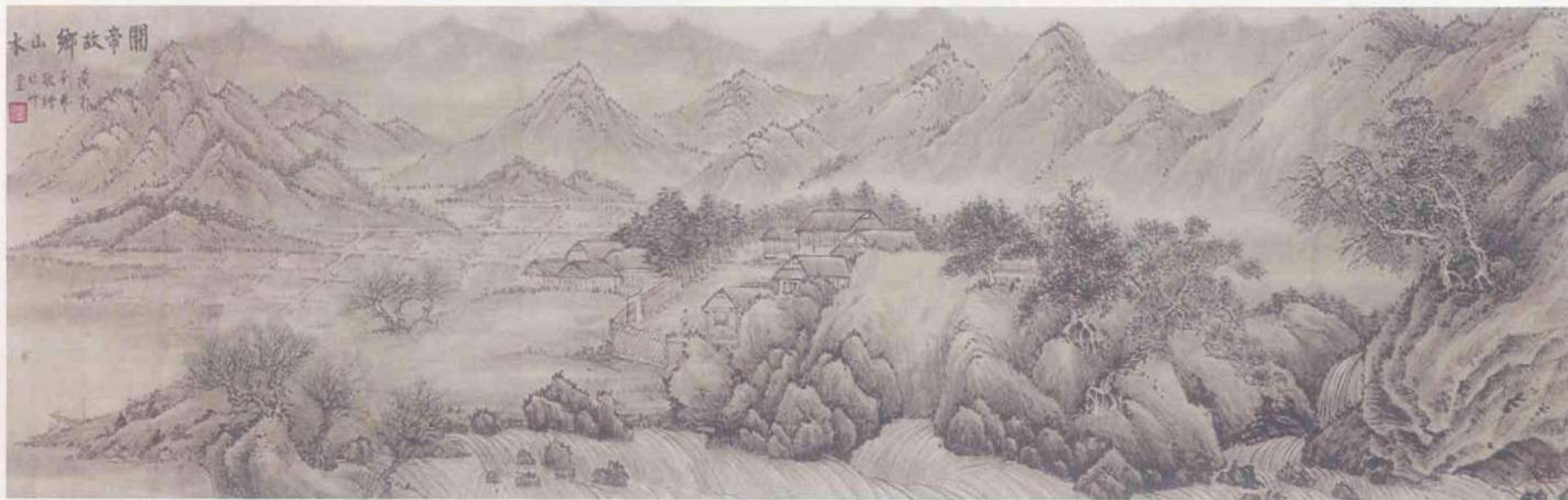
為將《關公歷史轉期人物》該書廣佈於社會各地，邊和七府古廟衷心感謝馬來西亞關公文化推廣中心提供的攝影資料，並感謝編輯工作團隊的辛勞。

本會征求社會公眾意見

邊和七府古廟理事會

SÔNG NƯỚC QUÊ HƯƠNG QUAN ĐẾ 關帝故鄉山水

Hà Đông là một địa danh thuộc khu vực Vận Thành ở phía tây nam của tỉnh Sơn Tây (Trung Quốc), bên ngoài giáp với sông Hoàng Hà, bên trong dựa núi Trung Điều; phía Tây, Nam ngăn cách sông đối diện với Thiểm Tây, Hà Nam. Đây là một địa phương hội tụ dung hòa thần kỳ giữa các truyền thuyết đẹp đẽ và tín sử tương thật. Đất Hà Đông có lịch sử lâu đời và nền văn hóa cổ xưa xán lạn của vùng trung du Hoàng Hà, là nơi tam giác ba nước Tần – Tấn – Dự Kim được hậu đãi cảnh quan nhân văn gồm tài nguyên thiên nhiên đặc biệt và phong thái cao siêu. Đất Hà Đông là bảo vật của trời, tụ hội anh linh, là một vùng đất lành của dân tộc Trung Hoa.

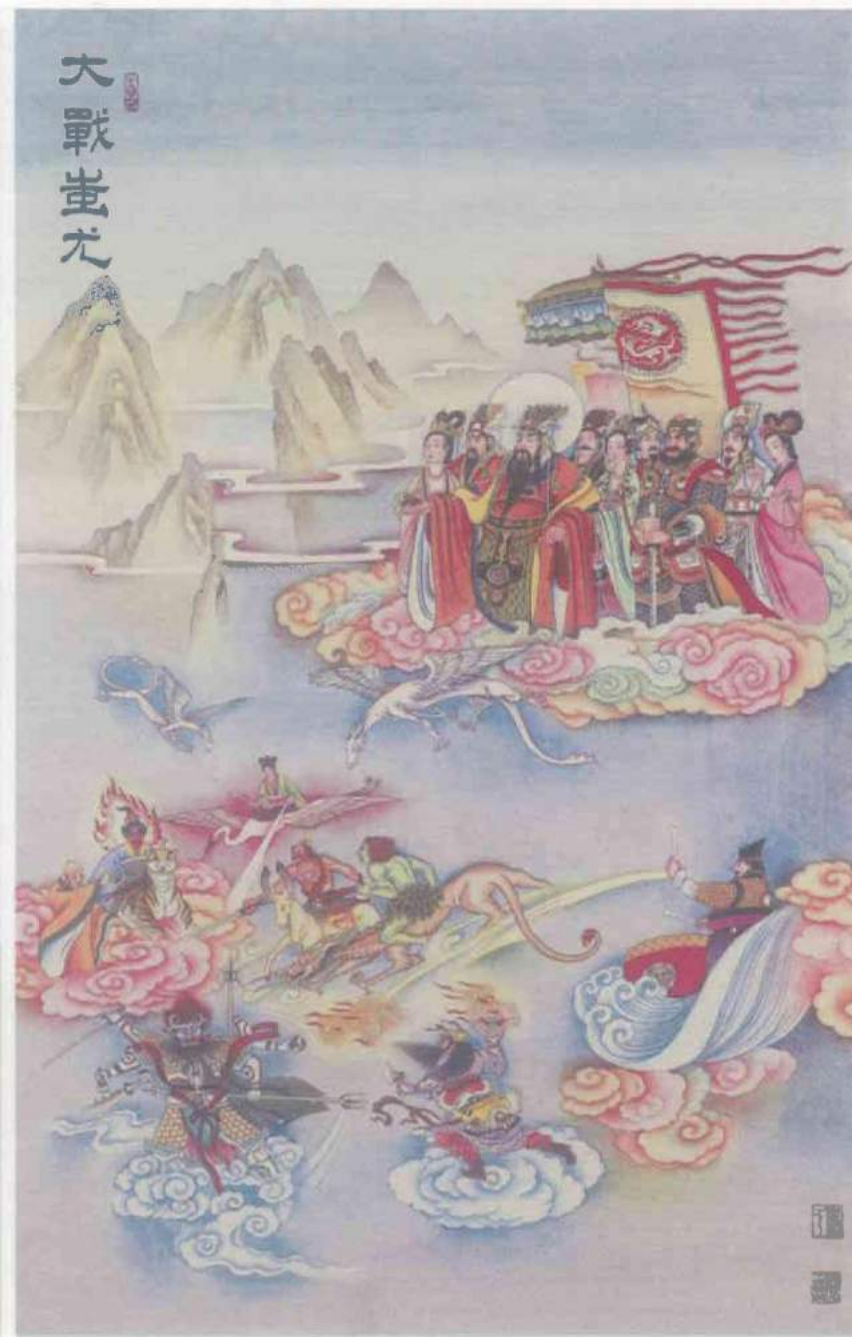
河東，位於山西省西南部的運城地區，外濱黃河，內恃中條山，西、南隔河分別與陝西、河南相望，是一片美麗的傳說與詳實的信史相融匯的神奇之地。河東地處黃河中游的秦、晉、豫金三角，有著綿延悠久的歷史、古老燦爛的文化、得天獨厚的自然資源和風采卓著的人文景觀，真可謂物華天寶，鍾靈毓秀，是中華民族發祥地之一。

ĐẠI CHIẾN XI VU

大戰蚩尤關帝故里解州因黃帝殺蚩尤而得名

Giải Châu – quê hương Quan Đế - vì do Hoàng (Huỳnh) Đế giết Xi Vưu mà được tên. Sau khi Hoàng Đế đánh bại Viêm Đế, con cháu của Viêm Đế là Xi Vưu không cam tâm thần phục bèn liên hiệp Phong Bá, Vũ Sư và người của bộ tộc Khoa Phụ với khí thế hùng hổ đến khiêu chiến Hoàng Đế. Hoàng Đế và Xi Vưu đánh nhau tận 71 trận nhưng thắng ít thua nhiều. Sau cùng quyết chiến với Xi Vưu nhờ có nữ bệ (Thần gậy đại hạn) trợ giúp mà bắt được Xi Vưu. Sau khi Xi Vưu bại binh, thi thể bị cắt chi, máu tươi hóa thành ao muối. Vì Xi Vưu bị cắt chi tại đây nên địa phương này được đặt tên là Giải Châu.

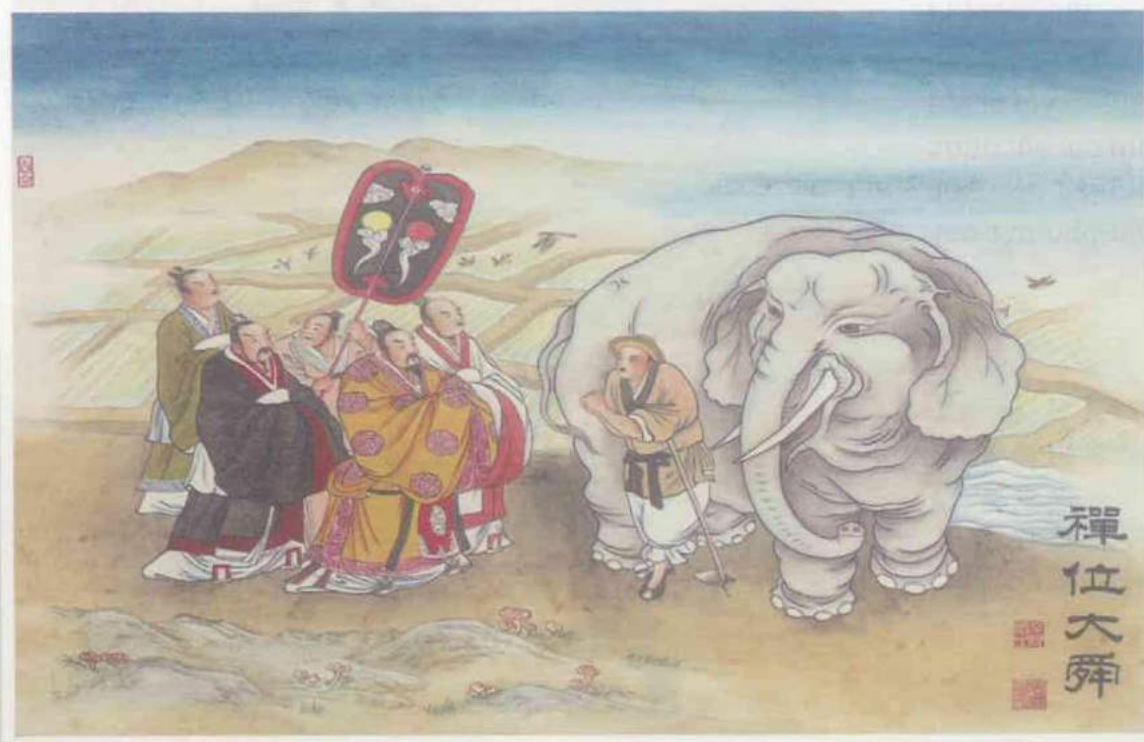
黃帝打敗炎帝之後，炎帝的子孫蚩尤不甘心臣服，於是聯合風伯、雨師和夸父部族的人，氣勢洶洶地來向黃帝挑戰。黃帝和蚩尤打了七十一仗，但是勝少敗多，最後跟蚩尤決戰，因為女魃的助陣而擒獲蚩尤。蚩尤兵敗後屍體被肢解，鮮血化為鹽池；由於是蚩尤被肢解之地，所以當地得名為解州。

THUẦN TRÔNG TRỌT TẠI LỊCH SƠN ĐẠI NGHIÊU TRUYỀN NGÔI

舜耕歷山大堯禪位

Theo truyền thuyết cổ đại Trung Quốc, Thuần là một trong Tam Hoàng Ngũ Đế trải qua nhiều khảo nghiệm thử thách mà cuối cùng được vua Nghiêu chấp thuận truyền ngôi. Thuần làm ruộng trông trọt tại Lịch Sơn (Có một thuyết cho rằng ngày nay thuộc nội cảnh huyện Vĩnh Tế, Trung Điều Sơn), sống tại Lôi Trạch (xưa là ở Cổ Lôi Hạ Trạch, thuộc Tế Âm, Sơn Đông) đánh cá, ở tại bờ sông Hoàng Hà chế tác đồ gốm, vật dụng gia đình tại Thọ Khâu. Theo Khổng Dĩnh Đạt - Mao Thi Chính Nghĩa - Nhà Đường, dẫn lời của Hoàng Phủ Mật: Vua Thuần xây kinh đô gọi là Phổ Bản, ngày nay là Sơn Tây, Vĩnh Tế gần với Giải Châu, là cố hương của Quan Đế, quả thật là nơi hội tụ anh linh, xuất hiện nhiều thánh nhân.

舜是中國古代傳說中 三皇五帝之一，經過多方考驗，終於得到堯的認可，禪位於舜，舜在歷山(一說即今永濟縣境內的中條山)耕耘種植，在雷澤(舊說即山東濟陰境內的古雷夏澤)打魚，在黃河之濱製作陶器，在壽丘製作家用器物。舜的都城據唐代孔穎達《毛詩正義》引皇甫謐所說：「舜所營都，或云蒲阪」。蒲阪即今山西永濟市，在解州附近，係關帝故鄉，真是鍾靈毓秀多聖人。

VUA VŨ ĐÀO LONG MÔN ÁP ĐÔ AN

禹鑿龍門都安邑

“Long Môn” chính là “Vũ Môn” ngày nay là huyện Hà Tân. Tương truyền Long Môn do Vua Đại Vũ cho đào cách đây 4000 năm để trị thủy nên có tên gọi là “Vũ Môn”. Vua Vũ dùng phương pháp khai thông dẫn đường (nước), đào núi vét sông thoát lũ, cuối cùng thủy nạn cũng được khống chế. Vì có công chống lũ nên về sau Vua Thuấn đã truyền ngai vàng lại cho ông, thành lập triều Hạ, định đô tại An ấp nay là huyện Hạ tỉnh Sơn Tây. Sơn Tây là nơi địa linh nhân kiệt, phát tích nhà Thương, Chu; ngũ bá thời Xuân Thu Tấn Văn Công, nhà văn học thời Đường Liễu Tôn Nguyên, bát tiên Lữ Động Tân, nhà sử học đời Tống Tư Mã Quang, v.v... tức có hơn 2800 vị.

「龍門」就是現在河津縣的「禹門」。相傳龍門是四千年前大禹治水時開鑿的，所以又叫禹門。禹用「疏導」的方法，開山挖河，把洪水導入河海，終於平息了水患。禹在治水的過程中，十三年「三過家門而不入」，治水有功，後來舜便把天下禪讓給他，建立夏朝，定都安邑，今山西夏縣。山西真是地靈人傑，自古及今，成就聖賢如商代賢相傳說、春秋五霸晉文公、唐文學家柳宗元、八仙呂洞賓、宋史學家司馬光等，即有2800多位。

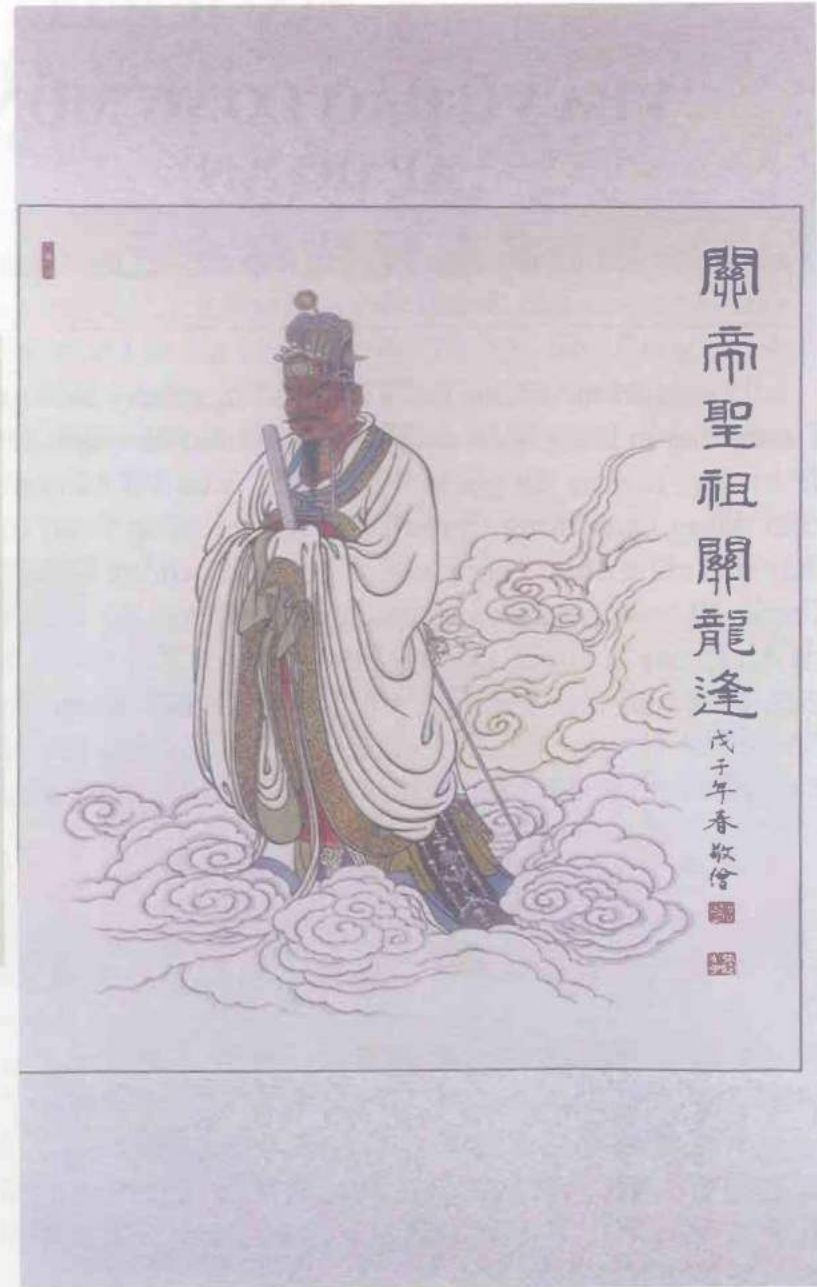

TỔ TIÊN QUAN ĐẾ, QUAN LONG PHÙNG

關帝遠祖關龍逢

Quan Long Phùng là hiền thần nổi tiếng cuối nhà Hạ. Vua Trụ nhà Hạ lúc bấy giờ là một hôn quân hoang dâm vô đạo đã cho xây “Hồ rượu bồn đồi, uống rượu thâu đêm”. Quan Long Phùng kiên quyết một lòng can gián, lấy việc tập luyện Hoàng Đồ mà khước từ những cuộc vui chơi của vua. Nhưng lời trung thực thì khó nghe, Vua Trụ không nghe lời can gián của ông mà còn hạ lệnh đốt hủy Hoàng Đồ và tống Quan Long Phùng vào ngục và giết đi. Quan Long Phùng, viễn tổ Quan Đế là một tấm trung trinh tiết liệt, chiếu sáng vạn cổ thiên thu.

關龍逢，夏朝末年的著名賢臣。據說當時的夏桀荒淫無道，作「酒池糟丘，為長夜飲」，而關龍逢卻一片赤膽忠心，時常引黃圖以諫且立而不去。然而忠言逆耳，夏桀不但不聽他的金玉良言，甚至焚毀黃圖，將關龍逢囚而殺之，最後留下關龍逢的一片忠貞節烈，照耀萬古千秋。

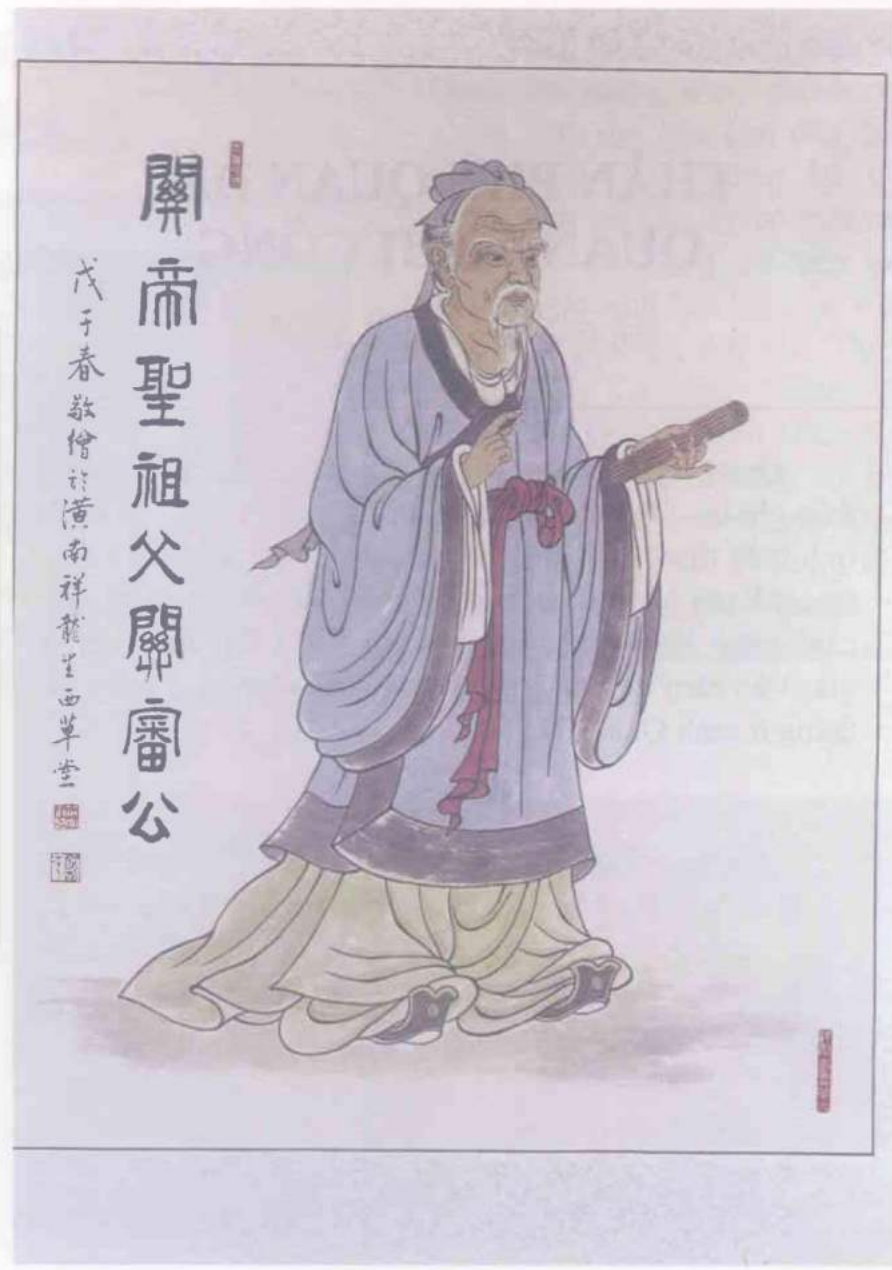

TỔ PHỤ QUAN ĐẾ, QUAN THẨM CÔNG

關帝聖祖父關審公

Quan Thẩm tự Văn Chi, hiệu Thạch Bàn, năm thứ hai Vĩnh Nguyên đời vua Hán Hòa năm Canh Dần (Công nguyên năm 90), cư trú tại xóm Bửu Trì, thôn Thường Bình, trấn Giải Châu (Nay là trấn Giải Châu, huyện Vận Thành, tỉnh Sơn Tây). Quan Thẩm tánh tình ôn nhu hòa thuận, thích nghiên cứu Đạo giáo, thường dùng sách Kinh Dịch và Xuân Thu để dạy con. Ông là người có học thức uyên bác, sùng kính Lão Đam, tín ngưỡng Đạo giáo, am tường Kinh dịch, Kinh Xuân Thu, nổi tiếng là nhà Tượng số và Nho học thời Đông Hán. Ông mất năm Đinh Dậu (Công nguyên năm 157) vào năm thứ ba Vĩnh Thọ đời vua Hoàng Đế, hưởng thọ 67 tuổi.

關審字問之，號石磐，漢和帝永元二年庚寅(西元90年)，居住在解州常平村寶池里(今山西運城解州鎮)。關審沖穆好道，常以《易、春秋》訓子，是崇尚老聃，信奉道教，學識淵博的讀書人。關審對《易經、春秋》兩書，頗有研究，以象數之學和儒家之學聞名於東漢。石磐公在桓帝永壽三年丁酉(西元157年)謝世，享年67歲。

THÂN PHỤ QUAN ĐẾ, QUAN NGHỊ CÔNG

關帝聖父關毅公

Quan Nghị, tự Đạo Viễn, năm sanh năm mất không thấy ghi lại. Quan Nghị là người hiền cao học rộng, tánh tình hiếu thảo. Sau khi cha mất, dựng căn lều tranh đơn sơ cạnh mộ phần chịu tang ba năm. Về sau ông lấy việc canh nông làm chính, an phận giữ mình, dạy con truyền gia. Vào năm thứ ba Diên Hi đời vua Hoàng Đế ngày 24 tháng 6 sanh Quan Đế.

關毅，字道遠，生卒年不見記載。從有關史籍中得知，關毅同其父一樣，是位飽學之士，性至孝，父審卒後，在墓上結廬守喪三年，之後便專事農耕，安分守己，教子傳家。於桓帝延熹三年6月24日生關帝。

ĐÊM TRƯỚC SANH QUAN ĐẾ 關帝出生前夕烏龍繞村吉祥瑞應

Theo lời kể lúc thân mẫu của Quan Đế mang thai, gia hương nhiều năm đại hạn cho đến đêm trước ngày sanh Quan Đế trời bỗng mưa to. Lúc ấy có một con rồng đen (Ô Long) từ trên nóc nhà vòng quanh bay lên cao. Viên quan địa phương đời nhà Thanh Nhan Như Tự trong “Trung Tu Giải Châu Quan Thánh Miếu Ký” trang trọng miêu tả bằng hội họa cảnh tượng lạ kỳ trước ngày Quan Đế giáng sanh: “Có Ô Long xâm nhập vào thôn, quay quanh tại nhà ông Đạo Viễn, nhân đó sanh Thánh Đế”.

據說關帝聖母懷孕時，家鄉連年大旱，至關帝出生前夕，天降大雨，有一烏龍在屋頂上盤繞升騰。清代的地方官彥如寺在《重修解州關聖廟記》裏莊重地描繪了關帝降生前的奇景「有烏龍陷入村，旋繞于道遠公之居，遂生聖帝。」

QUAN ĐẾ XUẤT THẾ - 關帝出世

Năm thứ ba Diên Hi đời Hán Hoàn Đế (Công nguyên năm 160) ngày 24 tháng 6 âm lịch, Quan Đế được sanh ra tại thôn Hạ Giải, xóm Bửu Trì, huyện Giải, tỉnh Hà Đông (nay là thôn Thường Bình, hương Thường Bình thành phố Vận Thành, tỉnh Sơn Tây). Trước đêm Quan Đế hạ sanh, có Ô Long bay quanh trong thôn và tỏa hương thơm đầy phòng, thoai khí tường đặng (khí lành bay cao).

漢桓帝延熹三年（公元160年）農曆6月24日，關帝誕生於河東郡解縣寶池里下馮村（今山西省運城市常平鄉常平村）。關帝出生前夕，有烏龍旋繞於村，並有異相，出生時滿室芳香，瑞氣祥騰。

QUAN ĐẾ THỜI ẤU THƠ SIÊNG HỌC XUÂN THU, KINH DỊCH

關帝幼年勤學《春秋》《易經》

Quan Đế từ nhỏ đã hiếu học cần mẫn, lại thêm tổ phụ và cha giáo huấn nên càng siêng nghiên cứu dùi mài Xuân Thu và Kinh Dịch hơn. Theo truyền thuyết Quan Đế thích đọc “Tả Thị Xuân Thu”, có thể ngâm đọc trôi chảy vì thế nuôi dưỡng thành thiên tính, tính cách Trung - Hiếu - Nghĩa - Dũng.

關帝自幼勤勉好學，加上祖父、父親的家學薰陶，對於《春秋、易經》更是多所鑽研；據說關帝好讀《左氏春秋》，能誦讀如流，因而養成稟性忠孝義勇的性格。

QUAN ĐẾ THUỞ THIẾU NIÊN LUYỆN VÕ

關帝少年習武

Thời niên thiếu của Quan Đế, thường ôn văn võ luyện tại nhà, lại làm việc cày cuốc ruộng đồng. Theo truyền thuyết có một lần Quan Đế học theo Ngũ Tử Tư dùng một tay cử đỉnh, cuối cùng nhấc lên được tượng sư tử đá trước cửa từ đường qua khỏi đỉnh đầu. Sau khi sự việc lan truyền, Quan Đế được xem nhất định sẽ là tài năng rường cột của nước nhà trong tương lai.

關帝於青少年時期，即常在家習文、練武、兼作農事。據說有一次關帝學伍子胥單臂舉鼎，竟把祠堂門前的石獅子舉過了頭頂，這事傳開之後，關帝即被視為將來長大必定是國家的棟樑之材。

QUAN ĐẾ THÀNH HÔN - 關帝成親

Năm Quan Đế 18 tuổi (Công nguyên năm 177) cưới vợ là Hồ Thị Kim Định. Năm Linh Đế Quang Hòa nguyên niên (Công nguyên năm 178) ngày 13 tháng 5 sanh con trai là Quan Bình.

關帝十八歲 (公元177年)娶妻胡氏金定靈帝光和元年(公元178年)5月13日生子關平。

QUAN PHU NHÂN, HỒ THỊ THÁNH TƯỢNG. 關夫人胡氏聖像

Quan Phu Nhân Hồ Thị là con gái của trang chủ Hồ Gia Trang Hồ Hoa. Quan Phu Nhân là một nữ y sư có lòng dạ nhân từ, thường trị bệnh cho người nghèo mà không lấy tiền, cứu người vô số. Tâm lòng nhân hậu, đức hạnh phi thường của Quan Phu Nhân được nhân sĩ địa phương suy tôn yêu kính. Vì thế ngày nay tại Thường Bình Gia Miếu có đặt tượng Quan Phu Nhân để dân chúng bái lạy.

關帝夫人胡氏為胡家莊莊主胡華之女。關夫人係一位具有仁心慈懷之女醫師，經常無代價為貧困病患醫治，救人無數，其德行愛心非常受地方人士推崇愛戴，故今常平家廟供有關夫人聖像供民眾膜拜。

關夫人胡氏聖像

戊子年不肖劉華敬繪

QUAN BÌNH XUẤT THẾ - 關平出世

關平(178年-219年)，字定國，河東解縣(今山西運城市)人，漢靈帝光和元年5月13日出生。關平身長八尺，面如冠玉，少隨父任事征戰，出生入死，躬親矢石，臨陣不離左右。長成後即作為關帝副將，隨關帝南征北戰，屢立功勞，曾與魏將龐德戰成平手。漢獻帝建安24年與關帝同時遇難，年42歲。明神宗時封諡「竭忠王」，爾後成為「九天威靈顯化大天尊」。

Quan Bình (178-219), tự Định Quốc, người ở huyện Giải, Hà Đông (nay là thành phố Vận Thành, tỉnh Sơn Tây), sinh ngày 13 tháng 5 đời Hán Linh Đế Quang Hòa nguyên niên. Quan Bình người cao tám thước, dung mạo đẹp đẽ, thời niên thiếu theo cha chinh chiến bao lần vào sanh ra tử, cung kính người thân, ngay thẳng chính trực, lâm trận mạc không rời tả hữu. Sau khi trưởng thành làm phó tướng của Quan Đế, theo Quan Đế nam chinh bắc phạt lập nhiều công trạng. Ông đã từng đấu ngang sức với tướng Bàng Đức nhà Ngụy. Đời Hán Hiến Đế Kiến An thứ 24 thọ nạn với Quan Đế, mất năm 42 tuổi. Thời Minh Thần Tông được thụ phong “Kiệt Trung Vương” sau thành “Cửu Thiên Uy Linh Hiến Hóa Đại Thiên Tôn”.

ĐẦY LÒNG CẨM PHẤN

義憤填膺

關帝少年時勇武有力，嫉惡如仇。二十歲時來到解州城，想求見郡守陳述自己的報國之志。郡守因他是無名之輩，拒不接見。廿四歲時有一天，外出住在縣城旅館裏，聽到隔壁有人哭得非常淒慘，一問才知哭的人叫韓守義，因他的女兒被城裏惡霸，同時也是當地的大員外呂熊強佔蹂躪，求救無門，所以悲傷。關帝聽後義憤填膺。

Quan Đế thời niên thiếu võ dũng hữu lực, ghét ác như thù. Năm 20 tuổi đến thành Giải Châu cầu kiến Thái thú Quận để bày tỏ ý chí báo quốc của mình. Nhưng Thái thú Quận là người vô loại, từ chối không gặp. Năm 24 tuổi có một hôm ra ngoài ở tại lữ quán trong huyện thành, nghe bên vách có người đang khóc thê thảm, đến hỏi mới biết người ấy là Hàn Thủ Nghĩa, nguyên nhân là con gái của ông bị một tên cường hào ác bá trong thành tên là Lữ Hùng cưỡng chiếm chà đạp, vì không biết cầu cứu ai nên lòng đầy đau xót. Quan Đế nghe xong cũng lòng đầy căm phẫn.

TRỪ KHỦ ÁC BÁ LỮ HÙNG

誅殺惡霸呂熊

Thành Giải Châu ở gần ao muối, nước dưới lòng đất đều mặn, xung quanh chỉ có vài giếng nước ngọt. Lữ Hùng cho lấp hết các giếng nước ngọt trong thành chỉ chừa lại một giếng trong vườn nhà của hắn và quy định chỉ cho phép phụ nữ trẻ tuổi xinh đẹp đến lấy nước. Các cô gái đến lấy nước nếu không bị trêu ghẹo thì bị dâm ô. Nhưng vì Lữ Hùng tiền nhiều thế lớn, cấu kết với người quyền quý trong triều, liên thủ bảy họ xung bá một phương, ai cũng không đối phó được. Con gái của Hàn Thủ Nghĩa sau khi bị Lữ Hùng chiếm đoạt, tức giận căm phẫn nhưng không làm được gì chỉ tự mình khóc than. Quan Đế nghe xong lửa giận bùng bùng, cầm bảo kiếm giết một nhà Lữ Hùng và đồng đảng, giải cứu cô gái họ Hàn và nhiều phụ nữ lương dân khác.

解州城靠近鹽池，地下水是鹹的，只有幾口甜水井。呂熊填了城裏的甜水井，只剩下他家院裏一口甜水井。規定只准年輕貌美的女人來挑水。進來的不是被調戲，就是被姦污。但因呂熊財大氣粗，結合朝中權貴，黨連七姓，稱霸一方，誰也奈何不得。韓守義的女兒讓呂熊霸佔後，氣憤之餘獨自悲泣。關帝聽罷怒火中燒，提著寶劍殺了呂熊一家及其黨羽，解救姓韓的姑娘和其他良家婦女。

QUAN ĐẾ CHẠY NẠN BÁN ĐẬU

關帝逃難賣豆

Vì trừ bạo, Quan Đế rời quê hương lánh nạn. Vì bị quan phủ bức bách nên Hồ Phu Nhân mang theo con trai là Quan Bình đi tránh ở nhà mẹ ruột. Quan Đế lưu lạc giang hồ nhiều năm, sau đó đến Trác quận lấy việc bán đậu xanh làm kế sinh nhai.

關帝離鄉逃難之後，因為官府逼迫，妻室胡夫人攜兒子關平，避難母族。關帝流落江湖數年，後亡命涿郡，以賣綠豆為生。

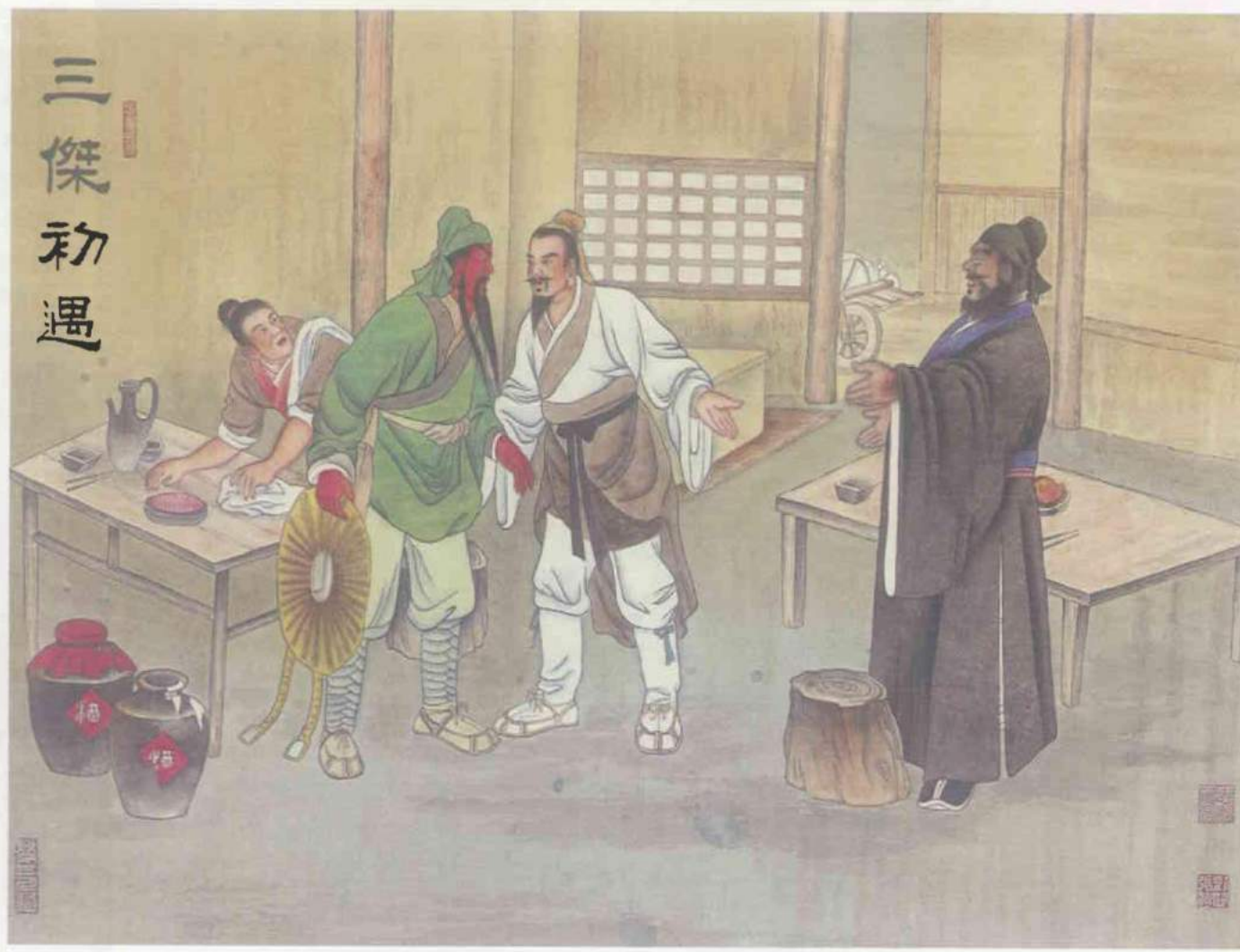

TAM KIỆT SƠ NGỘ

三傑初遇

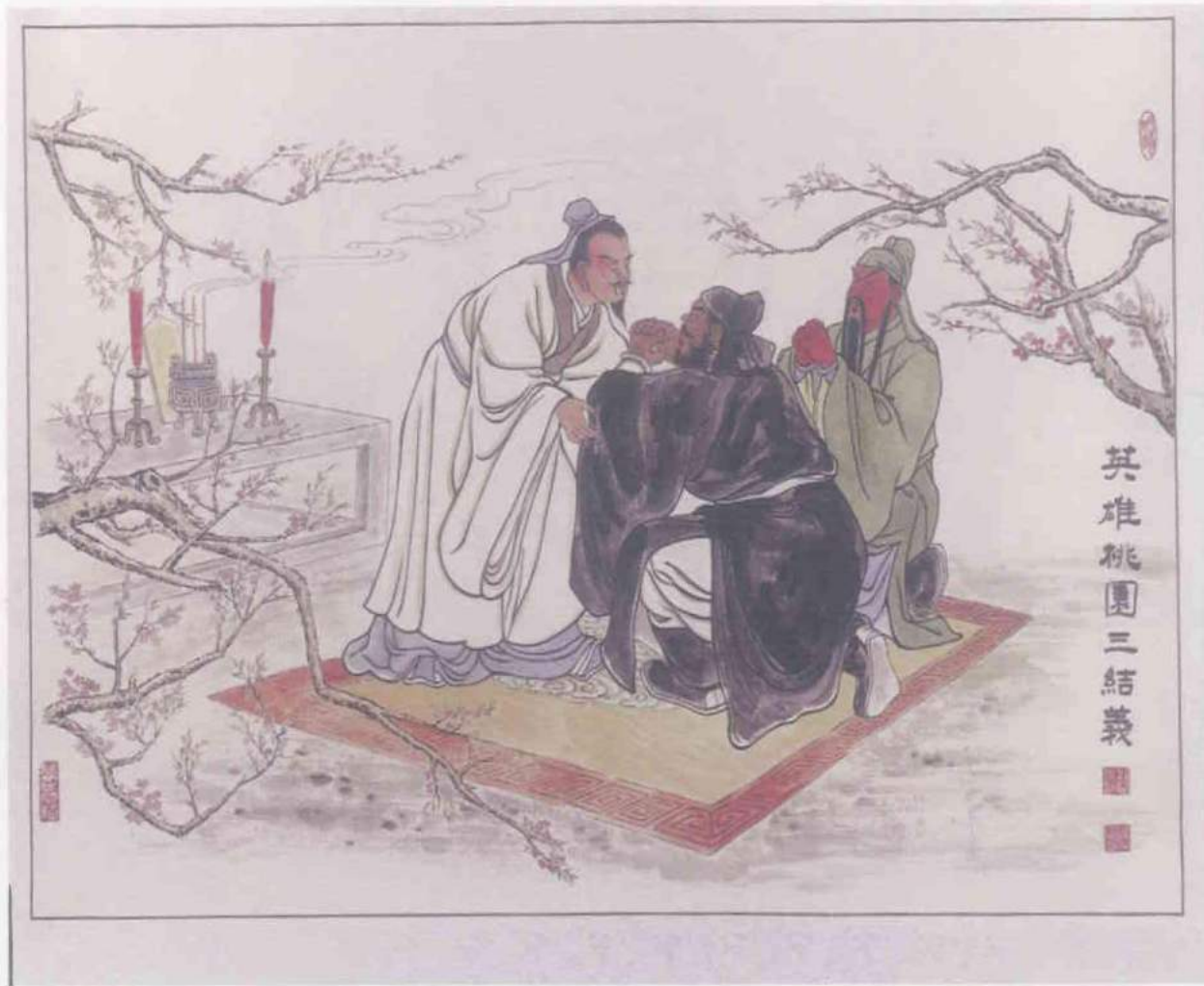
Giặc khăn vàng nổi loạn, Lưu Yên chiêu mộ nghĩa binh. Lưu Bị xem xong bảng văn bùi ngùi than dài. Sau lưng có một người hét to rằng: “Đại trượng phu không ra sức vì nước sao lại than dài?” Ấy là người đất Cái (Sơn Đông) tên là Trương Phi. Lưu Bị và Trương Phi cùng vào một quán nước trong thôn uống rượu, vô tình gặp được Quan Đế. Ba người cùng đến trang trại của Trương Phi bàn đại sự.

黃巾亂起，劉焉招募義兵。劉備見了榜文慨然長歎。身後一人厲聲曰：「大丈夫不與國家出力，何故長歎？」蓋張飛也。劉備與張飛同入村店中飲酒，巧遇關帝。三人同到張飛莊上，共議大事。

ANH HÙNG ĐÀO VIÊN TAM KẾT NGHĨA

英雄桃園三結義

Trương Phi nói: “Phía sau trang trại của tôi có một vườn đào đang nở rộ. Ngày mai trong vườn tế cáo Trời Đất, ba người kết nghĩa huynh đệ, đồng tâm hiệp lực làm đại sự”. Ngày hôm sau, ba người đốt hương thắp lạy mà thề rằng: “Niệm (đọc) Lưu Bị, Quan Vũ, Trương Phi nay kết làm anh em, phải đồng tâm hiệp lực cứu khổ phò nguy, trên báo quốc gia, dưới an lê thứ; không sinh cùng năm cùng tháng cùng ngày, nhưng nguyện chết cùng ngày cùng tháng cùng năm. Mong Hoàng Thiên Hậu Thổ chúng giám lòng thành này, nếu vong ơn bội nghĩa Trời, Người chẳng tha”. Thề xong bái Lưu Bị làm anh cả, thứ đến Quan Đê, em là Trương Phi.

張飛曰：「吾莊後有一桃園花開正盛；明日於園中祭告天地，三人結為兄弟，協力同心共圖大事。」次日三人焚香再拜而誓曰：「念劉備、關羽、張飛，既結為兄弟，則同心協

力救困扶危；上報國家下安黎庶；不求同年同月同日生，但願同年同月同日死。皇天后土實鑒此心，背義忘恩天人共戮。」誓畢拜玄德為兄，關帝次之，張飛為弟。

QUAN, TRƯƠNG HẦU HAI BÊN

關張側立 劉玄德任安喜縣尉稠人廣坐關張側立

Lưu Huyền Đức nhận chức Huyện úy An Hi, phủ Trung Sơn vì có công thảo phạt giặc khăn vàng. Ông cho binh tướng giải tán về quê, chỉ mang theo hơn 20 người cùng Quan Đê, Trương Phi đến huyện An Hi nhận chức. Trong một tháng làm huyện lệnh, với dân việc nhỏ cũng không phạm, dân đều cảm hóa. Sau khi đến nhận chức, Lưu Huyền Đức cùng với Quan Đê, Trương Phi ăn cùng mâm, ngủ cùng giường. Chón công đường đêm ngày đông đúc có Quan Đê, Trương Phi đứng hầu, cả ngày không mệt.

劉備因討伐黃巾賊有功，除授定州中山府安喜縣尉。玄德將兵散回鄉里，只帶親隨二十餘人，與關帝、張飛來安喜縣中到任。署縣事一月，與民秋毫無犯，民皆感化。到任之後，與關帝、張飛食則同桌，寢則同床。如玄德在稠人廣坐，關帝、張飛侍立，終日不倦。

GIẬN ĐÁNH ĐỐC BƯU 怒鞭督郵

Lưu Bị nhậm chức chưa được bốn tháng, triều đình giáng chiếu đào thải các quan lại nhàn rỗi. Chính thế, Đốc Bưu đến huyện An Hi, hỏi rằng: “Lưu Huyện úy xuất thân thế nào?”. Huyện Đức nói: “Bị vốn là hậu thế của Trung Sơn Tĩnh Vương. Từ khi diệt trừ được giặc khăn vàng ở Trác quận, dự chiến hơn 30 trận lớn nhỏ, chỉ có công nhỏ, nên được giữ chức này”. Đốc Bưu hét lớn: “Người giả xưng là hoàng thân, báo không công lao! Nay triều đình giáng chiếu phải sa thải hạng tham quan ô lại này!”. Hai bên Quan, Trương đều phẫn nộ. Ngày hôm sau, Đốc Bưu dẫn huyện lại đi trước, sắc lệnh chỉ viết huyện úy hại dân. Trương Phi nổi giận chạy đến huyện nha nắm đầu Đốc Bưu kéo ra quán dịch thẳng đến trước huyện, trói lên cọc ngựa, lấy roi liễu đánh hết sức vào hai đùi Đốc Bưu, đánh một hơi gãy hơn mười cây roi liễu.

劉備到縣未及四月，朝廷降詔淘汰閒差。適督郵行部至縣，督郵在館驛高坐，玄德侍立階下，督郵問曰：「劉縣尉是何出身？」玄德曰：「備乃中山靖王之後；自涿郡剿戮黃巾，大小三十餘戰，頗有微功，因得除今職。」督郵大喝曰：「汝詐稱皇親，虛報功績！目今朝廷降詔，正要沙汰這等濫官汙吏！」關、張二公俱怒。次日，督郵先提縣吏去，勒令指稱縣尉害民，張飛怒奔縣衙揪住督郵頭髮，扯出館驛，直到縣前馬樁上縛住；扳下柳條，去督郵兩腿上著力鞭打，一連打折柳條十數枝。

呂布於虎牢關大敗 十八路諸侯，北平太守公孫瓚敗走。呂布縱赤兔馬趕來刺瓚，一將挺丈八蛇矛飛馬大叫：「三姓家奴休走！燕人張飛在此！」張飛抖擻精神酣戰呂布，數十回合不分勝負。為求速戰速決，關帝舞動青龍偃月刀出戰，劉玄德掣雙股劍也來圍住呂布廝殺。呂布看情勢不妙，虛刺玄德面上一戟，蕩開陣角倒拖畫戟，飛馬往關上敗逃。

LỮ BỐ ĐẠI BẠI 大敗呂布

Tại Hồ Lao quan, Lữ Bố đánh bại Thập bát lộ chư hầu, Thái thú Bắc Bình Công Tôn Toàn thua chạy. Lữ Bố phóng ngựa xích thố đuổi đến đâm Toàn, một tướng đưa bát xà mâu phi ngựa hét lớn: “Tên gia nô ba họ chớ chạy. Người nước Yên Trương Phi ta đây!”. Trương Phi khí thế hùng hổ đánh nhau miệt mài với Lữ Bố, qua 10 hiệp vẫn không phân thắng bại. Vì muốn nhanh chóng giải quyết trận chiến, Quan Đế cầm Thanh long yên nguyệt đao xuất chiến, Lưu Huyền Đức rút song cô kiếm cũng đến bao vây Lữ Bố. Lữ Bố thấy tình thế bất lợi, giả bộ đâm vào mặt Huyền Đức một kích, quấy loạn góc trận, đảo đà họa kích, phi ngựa hướng về quan trại bại tẩu.

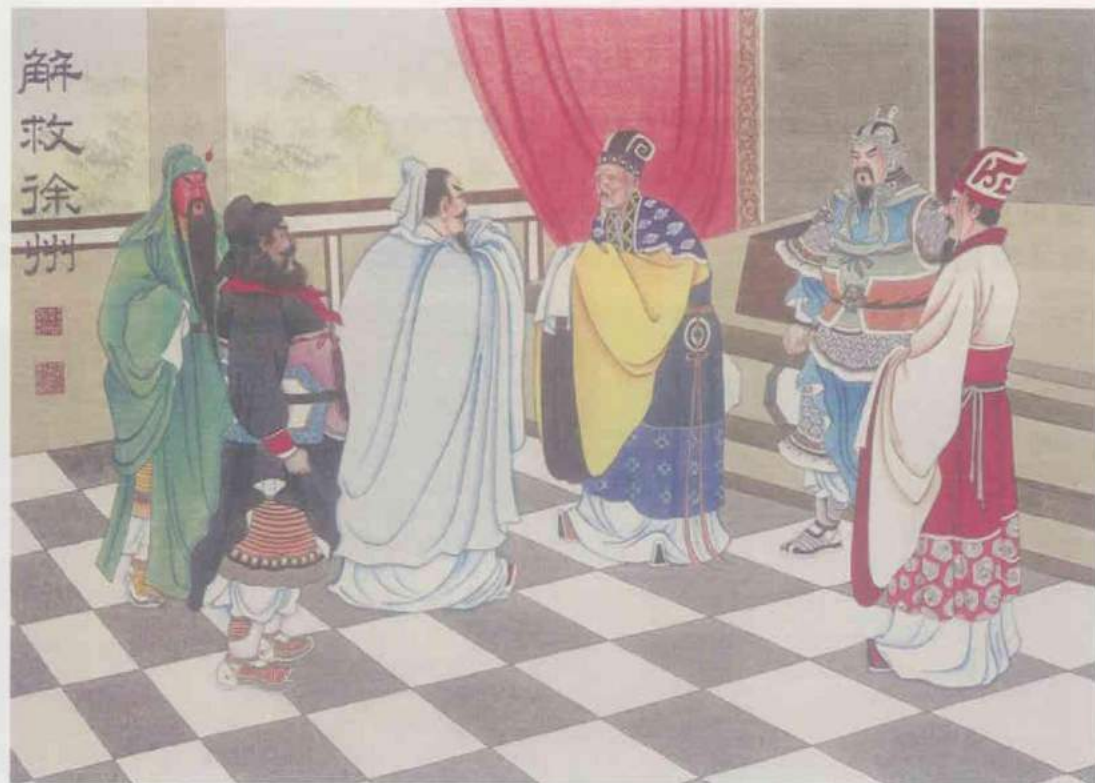
SƠ NGỘ TỬ LONG

初遇子龍 三英救公孫瓚劉皇叔遇趙雲

公孫瓚與袁紹大戰於界橋，袁紹之兵大隊掩至，趙雲保公孫瓚殺透重圍，回到界橋。袁紹當先趕來，不到五里，只聽得山背後喊聲大起，閃出一彪人馬，為首三員大將，乃是劉備，關帝，張飛。當下飛奔前來，直取袁紹。紹驚得魂飛天外，手中寶刀墜於馬下，忙撥馬而逃。公孫瓚亦收軍歸寨請與趙雲相見，劉備甚相敬愛。

Tam anh cứu Công Tôn Toàn, Lưu Hoàng Thúc gặp Triệu Vân. Công Tôn Toàn và Viên Thiệu đại chiến tại Giới Kiều. Đại binh Viên Thiệu đến đánh úp, Triệu Vân bảo vệ Công Tôn Toàn xông vào giết trong trùng vây, về tới Giới Kiều, Viên Thiệu chạy đuổi theo, chưa đến năm lý chỉ nghe được sau núi tiếng hét lớn, chợt xuất hiện một người ngựa văn nhả đứng đầu ba viên đại tướng, chính là Lưu Bị, Quan Công và Trương Phi đang chạy đến tìm lấy Viên Thiệu. Thiệu sợ hãi đến hồn bay phách tán, bảo đao trong tay rơi xuống dưới ngựa, vội vàng đánh ngựa chạy trốn. Công Tôn Toàn cũng thu quân về trại mời tương kiến với Triệu Vân, Lưu Bị vui mừng rất yêu kính Tử Long.

TAM ANH CỨU TỪ CHÂU 三英救徐州

曹操得荀彧、荀攸、郭嘉、典韋來投後，文有謀臣，武有勇將，威鎮山東，乃遣泰山太守應劭，往瑯琊接其父曹嵩。曹父接到書信後，便與其弟曹德及一家老小四十餘人，並帶從者百餘人，及車百餘輛，逕往兗州而來。路經徐州，太守陶謙為人溫厚純篤，一直欲結納曹操，今知曹父經過，出境迎接，大設筵席，款待兩日，非常禮遇恭敬。曹嵩欲行，陶謙親送出城，特差都尉張闓率部兵五百護送。張闓見曹家輜重車輛無數，遂起貪念，殺盡曹嵩全家，取走財物。曹操聞訊後，恨死陶謙，誓死血洗徐州，為父報仇。陶謙麾下別駕從事糜竺獻策，求救於孔融，孔融請劉備、關公、張飛三英一起前往救助，遂解徐州圍。陶謙見劉備儀表軒昂，語言豁達，便要將徐州相讓，劉備堅辭不受，陶謙只好請三英屯兵小沛，以保徐州安全。

Tào Tháo sau khi được Tuân Húc, Tuân Du, Quách Gia, Điền Vi đến hàng phục, văn có mưu thần, võ có dũng tướng, uy chấn Sơn Đông, mới sai Thái Thú Thái Sơn Ứng Thiệu đến Lang Da đón cha là Tào Tung. Tào Tung và em là Tào Đức cùng cả nhà lớn nhỏ hơn 40 người, dẫn theo trên trăm người tùy tùng với trên trăm cỗ xe, thẳng hướng đến Duyện Châu. Thái thú Từ Châu là Đào Khiêm vốn người ôn hậu, một mực hết lòng muốn kết giao với Tào Tháo, nay biết cha Tào Tháo ngang qua nên ra thành đón tiếp, thiết đãi tiệc lớn, khoản đãi hai ngày, lễ gặp mặt rất cung kính. Tào Tung muốn đi, Đào Khiêm đích thân đưa ra cổng thành, đặc biệt sai Đô úy Trương Khải lãnh 500 bộ binh hộ tống. Trương Khải nổi lòng tham, giết hết cả nhà Tào Tung, lấy hết tài vật. Tào Tháo hay tin, hận chết Đào Khiêm, thề chết tẩy trừ Từ Châu vì cha báo thù. Kẻ dưới tướng Đào Khiêm biệt giá tòng sự Mi Trúc hiến kế, cầu cứu Khổng Dung. Khổng Dung cho mời Lưu Bị, Quan Công, Trương Phi ba người cùng đến cứu giúp mới giải được vòng vây Từ Châu. Đào Khiêm thấy Lưu Bị dáng vẻ hiên ngang, nói năng khoáng đạt, liền muốn giao Từ Châu nhường cho. Lưu Bị kiên quyết từ chối không nhận, Đào Khiêm chỉ còn cách mời tam anh đến đồn binh Tiểu Bái để bảo vệ an toàn cho Từ Châu.

ĐÁNH BẠI LỮ BỐ TẠI BẠCH MÔN LÂU 白門樓誅呂布

呂布與曹操數次對戰，終於兵敗被擒於白門樓。呂布告求玄德：「公為座上客，布為階下囚，何不發一言而相寬乎？」玄德點頭。及操上樓來，布叫曰：「明公所患，不過於布。布今已服矣。公為大將，布副之，天下不難定也。」操回顧玄德曰：「何如？」玄德答曰：「公不見丁建陽、董卓之事乎？」於是曹操下令將呂布縊死，然後梟首。

Lữ Bố và Tào Tháo nhiều lần đối chiến, cuối cùng binh thua bị bắt tại Bạch môn lâu. Lữ Bố cầu cứu Huyền Đức: “Công ngồi trên là thượng khách, Bố ở dưới thêm là tù nơn, sao không thể nói một lời khoan dung ư?”. Huyền Đức gật đầu, cùng Tháo lên lầu, Bố kêu rằng: “Minh Công bị hoạn nạn, chẳng qua như Bố. Bố nay đã phục rồi. Công là đại tướng, Bố làm phó, binh định thiên hạ ắt không khó”. Tháo quay lại nhìn Huyền Đức mà rằng: “Thấy thế nào”. Huyền Đức đáp: “Công không thấy gương Đinh Kiến Dương, Đổng Trác sao?”. Tào Tháo liền hạ lệnh bắt Lữ Bố thắt cổ chết, sau đó đem thân đi chặt đầu.

QUAN ĐẾ QUỲ XUỐNG BẢO ĐẢM TRƯƠNG LIÊU

關帝跪保張遼

Trương Liêu đến trước mặt Tào Tháo nói: “Rất tiếc ngày hôm ấy lửa không lớn, thiêu không chết được quốc tặc nhà ngươi”. Tháo nổi giận mắng: “Bại tướng còn dám mắng ta ư!” tay rút kiếm toan giết Trương Liêu. Lưu Bị ở phía sau nắm lấy cánh tay, Quan Đế quỳ trước mặt Tào Tháo mà rằng: “Thừa tướng chớ đừng động thủ”. Lưu Bị tiếp: “Người này lòng trung, đáng giữ lại thu dụng”. Quan Đế nói: “Quan mỗ biết Văn Viễn là người trung nghĩa, nguyện lấy tánh mạng ra đảm bảo”. Tháo ném kiếm cười rằng: “Ta vẫn biết Văn Viễn trung nghĩa, cố ý đùa thêu” liền đích thân cởi trói. Liêu cảm kích ý nghĩa này thuận theo thần phục.

張遼至曹操面前云：「可惜當日火不大，燒不死你這國賊！」操大怒：「敗將安敢辱吾！」拔劍在手來殺張遼。劉備於背後攀住臂膊，關帝跪於曹操面前道：「丞相且莫動手！」劉備曰：「此等赤心之人正當留用。」關帝曰：「關某知文遠忠義之士，願以性命保之。」操擲劍笑曰：「我亦知文遠忠義，故戲之。」親釋其縛，遼感其意遂降。

TƯỢNG TÀO THÁO

曹操像

Tào Tháo tự Mạnh Đức, thườ bé gọi là A Man, mang ý nghĩa cát lợi điềm lành. Thời đó có ông Kiều Huyền bảo với Tháo rằng: “Thiên hạ sắp loạn, không phải người tài thế gian thì không thể giúp được. Người có thể dẹp yên kỳ thực là mi đấy”. Nam Dương Hà Ngung thấy Tháo bèn nói: “Nhà Hán sắp mất, người dẹp yên thiên hạ tất là người này”. Nhữ Nam Hứa Thiệu nổi danh biết xem tướng người, Tháo đến diện kiến hỏi rằng: “Ta là người thế nào?”. Thiệu không đáp. Tháo lại hỏi, Thiệu nói: “Mi là tôi thần có năng lực trong thời thái bình thịnh trị, còn trong lúc loạn thế sẽ là gian hùng”. Tháo nghe xong cười to.

曹操，字孟德，小字阿瞞，一名吉利。時人有橋玄者，謂操曰：「天下將亂，非命世之才，不能濟。能安之者，其在君乎？」南陽何顛見操，言：「漢室將亡，安天下者，必此人也。」汝南許劭，有知人之名。操往見之，問曰：「我何如人？」劭不答。又問，劭曰：「子治世之能臣，亂世之奸雄也。」操聞言大喜。

KHU SĂN BẮN HỨA ĐIỀN SĂN THÚ

許田射獵

Trình Dục xui Tào Tháo nhân lúc này xưng bá xưng vương. Tào Tháo mời Thiên tử đi săn bắn. Hán Hiến Đế cưỡi ngựa bắn liên tiếp ba tên không trúng con hươu. Tháo bắn một phát trúng con hươu, quần thần tướng hiệu nhảy nhót phấn chấn hướng về phía Vua hô vạn tuế. Tháo sấn tới trước mặt Thiên tử tiếp nhận tán tụng, ngầm ý loạn thần chiếm vị. Quan Đế thấy thế nổi giận đòi chém Tào Tháo.

程昱向曹操進言乘此時行王霸之事，曹操請天子田獵，獻帝馳馬連射三箭不中大鹿，操一射正中鹿背，群臣將校踴躍向帝呼萬歲，曹操遮於天子前迎受，此舉已僭越為臣之禮，關帝因而大怒，要斬曹操。

DẢI ÁO DẦU MẬT CHIẾU 衣帶密詔 漢獻帝泣血書求救除奸

獻帝回宮泣謂伏 皇后：「自即位以來奸雄並起，先受董卓之殃，後遭催、汜之亂；得曹操以為社稷之臣，不意專國弄權擅作威福。今日在圍場上，身迎呼賀，無禮已極！」伏完舉國舅董承可除國害，帝以血書作一密詔，暗令伏皇后縫於玉帶紫錦襯內，令內史宣董承入。獻帝解袍帶賜董承，密語曰：卿歸可細視之，勿負朕意。

Hán Hiến Đế khóc viết huyết thư cầu cứu trừ gian. Hiến Đế về cung khóc nói với Phục Hoàng Hậu rằng: “Từ khi tức vị nối ngôi đến nay, gian hùng cùng nổi dậy, trước chịu họa Đổng Trác, sau bị Thôi, Dĩ làm loạn, được Tào Tháo phò tá tưởng rằng là lương thần vì xã tắc, không ngờ lại lộng quyền tự tiện ra uy. Hôm nay tại trường săn, hần tự đón nhận lời hô chúc mừng, cực kỳ vô lễ!”. Phục Hoàn cử Quốc Cự Đổng Thừa có thể trừ được kẻ hại nước. Hiến Đế dùng máu viết mật chiếu, âm thầm lệnh cho Phục Hoàng Hậu khâu mật chiếu trong ngọc đai của áo tía trong, lệnh cho nội sử gọi Đổng Thừa vào. Hiến Đế cởi dải áo bào ban cho Đổng Thừa bí mật bảo rằng: “Khanh về có thể xem tỉ mỉ, đừng phụ ý trẫm”.

曹操二十萬大軍 東征劉備，張飛獻計劫寨，曹操分兵九隊留一隊虛紮營寨，餘眾八面埋伏。玄德張飛是夜分兵進發，四邊火光大起喊聲齊舉，八處軍馬殺來。張飛突圍望芒碭山而去。玄德將近寨門，後面一軍衝出截去一半人馬。夏侯惇、夏侯淵又從後趕來。玄德止有三十餘騎跟隨；見曹軍漫山塞野截住去路，匹馬落荒望北投奔袁紹。

HUYNH ĐỆ THẤT TÁN 兄弟失散

Hai mươi vạn quân Tào Tháo đông chinh đánh Lưu Bị. Trương Phi hiến kế cướp trại, Tào Tháo chia binh làm 09 đội, giữ một đội giả đóng quân giữ doanh trại, còn lại mai phục 08 mặt. Đêm đó Huyền Đức, Trương Phi chia binh tiến đánh, bốn bên lửa sáng cùng tiếng hét vang dội, quân mã tám nơi xông vào chém giết. Trương Phi dẫn đầu hương Mang Đãng Sơn mà đi. Huyền Đức sắp đến cửa trại, phía trước có một cánh quân ngăn chặn, phía sau Hạ Hầu Đôn, Hạ Hầu Uyên dẫn quân đuổi đến. Huyền Đức chỉ có hơn 30 kỵ binh theo cùng, thấy quân Tào ngăn cản khắp núi, cản trở đường về, ngựa lạc hoang địa nhìn về hướng Bắc trốn chạy về đầu Viên Thiệu.

Trình Dục hiển kế dụ Quan Đế xuất chiến, Quan Đế trúng kế dẫn binh đóng trên đỉnh núi, chống cự đến tờ mờ sáng, muốn chinh đốn quân binh để xuống núi, Trương Liêu đến nói với Quan Đế về 03 điều tội và 03 điều lợi. Quan Đế và Trương Liêu cùng giao ước ba điều: “Một là tôi và Hoàng Thúc Lưu Huyền Đức thề cùng phò Hán, nay tôi chỉ hàng nhà Hán chứ không hàng Tào; hai là chỗ nhĩ tâu xin lấy bổng lộc Hoàng Thúc cấp dưỡng, đảm bảo là kẻ trên người dưới không ai được đến trước cửa; ba là khi biết nơi ở của Hoàng thúc, không quản đường xa ngàn vạn dặm liền cáo từ mà đi tìm. Ba điều trên thiếu một tuyệt đối không chịu hàng”. Tào Tháo chấp thuận đáp ứng ba điều giao ước trên, vì vậy Quan Đế tạm hàng Tào Tháo.

程昱獻計引關帝出戰，關帝中計引兵屯於山頭，捱到天曉欲整頓下山，張遼來向關帝陳說三罪三便之事。關帝與張遼相約三事：「一、吾與皇叔設誓共扶漢室，吾今只降漢帝不降曹操；二、二嫂處請給皇叔俸祿贍，一應上下人等皆不許到門；三、但知劉皇叔去向，不管千里萬里便當辭去。三者缺一斷不肯降。」曹操允諾於是關帝暫降曹操。

QUAN ĐẾ VÀ TRƯƠNG LIÊU ĐÓNG QUÂN TRÊN NÚI GIAO ƯỚC BA VIỆC 關帝與張遼屯土山約三事

TÀO CÔNG TRỌNG QUAN ĐẾ, LÊN NGỰA TẶNG VÀNG, XUỐNG NGỰA THUỞNG BẠC

曹公敬關帝上馬金下馬銀

Tào Tháo muốn lấy lòng Quan Đế, dùng hậu lễ đối đãi, để biểu lộ tâm lòng chân thành, Quan Đế lên ngựa đích thân Tào Tháo nâng vạt áo cho, Quan Đế xuống ngựa nhất định đến đón tiếp. Sau này diễn biến thành lên ngựa tặng vàng, xuống ngựa ban bạc.

曹操欲得關帝心，待以厚禮，為表真誠，上馬親為提襟，下馬必來恭迎。後來演變成上馬提金，下馬提銀。

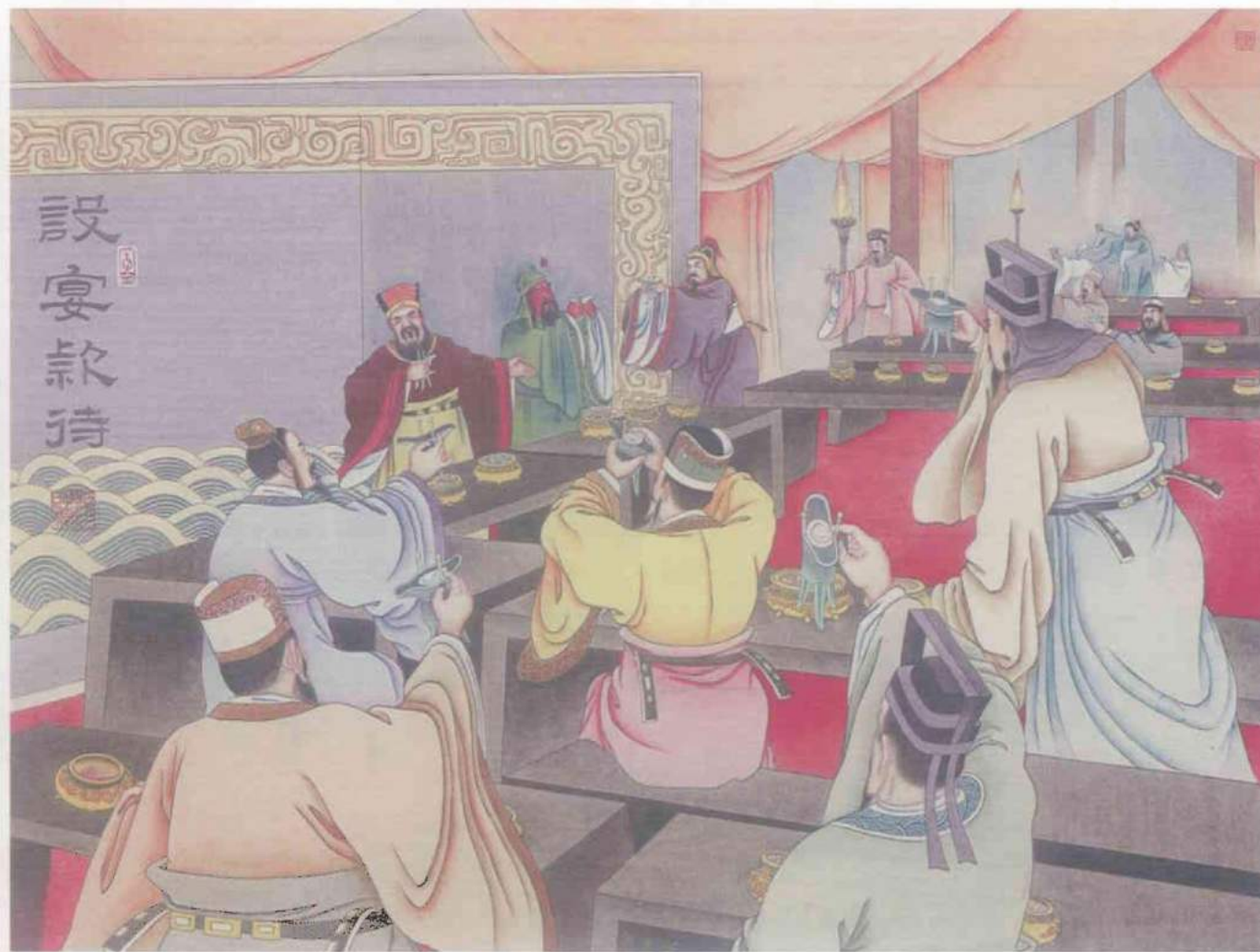

TÀO THÁO KÍNH QUAN ĐẾ, BA NGÀY MỘT TIỆC NHỎ, NĂM NGÀY MỘT TIỆC LỚN

曹操敬關帝三日一小宴五日一大宴

Tháo đối đãi Quan Đế như khách, mời lên ngồi trên, lại ban tặng lụa gấm, đồ dùng bằng vàng bạc. Quan Đế đều tặng cho nhị tâu cất giữ. Tào Tháo chiêu đãi ba ngày một yến tiệc nhỏ, năm ngày một yến tiệc lớn, đối đãi rất trọng hậu.

操以客禮待關帝，延之上座；又備綾錦及金銀器皿相送。關帝都送與二嫂收貯。曹操小宴三日，大宴五日，待之甚厚。

CÀM ĐÈN ĐUỐC ĐẾN SÁNG

秉燭達旦

Tào Tháo tả hữu muốn làm đảo lộn nghĩa lễ quân thần của Quan Đế, khiến Quan Đế và nhị tâu cùng ở một phòng. Quan Đế bèn cầm đèn đuốc đứng ngoài phòng từ tối đến sáng, không chút mệt mỏi. Tháo thấy vậy càng thêm kính phục.

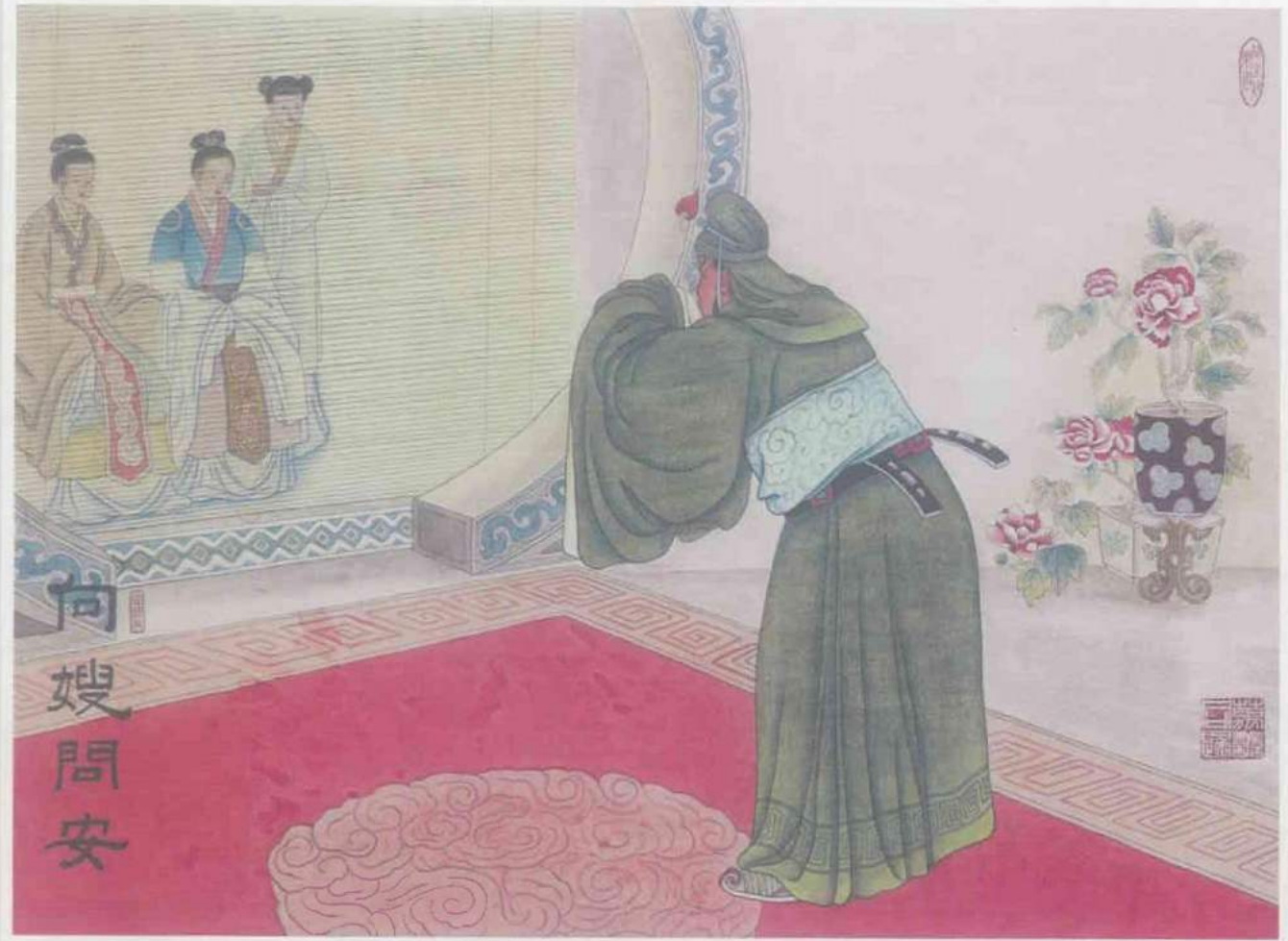
曹操左右欲亂關帝君臣之禮，使關帝與二嫂共處一室。關帝乃秉燭立於戶外，自夜達旦，毫無倦色，操見此愈加敬服。

TẠI VẤN AN ĐÌNH, MỖI NGÀY QUAN ĐẾ HỎI THĂM SỨC KHỎE NHỊ TÁU

關帝每日在問安亭向二嫂請安

Tào Tháo tặng 10 mỹ nữ để hầu Quan Đế. Quan Đế đều đưa hết vào phòng trong lệnh phải phục đãi nhị tấu. Quan Đế mỗi ngày đều hỏi thăm sức khỏe hai vị Hoàng tấu tại đình Vấn An, cứ ba ngày một lần tại cửa phòng trong, cúi mình làm lễ, hỏi thăm nhị tấu có khỏe không. Hai vị phu nhân hỏi lại việc của Hoàng thúc xong, nói: “Thúc thúc cứ tự nhiên”. Quan Đế mới dám ra về. Tháo nghe được tán thưởng không ngớt.

曹操送美女十人，使侍關帝。關帝盡送入內門，令服侍二嫂。關帝每日必在問安亭向二位皇嫂請安，每三日一次於內門外躬身施禮，動問二嫂安否。二夫人回問皇叔之事畢，曰：「叔叔自便。」關帝方敢退回。操聞之讚歎不已。

TÀO THÁO TẶNG ÁO BÀO

曹操贈袍 帝新袍穿內
舊袍在外 操歎曰真義士也

Quan Đế mặc áo bào mới bên trong, áo bào cũ ở ngoài. Tào Tháo khen rằng thật là trọng nghĩa sĩ. Một ngày nọ, Tháo thấy chiến bào gấm màu lục mà Quan Đế mặc đã cũ, tức khắc đo kích thước thân người, dùng gấm tốt làm một cái chiến bào tặng cho. Quan Đế nhận xong rồi mặc vào bên trong làm áo lót, trên vẫn dùng áo bào cũ mặc vào. Tháo cười nói: “Vân Trường sao lại tiết kiệm thế?”. Quan Đế rằng: “Ta không phải tiết kiệm. Áo bào cũ do Lư Hoàng thúc ban tặng, ta mặc vào như thấy mặt huynh trưởng, không dám lấy áo bào Thừa Tướng mới ban tặng mà quên áo bào cũ huynh trưởng đã ban cho. Do đó nên mặc phía ngoài”. Tháo than rằng: “Đúng bậc nghĩa sĩ vậy”. Tuy miệng thì ái mộ nhưng trong lòng thật không vui.

一日，操見關帝所穿綠錦戰袍已舊，即度其身品，取異錦作戰袍一領相贈。關帝受之，然穿於衣底，上仍用舊袍罩之。操笑曰：「雲長何如此之儉乎？」關帝曰：「某非儉也。舊袍乃劉皇叔所賜，某穿之如見兄面，不敢以丞相之新賜而忘兄長之舊賜，故穿於上。」操歎曰：「真義士也！」然口雖稱羨，心實不悅。

ÔNG RÂU ĐẸP

美髯公 曹操贈紗囊于關帝護髯漢獻 帝見令當殿披拂贊
曰真美髯公也

Tào Tháo tặng túi lụa mịn cho Quan Đế giữ râu. Ngày nọ, vào triều sớm gặp vua. Hán Hiến Đế thấy Quan Đế dùng một túi lụa mỏng buông xuống trước ngực. Vua hỏi, Quan Đế tâu rằng: “Râu thần hơi dài, Thừa Tướng ban cho túi đựng râu”. Vua lệnh tại điện mở ra, râu dài qua bụng. Vua rằng: “Thật là Ông râu đẹp”. Vì thế mọi người đều gọi Quan Đế là Ông râu đẹp.

某日早朝見帝。
漢獻帝見關帝以一紗
錦囊垂於胸次，帝問
之。關帝奏曰：「臣
髯頗長，丞相賜囊貯
之。」帝令當殿披
拂，過於其腹。帝
曰：「真美髯公也！」
因此人皆呼關帝為
美髯公。

TÀO CÔNG CHO NGỰA

曹公贈馬

Tháo thấy ngựa của Quan Đế ốm mà rằng: “Ngựa của ông sao lại ốm thế?”. Quan Đế nói: “Thân hèn này có phần hơi nặng, ngựa không chớ nổi, vì thế thường ốm”. Tháo lệnh tả hữu đem một con ngựa đến, ngựa ấy thân như than lửa, hình dáng rất hùng dũng, lại gồm yên ngựa dây cương tặng cho Quan Đế. Quan Đế quỳ lạy cảm ơn, Tháo không vui nói: “Ta nhiều lần tặng mỹ nữ, vàng bạc ông chưa từng lạy bái. Nay ta tặng ngựa lại vui mà bái lạy. Sao ông lại quý súc vật?”. Quan Đế rằng: “Ta biết ngựa này ngày chạy được ngàn dặm, nay hân hạnh được ngựa, nếu biết huynh trưởng ở đâu, có thể trong một ngày là gặp mặt”. Tháo hoảng hốt hồi hận.

操見關帝馬瘦曰：「公馬因何瘦？」關帝曰：「賤軀頗重，馬不能載，因此常瘦。」操令左右備一馬來，那馬身如火炭狀甚雄偉，遂并鞍轡送與關帝。關帝再拜稱謝，操不悅曰：「吾累送美女金帛公未嘗下拜；今吾贈馬乃喜而再拜，何賤人貴畜耶？」關帝曰：「吾知此馬日行千里，今幸得之，若知兄長下落，可一日而見面矣。」操愕然後悔。

Tào Công thấy Quan Đê không đề ý, khiến Trương Liêu hỏi Quan Đê. Liêu tâu thật cho Tháo, Tháo than rằng việc không quên chủ là thiên hạ nghĩa sĩ. Tháo hỏi Trương Liêu: “Ta đãi Vân Trường không bạc, lòng ông ta thường mong ra đi, sao lại như vậy?”. Liêu hỏi Quan Đê, Đê rằng: “Cảm ơn thâm sâu hậu ý của Thừa Tướng, nhưng lòng nhớ Hoàng thúc, chưa từng có lòng bỏ đi”. Liêu nói: “Xử thế không phân trọng khinh, không phải trượng phu. Huyền Đức đãi huynh chưa chắc hơn Thừa Tướng, tại sao huynh cứ chỉ nghĩ đến ra đi?”. Quan Đê rằng: “Ta biết Tào Công đãi ta rất hậu, nhưng ta chịu ơn sâu của Lưu Hoàng thúc, không thể quay lưng được. Ta tất sẽ lập công để trả ơn Tào Công, sau đó mới ra đi”. Tháo than rằng: “Lấy việc không quên chủ làm căn, là thiên hạ nghĩa sĩ vậy!”.

曹公看關帝無留意使張遼問帝答不留遼實告操操歎曰事主不忘其本乃天下義士也—曹操問張遼：「吾待雲長不薄，彼常懷去心，何也？」遼問關帝，帝曰：「深感丞相厚意；但心念皇叔，未嘗去懷。」遼曰：「處世不分輕重，非丈夫也。玄德待兄未必過於丞相，兄何故只懷去志？」帝曰：「吾知曹公待吾甚厚；奈吾受劉皇叔厚恩，不可背之。吾必立以報曹公，然後去耳。」操歎曰：「事主不忘其本，乃天下之義士也！」

THIÊN HẠ NGHĨA SĨ 天下義士

GIẾT NHAN LƯƠNG GIẢI VÂY GÒ BẠCH MÃ

斬顏良解白馬坡圍

Viên Thiệu sai đại tướng Nhan Lương tấn công gò Bạch Mã, Nhan Lương liên tiếp chém hai tướng, dũng mãnh không người chống lại. Tào Tháo thỉnh Quan Công phá địch, Quan Đê nhắc thanh long đao lên ngựa xích thố, dẫn theo vài người tùy tùng thẳng đến gò Bạch Mã. Quan Đê phẫn chấn xuống núi, trợn tròn mắt phụng, dựng đứng mày ngài, xông thẳng vào trận thế bên kia. Quân Hà Bắc như sóng nước bị xé tách ra. Trong lúc Nhan Lương đang chỉ huy quân lính, Quan Đê cười xích thố mã phóng thật nhanh đã đến trước mặt, tay đâm một đao chết Nhan Lương, cắt lấy thủ cấp buộc dưới gáy ngựa, vác đao phi ra khỏi trận như chốn không người.

袁紹遣大將顏良進攻白馬，顏良連誅二將，勇不可當無人能敵。曹操請關帝破敵，帝提青龍刀上赤兔馬，引從者數人直至白馬坡，關帝奮然下山，鳳目圓睜，蠶眉直豎，直衝彼陣，河北軍如波開浪裂。顏良正在麾蓋下，關帝赤兔馬快，早已跑到面前，手起一刀刺於馬下，割了顏良首級，拴於馬項之下，飛身上馬，提刀出陣，如入無人之境。

ĐÚNG THẬT LÀ THẦN NHÂN

真神人也

Quan Đế trăm Nhan Lương khiến binh tướng Bắc Hà hoảng sợ, không đánh mà tự loạn. Quân Tào thừa thế xông lên, người chết không kể xiết; ngựa và khí giới thu được rất nhiều. Quan Đế phóng ngựa lên núi, chúng tướng đều chúc mừng. Quan Đế dâng thủ cấp trước mặt Tháo, Tháo khen rằng: “Tướng quân quả thực là Thần nhân!”.

關帝斬顏良，使河北兵將大驚，不戰自亂。曹軍乘勢攻擊，死者不可勝數；馬匹器械，搶奪極多。關帝縱馬上山，眾將盡皆稱賀。帝獻首級於操前。操讚曰：「將軍真神人也！」

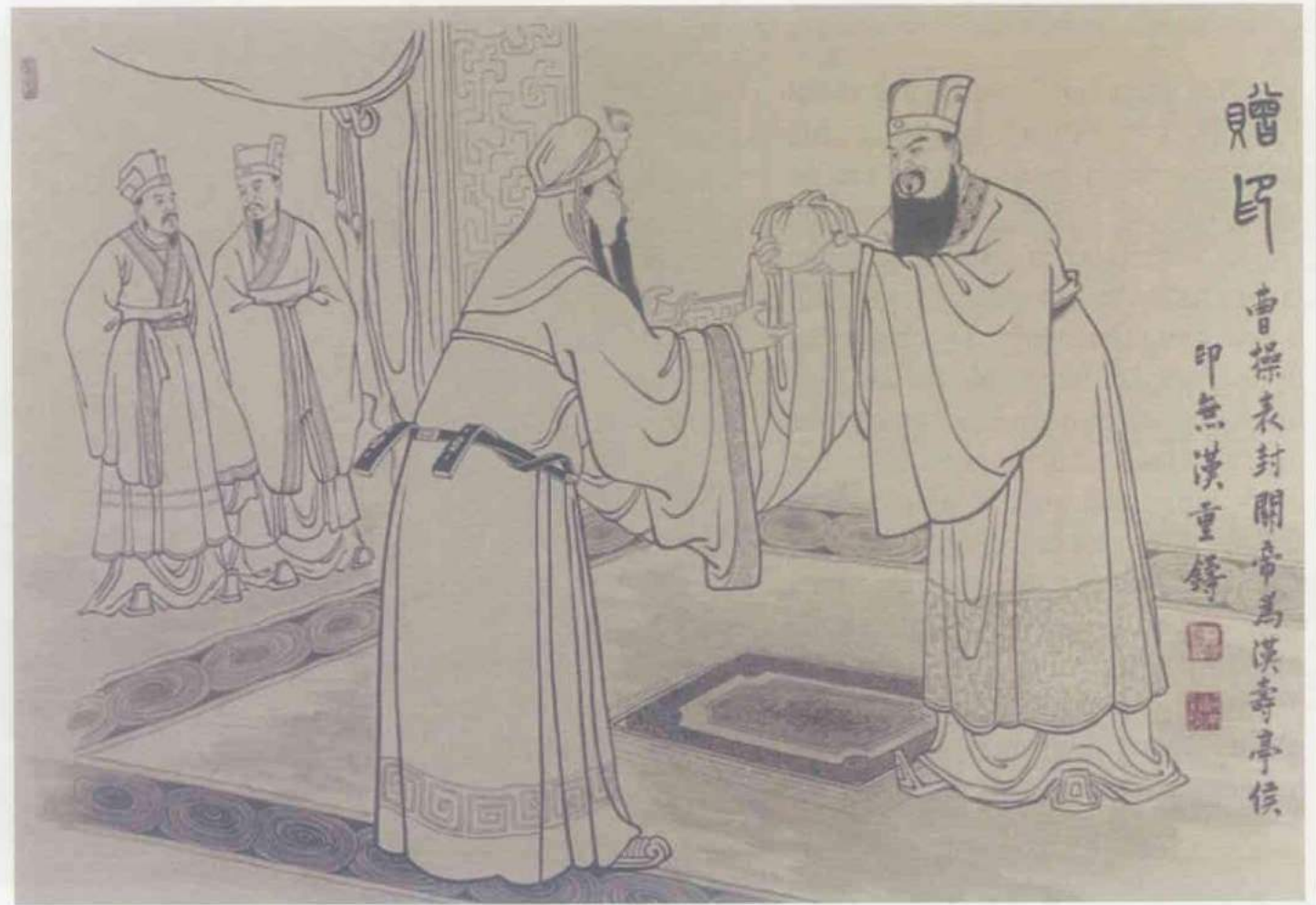

TẶNG ÁN ĐỨC BẰNG VÀNG

贈鑄金印

Tào Tháo thấy Quan Đê giết xong Nhan Lương càng thêm khâm phục, dâng biểu tâu Triều đình phong Quan Đê là Hán Thọ Đình Hầu. Lúc tặng ấn đức trên ấn chỉ có ba chữ “Thọ Đình Hầu”. Vì thế Quan Đê trực tiếp không nhận thụ phong. Tháo hiểu rằng là thiếu chữ “Hán”, do đó lệnh người đúc ấn mới “Hán Thọ Đình Hầu” Quan Đê mới chịu nhận tước vị.

曹操表封關帝為漢壽亭侯印無漢重鑄—曹操見關帝斬了顏良，倍加欽敬，表奏朝廷，封關帝為漢壽亭侯，鑄印贈關帝時，印上僅有「漢壽亭侯」三字。然而關帝竟辭退受封，曹操頓悟是少了個「漢」字，於是令人重鑄「漢漢壽亭侯」新印，關帝方受爵位。

NGHE ĐƯỢC TIN HOÀNG THỨC

聞皇叔訊

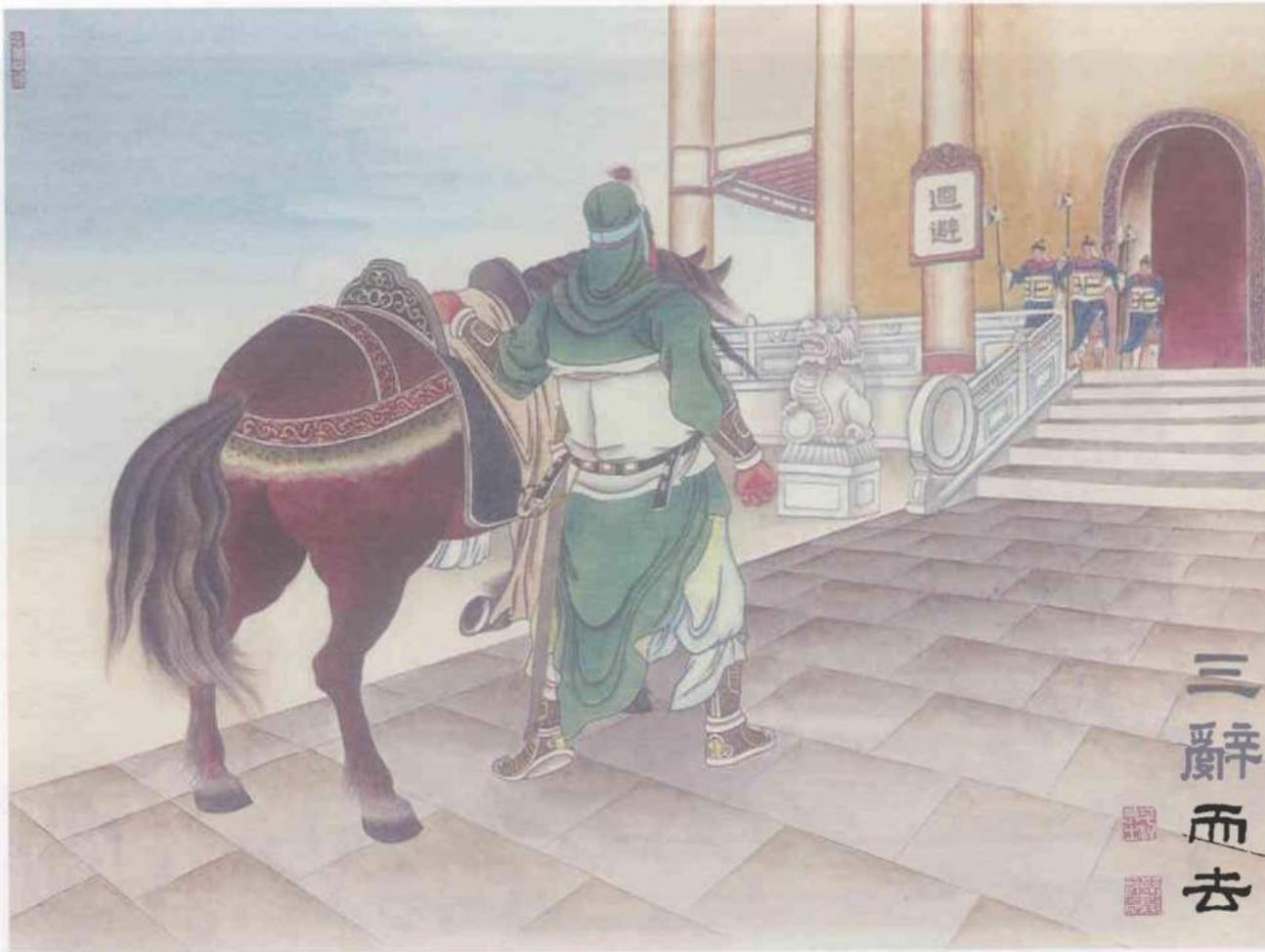
Tại Diên Tân Quan Đê giết chém Văn Xú. Lưu Bị cách bên sông nhìn thấy một nhóm người ngựa, trên cờ thêu bảy chữ “Hán Thọ Đình Hầu Quan Vân Trường”. Lưu Bị muốn cùng Quan Đê gặp mặt nên viết một bức thư cho Quan Đê: “Bị với túc hạ, từ đào viên kết liên minh, thề sẽ đồng tử, nay tại sao làm trái đạo, cắt ân đoạn nghĩa? Quân chắc muốn đạt công danh, mong phú quý, Bị nguyện đem thủ cấp để hoàn thành công trạng. Thư không nói hết lời, đợi lấy mạng chết này!”. Quan Đê xem xong, đau khóc roi lệ mà rằng: “Tôi không tìm anh, đành chịu vì không biết anh ở đâu. Có sao lại khẳng định mưu đồ phú quý mà quay lưng lại với lời thề cũ”.

關帝於延津斬殺文醜，劉備隔河望見一簇人馬旗上寫著「漢壽亭侯關雲長」七字。劉備欲與關帝相見，於是修書一緘於關帝。其略云：「備與足下，自桃園締盟，誓以同死；今何中道相違，割恩斷義？君必欲取功名，圖富貴，願獻備首級以成全功！書不盡言，死待來命！」關帝看後痛哭流涕，曰：「某非不欲尋兄，奈不知所在也。安肯圖富貴而背舊盟乎？」

QUAN ĐẾ TAM TỪ TÀO CÔNG

關帝三辭曹公

Quan Đế đến tướng phủ, từ biệt Tào Tháo. Tháo biết ý Quan Công đến, mới treo băng hồi tị (tránh xa) trước cửa. Quan Đế không vui ra về, lệnh cho đám tùy tùng lúc trước sắp xếp xe ngựa, sớm tối dò xét hầu hạ, dọn dò trong nhà, tất cả những đồ vật được ban tặng khi trước đều để lại, vật nhỏ cũng không được mang đi. Hôm sau lại đến tướng phủ tạ từ, trước cửa lại treo băng hồi tị. Quan Đế liên tục đến mấy lần liên đều không gặp được bèn đến nhà Trương Liêu thăm viếng muốn kể sự việc nhưng Liêu lại cáo bệnh không tiếp. Quan Đế ba lần từ biệt Tào Tháo, biểu thị việc đến đi quang minh lỗi lạc.

關帝至相府，拜辭 曹操。操知來意，乃懸迴避牌於門。關帝快快而回，命舊日跟隨人役，收拾車馬，早晚伺候；分付宅中，所有原賜之物，盡皆留下，分毫不可帶去。次日再往相府辭謝，門首又挂迴避牌。關帝一連去了數次，皆不得見；乃往張遼家相探，欲言其事，遼亦託疾不出。關帝三辭曹操，表示來去光明磊落。

Quan Đế viết thư tạ từ Tào Tháo, viết xong sai người đến tướng phủ giao, một mặt đem tất cả vàng bạc đã nhiều lần được ban tặng niêm phong đặt trong kho, treo ấn Hán Thọ Đình Hầu trên sảnh đường, mời hai vị Hoàng tâu lên xe. Quan Đế cưỡi ngựa xích thố, tay cầm thanh long đao, soái lĩnh những sai dịch tùy tùng cũ, hộ tống xe trượng thẳng ra cửa bắc bảo với tùy tùng rằng: “Các người hộ tống xe trượng đi trước, nếu có ai truy cản ta sẽ tự giải quyết, đừng làm kinh động hai vị phu nhân”. Tùy tùng đẩy xe theo đường cái quan tẩn phát.

關帝寫書辭謝曹操，寫畢差人去相府投遞；一面將累次所受金銀封置庫中，懸漢壽亭侯印於堂上，請二夫人上車。關帝上赤兔馬，手提青龍刀，率領舊日跟隨人役，護送車仗，逕出北門謂從者曰：「汝等護立車仗先行，但有追趕者，吾自當之，勿得驚動二位夫人。」從者推車，望官道進發。

TREO ẤN PHONG KIM

掛印封金

NGÀN DẶM TÌM HUYNH

千里尋兄

千里尋兄

Quan Đế được tin Huyền Đức đương ở tại Viên Thiệu, theo lời giao ước ba việc trước, từ già Tào Tháo muốn đến Hà Bắc đầu Viên Thiệu. Tào Tháo, Trương Liêu đều giả bệnh không nhận lời từ biệt của Quan Đế, nhưng Quan Đế chỉ đem theo tùy tùng cũ, xe trượng, yên mã hơn 20 người và hành lý tùy thân, ra cửa bắc thẳng tiến trên đường cái quan đến Hà Bắc. Từ Duyện Châu đến Ký Châu cách xa ngàn dặm, vả lại Viên, Tào lại là hai bên thù địch giao chiến. Quan Đế không sợ gian khổ nhọc nhằn là vì trọng tình nghĩa anh em, không ngại ngàn dặm khó nhọc chỉ vì muốn tìm gặp huynh trưởng.

關帝聞玄德在袁紹處，遂以先前三事之約，辭曹操欲往河北投之。曹操、張遼皆託病不受關帝辭行，然關帝只帶原跟從車仗鞍馬二十餘人及隨身行李，出北門逕走官道往河北前去。自豫州至冀州相距千里之遙，且袁、曹乃敵對交戰之兩國，關帝不畏艱辛，為全兄弟忠義之情，不惜千里跋涉，只為尋見兄長一面。

QUAN CÔNG TỬ BIỆT, TÀO THÁO RẰNG KHÔNG QUÊN CHỦ CŨ, ĐẾN VÀ ĐI MINH BẠCH, THẬT LÀ ĐÁNG TRỌNG PHU

關公去曹操曰不忘故主來去明白真丈夫也

Tào Tháo được tả hữu báo trình thư của Quan Đế lại được tướng giữ thành cửa bắc phi báo: “Quan Công cướp cửa mà đi, xe trượng, yên mã hơn 20 người đều theo hướng bắc mà đi”. Và lại người trong nhà Quan Đế lại báo rằng: “Quan Công đều niêm phong tất cả vật dụng vàng bạc đã được ban tặng, mỹ nữ hơn 10 người ở trong nội thất, Ấn Hán Thọ Đình Hầu được treo trên sảnh đường. Những người sai dịch mà Thừa tướng đã ban phát cho đều không mang đi, chỉ dẫn theo những tùy tùng xưa cũ cùng hành lý tùy thân tiến ra cửa bắc đi rồi”. Mọi người đều ngạc nhiên. Tào Tháo rằng: “Không quên chủ cũ, đến đi sáng tỏ, thật là đáng trọng phu. Bọn người phải bắt chước theo”.

曹操左右報關帝呈書，又北門守將飛報：「關公奪門而去，車仗鞍馬二十餘人，皆望北行。」且關帝宅中人來報說：「關公盡封所賜金銀等物。美女十人，另居內室。其漢壽亭侯印懸於堂上。丞相所撥人役，皆不帶去，只帶原跟從人，及隨身行李，出北門去了。」眾皆愕然。曹操曰：「不忘故主，來去明白，真丈夫也。汝等皆當效之。」

TẶNG ÁO BÀO TẠI BÁ LĂNG

灞陵贈袍

Tào Tháo đến đưa tiễn rằng: “Vân Trường sao lại ra đi gấp thế?”. Quan Đé đáp: “Trước từng bầm qua Thừa Tướng, nay chủ cũ ở Hà Bắc, không vì lý do ấy ta không đi gấp. Nhiều lần đến phủ không gặp được nên gửi thư từ già, mong Thừa Tướng đừng quên lời nói ngày trước”. Tháo cười rằng: “Vân Trường là nghĩa sĩ thiên hạ, chỉ giận ta phước bạc không giữ được, nay cảm bào một cái, bày tỏ tác lòng”. Quan Đé dùng mũi đao khều lấy cảm bào choàng vào người, xưng tạ (cảm ơn): “Tạ ơn Thừa Tướng ban cho áo bào, ngày khác ắt được hội ngộ”. Tào Tháo tự dẫn các tướng về thành, trên đường thương nhớ Vân Trường không ngớt lời.

曹操前來送行曰：「雲長行何太速？」關帝曰：「前曾稟過丞相，今故主在河北，不由某不急去。累次造府不得參見，故拜書告辭，望丞相勿忘昔日之言。」操笑曰：「雲長天下義士，恨吾福薄，不得相留。錦袍一領，略表寸心。」關帝用刀尖挑錦袍披於身上稱謝：「蒙丞相賜袍，異日更得相會。」曹操自引眾將回城，於路歎想雲長不已。

Vì cứu hai vị phu nhân giết kẻ bất nghĩa là Đỗ Viễn, trợ Quan Đế ngàn dặm tìm huynh. Quan Đế không thấy xe trượng của nhị vị phu nhân, một thiếu niên quỳ lạy dưới đất nói: “Tôi họ Liêu, tên Hóa, vừa rồi cùng bạn là Đỗ Viễn lỡ cướp đoạt hai phu nhân trên núi. Tôi hỏi biết được là phu nhân của Đại Hán Lưu Hoàng Thúc, lại nghe tướng quân hộ tống tại đây, tức khắc muốn đưa xuống núi. Đỗ Viễn nói năng không khiêm tốn, bị tôi giết đi, nay dâng đầu cho tướng quân để chịu tội”. Quan Đế đến trước xe hỏi thăm: “Nhị tâu có bị làm kinh sợ không?”. Nhị vị phu nhân rằng: “Nếu không được Liêu tướng quân bảo vệ, thì đã bị Đỗ Viễn làm nhục”. Quan Đế lạy tạ Liêu Hóa. Liêu Hóa lạy từ biệt, dẫn đồng bọn đi vào sơn cốc.

關帝不見二夫人車仗，一少年拜伏於地曰：「吾姓廖名化，恰纔同伴杜遠誤將兩夫人劫掠上山。吾問知是大漢劉皇叔夫人，且聞將軍護送在此，即欲送下山來。杜遠出言不遜被某殺之，今獻頭與將軍請罪。」。關帝於車前問候：「二嫂受驚否？」二夫人曰：「若非廖將軍保全，已被杜遠所辱。」關帝拜謝廖化，廖化拜別，引人伴去山谷中。

LIÊU HÓA LÀM VIỆC NGHĨA

廖化義行為救二夫人殺死不義之徒 杜遠助關帝千里尋兄

QUAN GIỮ CÔNG DĨ THỦY, BIỆN HỈ MUỐN DÙNG MƯU GIẾT QUAN ĐẾ, ĐƯỢC HÒA THƯỢNG PHỔ TỊNH Ở TRẦN QUỐC TỰ CỨU NẠN

汜水關守將卞喜欲謀刺關帝被鎮國寺普淨和尚相救

Đêm xuống, Quan Đế đến trước công Dĩ Thủy. Biện Hỉ cho quân đao phủ mai phục trong Trần Quốc Tự, mưu đồ giết hại. Trụ trì Phổ Tịnh dùng tay cử bội giới đao mất nhìn Quan Đế. Quan Đế lệnh tả hữu cầm đao cẩn thận theo hầu, sau đó nhìn thấy trong bức màn vách ngăn tay đao phủ, liền hét lớn bảo Biện Hỉ: “Ta nghĩ mi là người tốt, có sao lại dám làm thế!”. Biện Hỉ biết sự việc bại lộ, tả hữu liền muốn động tay đều bị Quan Đế rút kiếm bỏ đến. Quan Đế bỏ kiếm cầm đại đao đuổi theo Biện Hỉ, Biện Hỉ lên dùng chùy sắt ném tới, Quan Đế lấy đao gạt chùy sắt ra, một đao chặt Biện Hỉ ra làm hai đoạn. Quan Đế cảm tạ Hòa thượng Phổ Tịnh rồi từ biệt ra đi.

關帝連夜投汜水關來。卞喜於鎮國寺中埋伏刀斧手，欲圖相害。住持普淨以手舉所佩戒刀目視關帝。帝命左右持刀緊隨，後望見壁衣中有刀斧手，乃大喝卞喜曰：「吾以汝為好人，安敢如此！」卞喜知事洩，左右方欲動手，皆被關帝拔劍砍之。關帝棄劍執大刀來趕卞喜，卞喜暗取飛鎚擲打，關帝用刀隔開鎚，一刀劈卞喜為兩段。關帝感謝普淨和尚後辭行。

NHƯ NGƯỜI TRỜI VẬY

如天人也 過滎陽關胡班夜窺關帝感歎

Qua công Vinh Dương Hồ Ban đêm lén nhìn trộm Quan Đế mà cảm phục. Thái thú Vinh Dương Vương Trực mật gọi tòng sự là Hồ Ban điem binh, bí mật dùng củi khô, các vật bắt lửa, đem đến trước cửa dịch quán, hẹn giờ hành động. Hồ Ban thường nghĩ: “Ta từ lâu đã nghe danh Quan Vân Trường, không biết hình dạng ra sao, thử đến đó nhìn trộm”, liền đến dịch quán hỏi thăm dịch sử rằng: “Quan Tướng quân đang ở đâu?”, người ấy đáp: “Trên sảnh chính, người đọc sách chính là ông”. Hồ Ban bí mật đến trước sảnh, nhìn thấy Quan Đế tay trái thông thả vuốt râu, dưới ngọn đèn trên xem Xuân Thu Tả Truyện. Ban nhìn thấy Quan Đế thật thanh khen rằng: “Thật như người Trời vậy”. Vì thế mới mật cáo cho Quan Đế sự việc Vương Trực muốn mưu hại.

滎陽太守王植密喚 從事胡班點起軍士，密將乾柴引火之物，搬於館驛門首，約時舉事。胡班尋思：「我久聞關雲長之名，不識如何模樣，試往窺之。」乃至驛中，問驛吏曰：「關將軍在何處？」答曰：「正廳上觀書者是也。」胡班潛至廳前，見關帝左手綽髯，於燈下几閱覽春秋左傳。班見了，失聲歎曰：「真天人也！」於是密告王植欲謀害之事。

GIẬN CHÉM VƯƠNG TRỰC

怒斬王植

Hồ Ban mật báo rằng: “Vương Trực ra lệnh người vây chặt bốn mặt dịch quán, hẹn đến canh ba nổi lửa, tướng quân nhanh nhanh thu xếp ra khỏi thành”. Quan Đế vội vàng khoác áo, mang đao lên ngựa, thỉnh mời nhị tẩu ra khỏi dịch quán. Quan Đế thúc giục xa trượng ra thành gấp, đi được chưa được mấy dặm, phía sau các bó đuốc chiếu sáng rực trời, người ngựa đuổi đến. Đầu tiên Vương Trực kêu to: “Quan mỗ khoan chạy!”. Quan Đế ghi chặt ngựa lớn tiếng mắng: “Đồ thất phu! Ta với mi không thù, sao lại lệnh người phóng lửa thiêu đốt ta!”. Vương Trực giật cương quất ngựa, giờ thương lên, chạy nhanh thẳng đến Quan Đế, bị Quan Đế cản giữa một đao chém làm hai đoạn. Chủ mưu đã chết, Quan Đế không giết bừa bãi vô cớ, đều để người ngựa chạy đi khỏi.

胡班密告曰：「王植令人四面圍住館驛，約於三更放火，將軍急收拾出城。」關帝忙披挂提刀上馬，請二嫂出館驛。關帝催車仗急急出城，行不到數里，背後火把照耀，人馬趕來。當先王植大叫：「關某休走！」關帝勒馬大罵：「匹夫！我與你無讎，如何令人放火燒我？」王植拍馬挺鎗，逕奔關帝；被關帝攔腰一刀砍為兩段，主謀已死，關帝不濫殺無辜，盡讓其人馬離去。

KHÔNG PHẢI LÀ NGƯỜI HIẾU SÁT 非好殺人

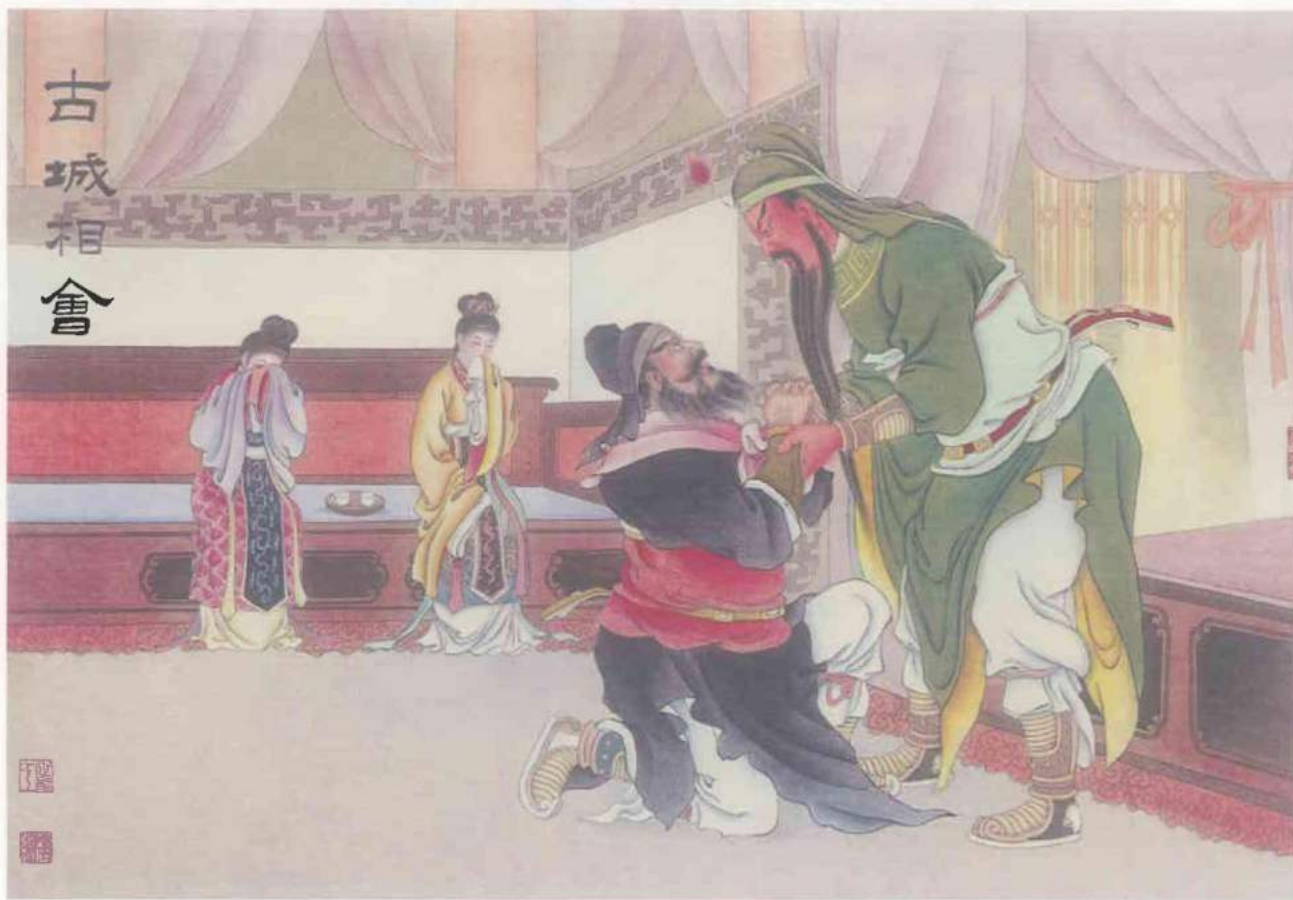
Quan Đế đã qua năm quan ải, giết tướng sáu người, người đời sau có bài thơ rằng: “Treo ấn phong vàng từ Hán tướng, đường xá diệu vợ về tìm huynh. Cưỡi ngựa xích thố chạy ngàn dặm, cầm thanh long đao qua năm ải. Trung nghĩa bàng bạc khắp vũ trụ, anh hùng từ đây rạng non sông. Một mình chém tướng quả vô địch, xưa nay truyền lại trong thi ca”. Quan Đế trên ngựa tự than rằng: “Ta không muốn giết người trên đường, đều là bất đắc dĩ cả. Tào Công biết được, chắc nghĩ ta là người phụ ơn.”

關帝所歷關隘五處，斬將六員，後人有詩歎曰：「掛印封金辭漢相，尋兄遙望遠途還。馬騎赤兔行千里，刀偃青龍出五關。忠義慨然沖宇宙，英雄從此震江山。獨行斬將應無敵，今古留題翰墨間。」關帝於馬上自歎曰：「吾非欲沿途殺人，奈事不得已也。曹公知之，必以我為負恩之人矣。」

GẶP NHAU TẠI CỔ THÀNH

古城會

Sau khi giết chết Thái Dương, Quan Đế bắt sống tên tiểu tót giữ cờ để hỏi nguyên do. Tiểu tót nói: “Thái Dương nghe tin Tướng quân giết cháu ngoại ông ta, rất là căm phẫn, muốn đến Hà Bắc giao chiến với Tướng quân. Thừa Tướng có sai ông ta đến Nhữ Nam tấn công Lưu Tích. Không ngờ lại gặp Tướng quân tại đây”. Quan Đế nghe xong, bảo tiểu tót đến trước Trương Phi nói rõ sự việc. Phi hỏi tiểu tót kỹ lưỡng về mọi việc của Quan Đế ở Hứa Đô. Tiểu tót kể lại từ đầu đến đuôi một lượt, Phi mới tin, bèn thỉnh hai vị Hoàng tẩu vào thành. Hai vị phu nhân nói rõ sự việc đã qua của Quan Đế, Trương Phi mới tin lớn tiếng khóc than bái Quan Đế.

關帝斬殺蔡陽後，活捉執認旗的小卒問取來由。小卒說：「蔡陽聞將軍殺他外甥，十分忿怒，要來河北與將軍交戰。丞相差他往汝南攻劉辟。不想在這裏遇著將軍。」關帝聞言，教去張飛前告說其事。飛將關帝在許都時事細問小卒；小卒從頭至尾說了一遍，飛方纔信，遂迎請二位皇嫂入城。二夫人訴說關帝歷過之事，張飛方纔大哭參拜關帝。

PHỤ TỬ QUAN CÔNG GẶP NHAU

關公父子會

Quan Đế và Lưu Bị, Trương Phi từ khi thảo phạt xong quân giặc khăn vàng và sau khi đã bại Lữ Bố tại Hồ Lao quan, danh tiếng đồn xa, hẹn ước gặp lại trong thời gian này. Căn cứ theo sử liệu ghi chép: “Lúc nhỏ, Quan Bình theo cha chinh chiến, vào sanh ra tử, thờ cha thẳng mực, gặp trận không rời tả hữu” có thể giúp làm minh chứng.

關帝與劉備、張飛自討伐黃巾軍，及虎牢關三英敗呂布後，聲名逐漸遠播，關帝與長子關平大約在此期間相會。依據史料記載，「平少隨父任事征戰，出生入死，躬親矢石，臨陣不離左右。」可為佐證。

LƯU - QUAN - TRƯƠNG - TRIỆU, BỐN HÀO KIỆT KIẾN TẠI CỔ THÀNH

劉關張趙四豪傑古城相會

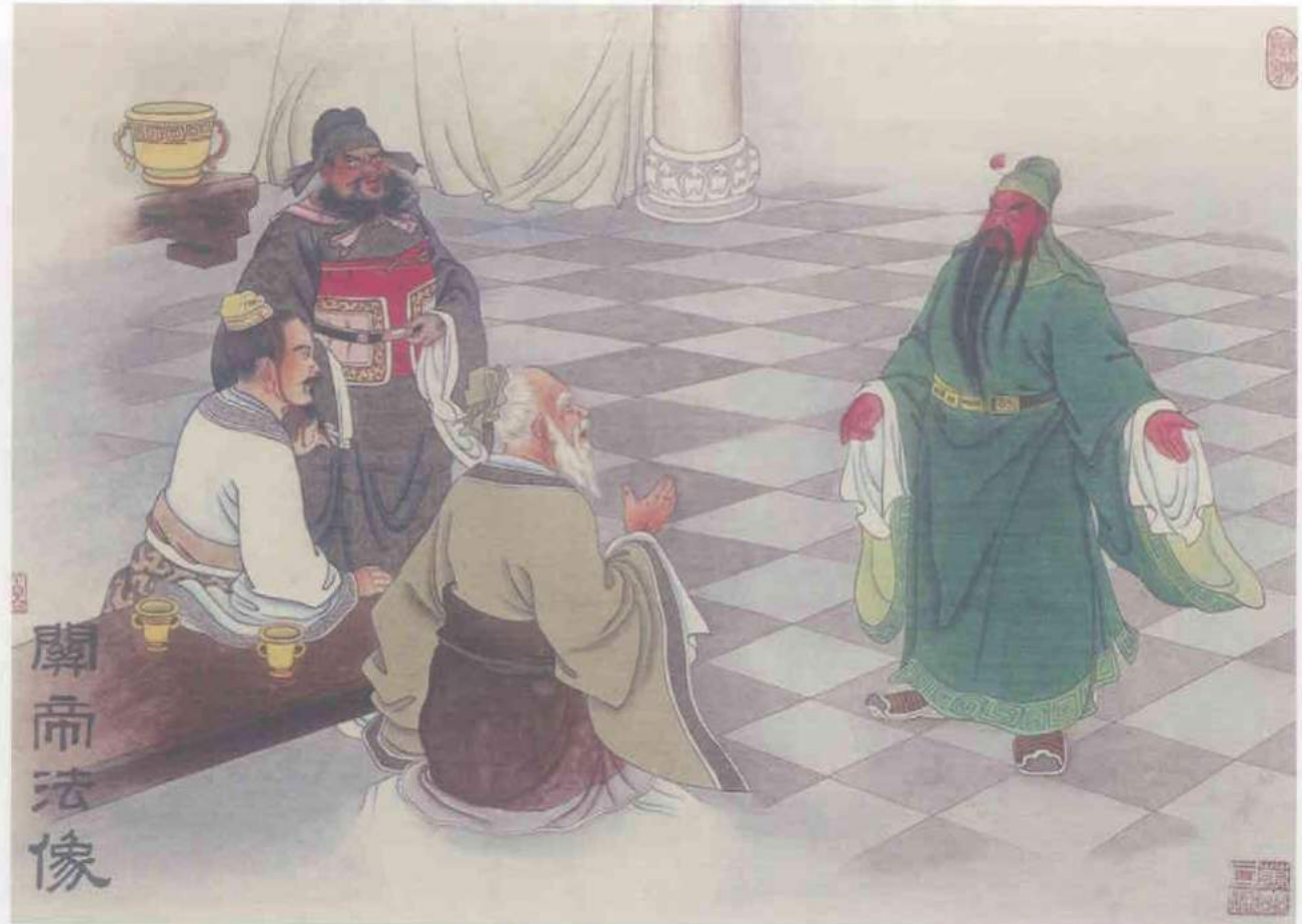
Quan Đế đến núi Ngọa Ngu muốn tiếp nhân mã của Châu Thương, chính lúc ấy may gặp kẻ chiếm cứ sơn trại là Triệu Vân, đã giết chết Bùi Nguyên Thiệu, tất cả dư đảng đều chiêu hàng. Vì thế mọi người đều theo Huyền Đức chạy đến Cổ thành. Trương Phi, Mi Trúc, Mi Phương nghênh tiếp vào thành, mọi người cùng thăm hỏi nhau. Hai vị phu nhân kể hết sự tình trung nghĩa của Quan Đế, Huyền Đức không ngớt khen ngợi, liền chuẩn bị lễ sanh cúng tạ Trời Đất. Huỳnh đệ lại đoàn tụ, lại được Triệu Vân, vô cùng vui vẻ.

關帝往臥牛山欲接周倉人馬，卻正好遇到刺死裴元紹，盡數招降同夥，佔據山寨的趙雲。於是眾人盡隨玄德前赴古城。張飛，糜竺，糜芳，迎接入城，各相拜訴。二夫人具言關帝忠義之事，玄德感歎不已。於是準備牲禮拜謝天地。兄弟重聚，又新得了趙雲，歡喜無限。

TƯỚNG MẠO QUAN ĐẾ

關帝法相 司馬徽讚關帝法相四大威儀

Tư Mã Vi khen tướng mạo Quan Đế gồm tứ đại uy nghi. Gương mặt Quan Đế như quả táo lớn, môi tựa chu sa, mày ngài mắt phụng, trên mặt có bảy nốt ruồi, sáng rực như sao, phong cách hiên ngang, oai phong lẫm liệt. Không lạ gì Tư Mã Vi khen xưng Quan Đế diện mạo Thanh, Kỳ, Cồ, Quái, được tứ đại uy nghi chính khí. Tư Mã Vi rằng: “Thần khí sáng sủa khắp mặt, mắt chứa điều chân chính, đó là Thanh (trong sạch) vậy, lông mày cao đến tóc mai, râu dài qua ngực, đó là Kỳ vậy. Ngũ nhạc (trong tướng mặt gồm trán, hai gò má, cằm và mũi, tương ứng với năm dãy núi lớn) đều phát, tứ thủy hội tụ, đó chính là Cồ vậy. Mặt đỏ khí trong, thần tàng (ẩn) uy lộ, đó chính là Quái vậy.”

關帝面如重棗，唇若丹珠，臥蠶眉、丹鳳眼，面有七痣，朗若列星，氣宇軒昂，威風凜凜。無怪司馬徽讚稱關帝面貌清、奇、古、怪，得四大威儀正氣。司馬徽曰：「神光滿面，目采含真，清之正也；眉高入鬢，鬚長過腹，奇之正也。五岳隆起，四水歸源，古之正也；面赤氣清，神藏威露，怪之正也」。

BA LẦN TỚI THĂM LỀU TRANH

三顧茅廬

Tư Mã Vi và Từ Thứ ra sức tiến dẫn người ẩn cư trong Long Trung, đó chính là Gia Cát Lượng. Lưu Bị liền cùng Quan Đê, Trương Phi liên tục ba lần đến Long Trung thăm Gia Cát Lượng. Hai lần đầu đều đi về không vì Gia Cát Lượng đều ra ngoài. Mùa xuân năm Kiến An thứ 13, Lưu Bị và Quan Đê, Trương Phi lại đến thăm Gia Cát Lượng. Sau khi nghe Gia Cát Lượng nói về kế sách chia ba thiên hạ, Lưu Bị bái thỉnh Gia Cát Lượng xuống núi trợ giúp. Gia Cát Lượng vì cảm động ba lần Lưu Bị đến thăm lều tranh, cuối cùng bằng lòng phò tá Huyền Đức.

司馬徽與徐庶力薦隱居於隆中的諸葛亮，於是劉備同關帝、張飛連續三次至隆中拜訪諸葛亮。前兩次都因為諸葛亮外出而空跑一趟，建安十三年春，劉備與關帝、張飛再訪諸葛亮。聽諸葛亮說明三分天下之計後，劉備拜請諸葛亮出山相助；諸葛亮因受劉備三顧茅廬真誠感動，終於答應輔佐玄德。

TƯỢNG THÁNH GIA CÁT KHÔNG MINH

諸葛孔明聖像

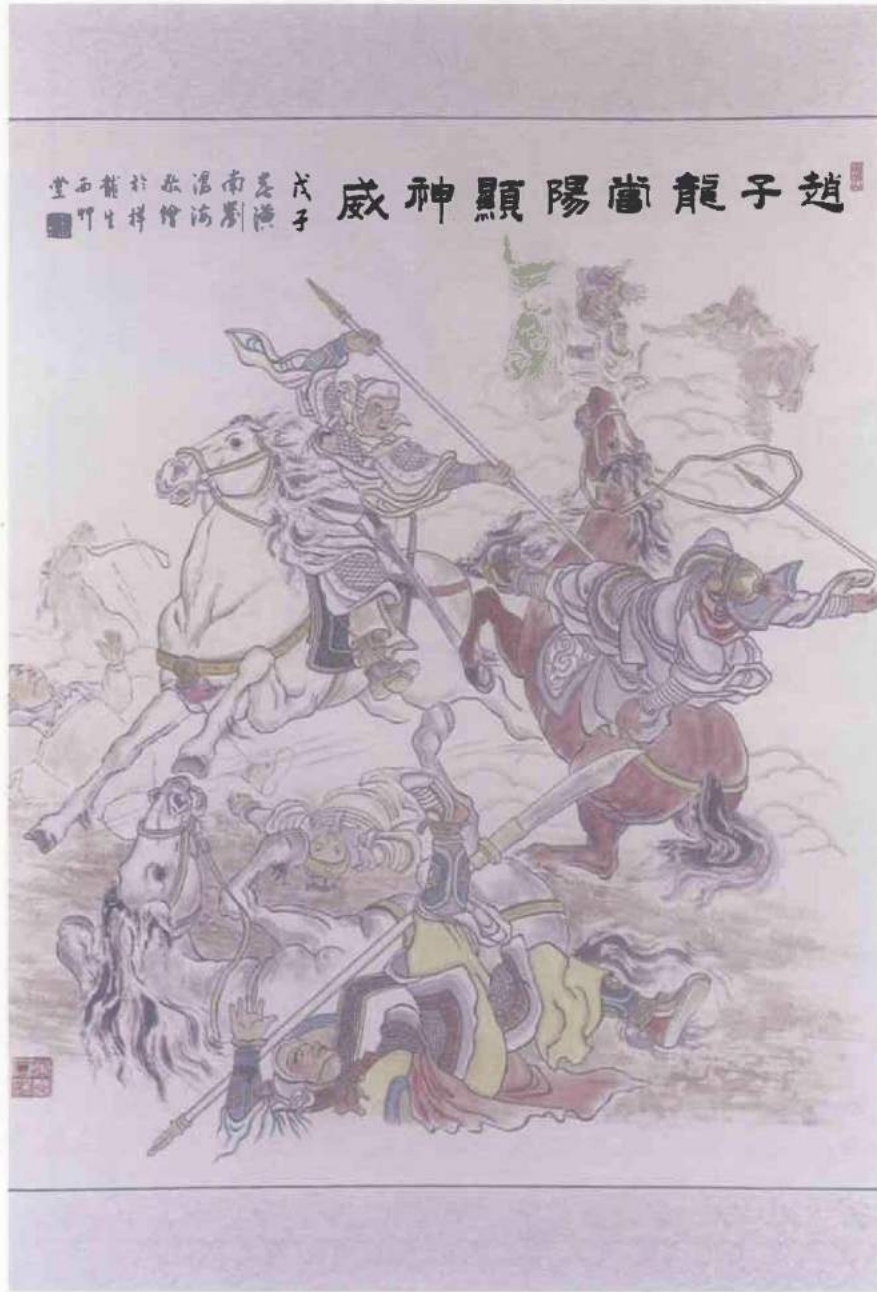
Gia Cát Lượng, tự Không Minh, người ở Lang Da Dương Đô, là con cháu của Gia Cát Phong, hiệu úy tư lệ nhà Hán. Địa phương đang ở có một đỉnh núi tên là Ngọa Long cương, nhân đó lấy hiệu là Ngọa Long tiên sinh. Không Minh có tầm nhìn xa rộng, từng ôm hoài bão ngâm nga, thường tự ví mình như Quản Trọng, Lạc Nghị, tài trí không thể đo lường được. Thân cao tám thước, mặt đẹp như ngọc, đầu đội khăn che bằng dây thao xanh, trên người choàng áo lông hạc, có khí thái bồng bềnh nhẹ nhàng như thần tiên. Tư Mã Vi khen ông có thể so sánh với Khương Tử Nha làm hưng thịnh nhà Chu 800 năm, Trương Tử Phòng giúp nhà Hán thịnh vượng 400 năm.

諸葛亮，字孔明，瑯琊陽都人，漢司隸校尉諸葛豐之後。所居之地，有一岡，名臥龍岡，因自號為臥龍先生。孔明獨觀其大略。嘗抱膝長吟，每常自比管仲、樂毅，其才不可量也。身長八尺，面如冠玉，頭戴綸巾，身披鶴氅，飄飄然有神仙之概。司馬徽讚其可比與周八百年之姜子牙，旺漢四百年之張子房相比也。

TẠI ĐƯƠNG DƯƠNG, TRIỆU TỬ LONG HIỂN OAI THẦN

趙子龍當陽顯神威

Tào Tháo chọn 5000 thiết kỵ binh giỏi suốt đêm truy cản Lưu Bị. Tại huyện Đương Dương, Lưu Bị bị quân Tào truy đuổi, Triệu Vân cùng Tào quân đánh nhau, trong loạn quân đã bảy lần vào, bảy lần ra khỏi vòng vây để tìm Hoàng tâu và ấu chúa A Đẩu. Tào Tháo thấy được Triệu Vân dũng mãnh vô địch, người đầy can đảm, khen tặng “Hổ Tướng”, mới ra lệnh phải bắt sống. Tử Long tổng cộng chém đứt hai lá cờ đại quân Tào, đoạt giáo dài ba cây, trước sau dùng thương giết, kiếm chém, giết chết doanh trại Tào hơn 50 viên danh tướng, cuối cùng phá thành công vòng vây, cứu được A Đẩu.

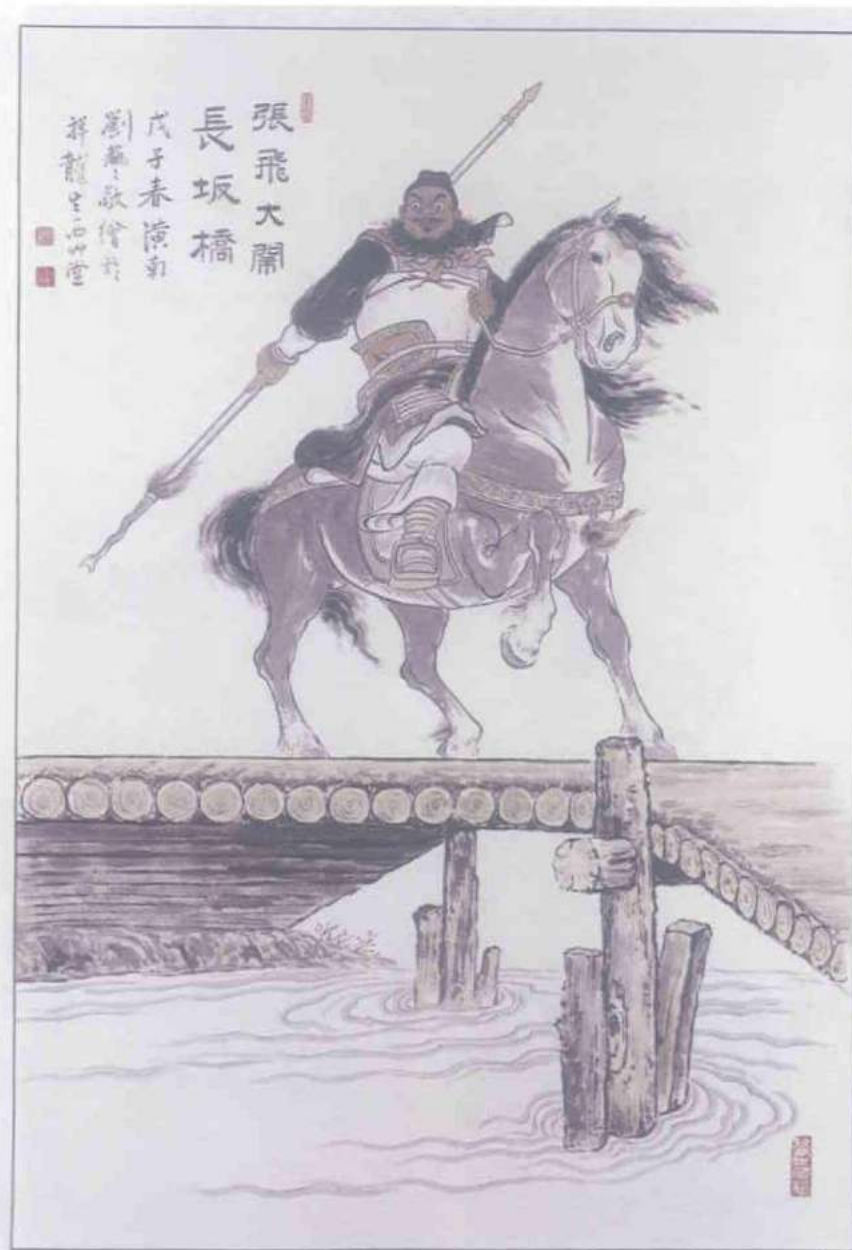
曹操精選五千鐵騎星夜追趕劉備，劉備在當陽縣景山被曹軍追上，趙雲與曹軍廝殺，在亂軍中七進七出尋覓劉備夫人及幼主阿斗。曹操看到趙雲神勇無敵，一身是膽，讚稱「虎將」，下令要活捉。子龍總共砍倒曹軍大旗兩面，奪槊三條，前後槍刺劍砍，殺死曹營名將五十餘員，終於成功突圍，救出阿斗。

TRƯƠNG PHI ĐẠI NÁO CẦU TRƯỜNG BẢN

張飛大鬧長坂橋

Tại Đương Dương Lưu Bị thua chạy, Trương Phi dẫn hơn 20 kỵ binh trong rừng rậm phóng nhanh theo đuổi, va chạm mạnh dưới đất để bụi đất xông lên làm nghi binh. Trương Phi râu hùm dựng đứng, mắt mở tròn xoe, tay cầm bát xà mâu dứng ngựa đứng trên cầu, lớn tiếng hét: “Ta là người nước Yên, Trương Dực Đức đây! Ai dám cùng ta tử chiến một trận!” âm thanh như sấm lớn. Lúc Tào Tháo tại gò Bạch Mã giết Nhan Lương từng nghe Quan Để khen Trương Phi trong vạn quân lấy thủ cấp của thượng tướng như tìm vật trong túi, nay thấy khí khái như thế, tiếng hét chưa dứt, Hà Hậu Kiệt kinh sợ đến nỗi gan mật vỡ ra, ngã xuống dưới ngựa. Tào Tháo quay ngựa lại chạy, trăm cái đầu rơi xuống lộ tóc ra ngoài ngấm hương Tây chạy trốn.

劉備當陽敗退，張飛引二十餘騎在樹林內往來馳騁，衝起塵土以為疑兵。張飛倒豎虎鬚圓睜環眼，手綽蛇矛立馬橋上，厲聲大喝：「我乃燕人張翼德！誰敢與我決一死戰？」聲如巨雷，曹操在白馬坡斬顏良時，曾聽關帝讚張飛在萬軍中取上將首級如探囊取物，今見如此氣概，喊聲未絕，夏侯傑驚得肝膽碎裂，倒撞於馬下，曹操回馬便走，冠簪盡落披髮望西逃奔。

VÌ NGHĨA THA TÀO THÁO

義釋曹操

曹操於赤壁之戰大敗，奔小路走華容道欲逃回荊州。行不到數里，為首大將關帝截住去路。操欠身謂關帝曰：「曹操兵敗勢危，到此無路，望將軍以昔日之情為重」。關帝義重如山，想起當日曹操許多恩義，與後來過關斬將之事，又見曹軍惶惶皆欲垂淚，越發心中不忍，遂動故舊之情；長歎一聲，於是不願與孔明立軍令狀有生命之危，終將曹操與一千人等盡皆放去，足證關帝重情重義，有恩必報。

Tào Tháo đại bại tại chiến trường Xích Bích, chạy theo đường nhỏ Huê Dung đạo trốn về Kinh Châu. Đi chưa được vài dặm bị đại tướng Quan Đế ngăn chặn đường đi, Tháo nhẩm người dậy nói với Quan Đế rằng: “Tào Tháo binh thua thế nguy, đến đây đường cùng, mong Tướng quân vì tình xưa làm trọng”. Quan Đế trọng nghĩa như sơn, nhớ lại ngày ấy có rất nhiều ơn nghĩa với Tào Tháo, thêm việc qua ải chém tướng lại thấy Tào Tháo sợ hãi muốn rơi nước mắt, trong lòng lại càng không nhẫn được, nhân thế động đến tình cũ ngày xưa, than dài một tiếng, không nghĩ tới việc lập quân lệnh trạng với Khổng Minh có ảnh hưởng đến sinh mạng của mình mà để Tào Tháo và một số người đều thả cho đi, đủ chứng tỏ Quan Đế trọng tình trọng nghĩa, chịu ơn tất trả báo.

KHÔNG GIẾT KẸ TẾ NGỰA HOÀNG TRUNG

不殺落馬黃忠

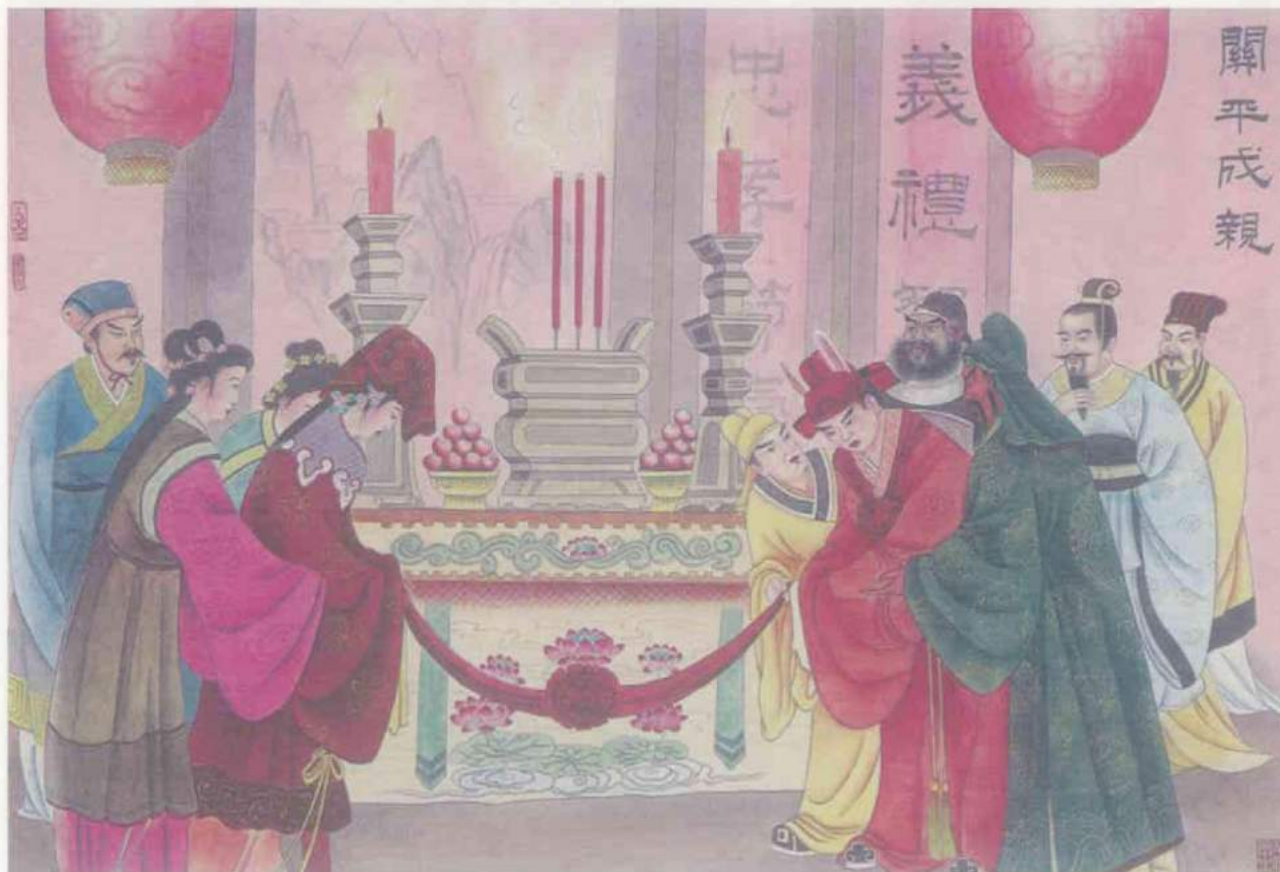
Quan Đế dẫn binh lính muốn chiếm lấy quận Trường Sa, cùng với Hoàng Trung đối bên giao chiến mãnh liệt hơn trăm hiệp bất phân thắng bại. Ngày hôm sau lại đấu thêm 50, 60 hiệp vẫn thắng bại bất phân. Vì thế quân lính hai bên cùng la hét reo hò, chính lúc tiếng trống đang gập, Quan Đế quay ngựa liền chạy, thấy Hoàng Trung đuổi tới, đang muốn dùng kế đà đao chém ra sau, quay đầu lại xem thấy ngựa của Hoàng Trung bị rút móng, tung hắt Hoàng Trung rớt xuống đất. Quan Đế giơ đao hét lớn: “Ta lại tha chết mạng người! Mau thay ngựa khác đến đánh tiếp”. Hoàng Trung gấp rút gắn lại móng ngựa, nhảy lên ngựa chạy vào trong thành.

關帝引本部欲取長沙郡，與黃忠交鋒，雙方激戰一百餘合，不分勝負。次日又鬥五六十合，勝負不分，於兩軍齊聲喝采，鼓聲正急之時，關帝撥馬便走；見黃忠趕來方欲用拖刀計背砍之時，回頭看見黃忠馬前失蹄被掀在地下。關帝舉刀猛喝曰：「我且饒你性命！快換馬來廝殺！」黃忠急提起馬蹄，飛身上馬，奔入城中。

QUAN BÌNH LẬP GIA THẤT

關平成親

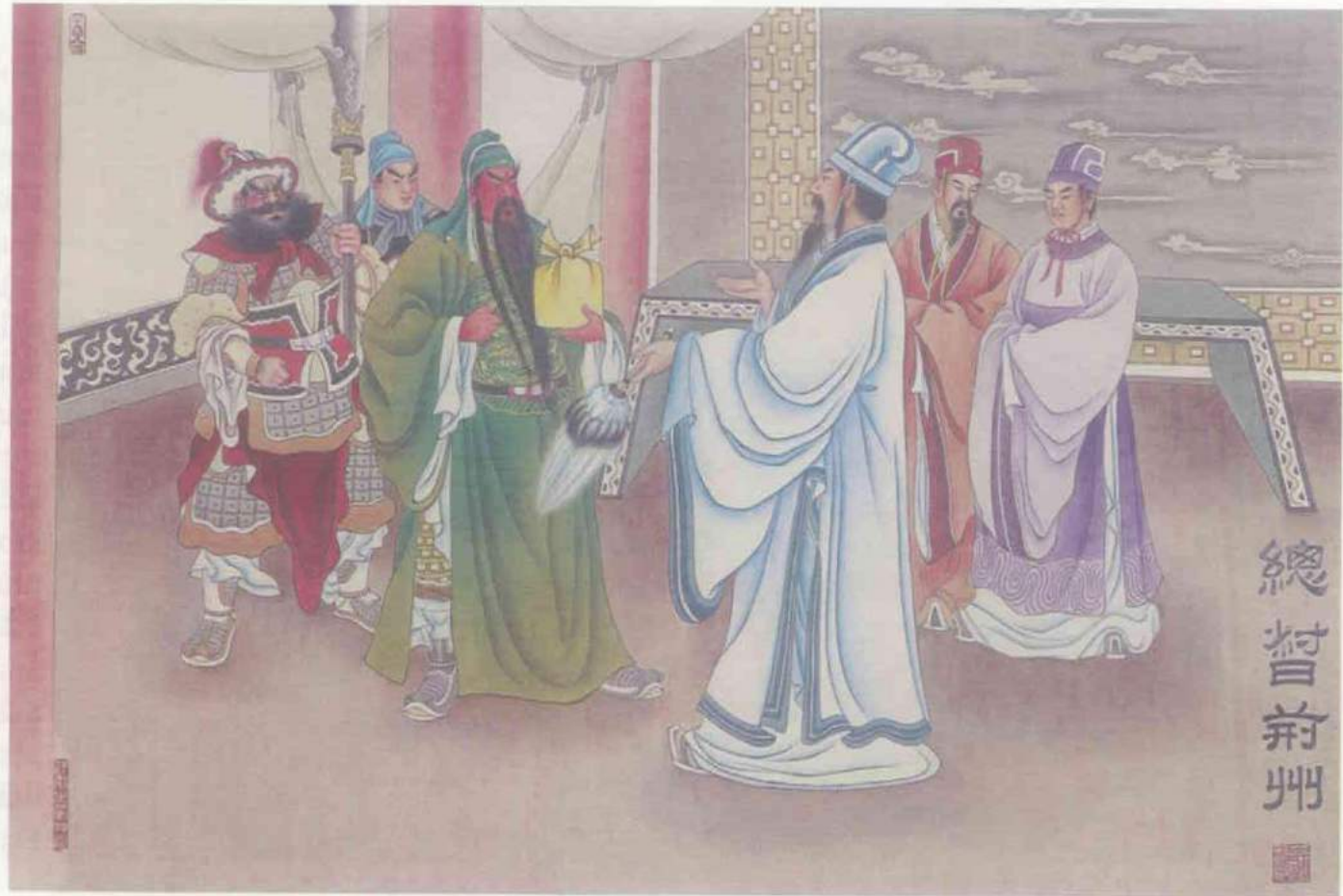
Quan Bình (178 – 219), tự Định Quốc, người Hà Đông huyện Giải (nay là thành phố Vận Thành, tỉnh Sơn Tây) sanh ngày 13 tháng 5 thời Hán Linh Đế Quang Hòa nguyên niên. Quan Bình người cao 8 thước, dung mạo đẹp đẽ, thời niên thiếu theo cha chinh chiến, vào sanh ra tử, cung kính người thân ngay thẳng chính trực, lâm trận mạc không rời tả hữu. Sau khi trưởng thành làm phó tướng của Quan Đế, theo Quan Đế nam chinh bắc phạt, lập nhiều công trạng, đã từng đấu với tướng Bàng Đức nhà Ngụy bất phân thắng bại. Đời Hán Hiến Đế năm Kiến An thứ 24 cùng thọ nạn với Quan Đế, mất năm 42 tuổi. Thời Minh Thần Tông phong thụy “Kiệt Trung Vương”, sau thành “Cửu Thiên Uy Linh Hiến Hóa Đại Thiên Tôn”.

關平（178年-219年），字定國，河東解縣（今山西運城市）人，漢靈帝光和元年五月十三日出生。關平身長八尺，面如冠玉，少隨父任事征戰，出生入死，躬親矢石，臨陣不離左右。長成後即作為關帝副將，隨關帝南征北戰，屢立功勞，曾與魏將龐德戰成平手。漢獻帝建安二十四年與關帝同時遇難，年四十二歲。明神宗時封諡「竭忠王」，爾後成為「九天威靈顯化大天尊」。

TỔNG ĐỐC KINH CHÂU

總督荊州

Lưu Bị vào xứ Xuyên muốn lấy Ích Châu, nhưng vì phó quân sư Bàng Thống chết trận, vì thế mới cần mời Gia Cát Lượng, người đang ở lại giữ Kinh Châu vào xứ Xuyên cứu viện, đồng thời ủy thác Quan Đế trấn thủ Kinh Châu, lại giữ quan văn gồm Vương Phủ, Mã Lương, Y Tịch, Hướng Lăng, Mi Trúc; võ tướng gồm Quan Bình, Châu Thương, Triệu Lũy, Mi Phương, Liêu Hóa, v.v... phò tá. Sau Lưu Bị được đất lương Xuyên, tự phong Hán Trung Vương, lại bái Quan Đế làm Tiên Tướng quân, mượn búa đồng tế tự lễ tiết, quản đốc mọi việc trong chín quận Kinh Tương.

劉備入川欲取益州，但因副軍師龐統陣亡，因此需請留守荊州的諸葛亮入川救援，於是委派關帝鎮守荊州，並留文官王甫、馬良、伊籍、向朗、糜竺，武將關平、周倉、趙累、糜芳、廖化等輔佐。後劉備得兩川之地，自封漢中王，又拜關帝為前將軍，假節鉞，董督荊襄九郡事。

QUAN ĐẾ TOÀN GIA PHƯỚC

關帝全家福 (夫人、平、興、女銀屏)

(Phu nhân, Bình, Hưng, nữ Ngân Bình).
Quan Đế có vợ là Hồ Thị Kim Định, hai trai một gái. Trưởng nam Quan Bình (trong Tam quốc diễn nghĩa là con nuôi, thực tế là con trượng của Quan Đế), thứ nam Quan Hưng, trưởng nữ Quan Ngân Bình (Nga).

關帝有夫人胡氏金定，二男一女。長男關平(演義中為義子，實為關帝嫡生長子)，次男關興，長女關銀屏(娥)。

CỬA NHÀ TƯỚNG CÓ HỔ NỮ QUAN NGÂN BÌNH

將門虎女關銀屏

Đông Ngô Tôn Quyền từng phái người đến cầu thân với Quan Đế cho con trai vì biết Quan Đế có một con gái tên gọi là Ngân Bình (Nga). Theo truyền thuyết Quan Đế đem con gái gửi gắm cho Lưu Bị, lúc sắp chết, Lưu Bị đặc biệt yêu cầu Gia Cát Lượng đổi đái tử tế với Ngân Bình. Gia Cát Lượng xem Ngân Bình như con gái ruột của mình, sau khi trưởng thành, gả Ngân Bình cho con của Lý Khôi là Lý Úy. Sau này Gia Cát Lượng nam chinh, cha con Lý Khôi cùng đi, sau khi bình định phương nam, giữ cha con Lý Khôi ở lại trấn giữ, Ngân Bình liền theo chồng ở lại trong nam Du Nguyên. Theo truyền thuyết, hiện tại ở huyện Trùng Giang tỉnh Vân Nam có di tích mộ phần và bàn trang điểm của Bà.

東吳孫權曾派人為子向關帝求親，就知關帝有一女，其名叫銀屏（娥）。傳說關帝將女兒託付劉備，劉備臨終時，還特別要諸葛亮善待銀屏。諸葛亮把她當作自己女兒，成年後將她許配給李恢之子李蔚。後來諸葛亮南征，李恢父子同行，平定南中後，留下李恢父子坐鎮，銀屏即隨夫在南中俞元住下。傳說，現在雲南澄江縣還有她的墳墓和「梳妝台」遺址。

CẮT RÂU BỎ BÀO 割鬚棄袍

Mã Siêu dấy binh rửa hận, Tào Tháo cắt râu bỏ bào. Mã Siêu vì báo thù Tào Tháo dụ giết Mã Đằng, cùng với Hàn Toại hiệp binh hai mươi vạn, liên tiếp chiếm được Trường An, Đồng Quan các nơi trọng yếu. Tào Tháo thống lĩnh đại quân đến trước nghinh địch, đôi bên bày trận đối chiến, quân Tây Lương đến với khí thế mạnh mẽ, quân Tào đại bại. Mã Siêu, Bàng Đức, Mã Đại dẫn hơn trăm kỵ binh, đánh thẳng vào trung quân để bắt Tào Tháo. Trong lúc binh loạn, Tháo gấp rút cởi áo bào đỏ, sau lại dùng dao cắt hết râu, cuối cùng xé góc cờ bao quấn lấy cổ chạy trốn Mã Siêu truy sát, may thay có Tào Hồng xả mạng đến cứu mới có thể vội vàng trốn thoát được họa sát thân.

馬超興兵雪恨曹操割鬚棄袍—馬超為報馬騰被曹操誘殺之仇，與韓遂合兵二十萬，連奪長安、潼關等軍事要地。曹操率領大軍前往迎敵，雙方佈陣對戰，西涼兵來得勢猛，曹操軍大敗，馬超、龐德、馬岱引百餘騎，直入中軍來捉曹操。操在亂軍中急脫下紅袍，後又掣所佩刀斷其鬚髯，最後扯旗角包頸躲避馬超追殺，幸有曹洪捨命相救，遂能在倉皇中逃過殺身之禍。

Lưu Bị thu giữ lấy Ích Châu tự nhận lãnh Ích Châu mục, phong Quan Đê làm Đãng Khẩu Tướng Quân Hán Thọ Đình Hầu. Quan Đê được biết Mã Siêu võ nghệ siêu quần, viết thư hỏi Gia Cát Lượng, Siêu tài giỏi có thể sánh với ai? Gia Cát Lượng viết thư hỏi âm Quan Đê: “Như Lượng xem xét: Mạnh Khởi tuy hùng liệt hơn người cũng chỉ như là Kinh Bô, Bành Việt, đương với Dục Đức lại không chênh lệch là bao, nhưng so với Ông râu đẹp thì còn kém vậy”.

劉備收取益州自領益州牧，封關帝為蕩寇將軍漢壽亭侯。關帝得知馬超武藝超群，書與諸葛亮，問超人才可誰比類？諸葛亮作書回覆關帝：「以亮度之：孟起雖雄烈過人，亦乃黥布、彭越之徒耳；當與翼德並驅爭先，猶未及美髯公之絕倫超群也。」

TUYỆT LUÂN SIÊU QUẦN

絕倫逸群

五虎將首

150

QUAN CÔNG
ĐỨNG ĐẦU NGŨ HỔ TƯỚNG
五虎將首關公

Lưu Bị từ khi lên ngôi Hán Trung Vương lại phong Quan Vũ, Trương Phi, Triệu Vân, Mã Siêu, Hoàng Trung là Ngũ hổ đại tướng. Trong đó Quan Đế là Ngũ hổ tướng thủ tiên Tướng quân, Hoàng Trung là hậu Tướng quân, Trương Phi là hữu Tướng quân, Mã Siêu là tả Tướng quân, Triệu Vân là Hổ uy Tướng quân.

劉備自進位漢中王，並封關羽、張飛、趙雲、馬超、黃忠為五虎大將。其中關帝為五虎將首前將軍，黃忠為後將軍，張飛為右將軍，馬超為左將軍，趙雲為虎威將軍。

NGŨ HỔ THƯỢNG TƯỚNG, TRƯỞNG PHI NGƯỜI NƯỚC YÊN

五虎上將之燕人張飛

Trương Phi tự Ích Đức, người ở Trác quận, thuở xưa cùng Quan Vũ kết nghĩa với Lưu Bị. Một chiến dịch ở dốc Trường Bản khiến quân Tào vỡ mặt. Lưu Bị làm Hán Trung Vương, phong Phi làm hữu Tướng quân. Chương Võ nguyên niên, đổi là Xa kỵ Tướng quân, lãnh hiệu úy tư lệ, tấn phong Tây hương hầu. Lưu Bị đánh Ngô, Phi đương soái lãnh binh vạn người, từ Lãng Trung hội ở Giang Châu. Lúc sắp xuất phát, tướng dưới trướng là Trương Đạt, Phạm Cương giết Phi, trốn qua Tôn Quyền. Hậu chủ truy thụy Phi Nhật Hoàn Hầu.

張飛字益德，涿郡人也，少與關羽俱事劉備。長坂坡一役，令曹軍喪膽。備為漢中王，拜飛為右將軍。章武元年，遷車騎將軍，領司隸校尉，進封西鄉侯。備伐吳，飛當率兵萬人，自閬中會江州。臨發，其帳下將張達、范疆殺飛，奔孫權。後主追諡飛曰桓侯。

常山趙雲

NGŨ HỔ THƯỢNG TƯỚNG, THƯỜNG SƠN TRIỆU VÂN 五虎上將之常山趙雲

Triệu Vân là một vị võ tướng nổi tiếng với uy võ hùng tráng, võ nghệ cao cường, trung nghĩa dũng cảm, hiền từ yêu dân. Chiến đấu với Văn Sù, cứu A Đẩu, dùng mưu trí đoạt thành Quế Dương, Hán Thủy, cứu Hoàng Trung, không lúc nào không thể hiện là một vị văn võ song toàn, tài đức đều đủ, gần đây gọi ông là vị anh hùng hoàn mỹ vô khuyết.

趙雲是一名威武雄壯、武藝高強、忠義勇敢、賢慈愛民的武將。戰文醜、救阿斗、智取桂陽、漢水、救黃忠，無不顯示他是一位文武雙全、才德兼備，近乎完美無缺的英雄。

NGŨ HỔ THƯỢNG TƯỚNG, HOÀNG TRUNG

五虎上將之黃忠

Hoàng Trung vốn là thủ hạ của Thái thú Trường Sa Hàn Huyền. Sau trận Xích Bích, Lưu Bị chinh Kinh Nam bốn quận, Hoàng Trung đầu hàng theo Hàn Huyền, lại theo quân đội Lưu Bị vào đất Xuyên. Hoàng Trung ra trận luôn đi trước binh sĩ, dũng cảm đứng đầu ba quân. Sau khi bình định Ích Châu được phong là Thảo Lão (thảo phạt mọi rợ) Tướng quân. Năm 219 trong chiến dịch Định Quân Sơn, Hoàng Trung nhân thế đang hăng, đánh trống reo hò tấn công quân địch, giết chết đại tướng của Tào Tháo là Hạ Hầu Uyên, Triệu Ngung, được thăng làm Chinh Tây Tướng quân. Cùng năm đó, Lưu Bị xưng Hán Trung Vương cải phong Hoàng Trung là Hậu Tướng quân, ban Quan Nội hầu, Hoàng Trung liền cùng với Trương Phi, Mã Siêu, Quan Vũ đồng vị.

黃忠原為長沙太守韓玄手下，赤壁之戰後，劉備征荊南四郡，黃忠隨韓玄投降，並隨劉備軍隊入川。黃忠作戰時身先士卒、勇冠三軍。益州定後，被封為討虜將軍。219年，黃忠在定軍山戰役中，乘著高勢、擂鼓吶喊進攻敵人，斬殺曹操大將夏侯淵、趙顯，被升為征西將軍。同年，劉備稱漢中王，改封黃忠為後將軍，賜關內侯，黃忠便與張飛、馬超、關羽同位。

NGŨ HỔ THƯỢNG TƯỚNG, TÂY LƯƠNG MÃ SIÊU 五虎上將之西涼馬超

Mã Siêu tự là Mạnh Khởi, người Phù Phong Mậu Lăng. Năm Kiến An thứ 16, Mã Siêu, Hàn Toại dấy binh chống Tào. Tào tháo dùng kế ly gián dẫn đến hai người bất hòa, quân Quan Tây đại bại, sau đó lại chinh đôn cờ trống đánh một vùng Lũng Tây, binh lại thua phải hàng Trương Lỗ. Năm Kiến An thứ 19, bộ tướng của Trương Lỗ là Dương Ngung đồ kỵ tài năng Mã Siêu mới gièm pha với Lỗ, Mã Siêu theo về Lưu Bị. Vừa đúng lúc Bị bao vây Thành Đô, Siêu muốn tự nguyện làm tiên phong để công thành. Sau khi Lưu Bị xưng Vương, bái Mã Siêu làm Phiêu kỵ Tướng quân, lãnh chức Lương Châu mục, tấn phong Lai Khanh hầu, Chương Võ năm thứ hai đời Thục Hán bệnh mất, hưởng 47 tuổi.

馬超字孟起，扶風茂陵人。建安十六年馬超、韓遂起兵抗曹。曹操以離間計引二人不和，關西軍大敗，後重整旗鼓攻打隴西一帶，又兵敗投靠張魯。建安十九年，張魯部將楊昂忌馬超才能而向魯進讒，馬超遂投劉備。適備圍成都，超遂自請為先鋒以攻城。劉備稱帝後，拜馬超為驃騎將軍，領涼州牧，進封犛鄉侯。蜀漢章武二年病逝，享年四十七歲。

ĐƠN ĐAO QUÁ GIANG

單刀過江

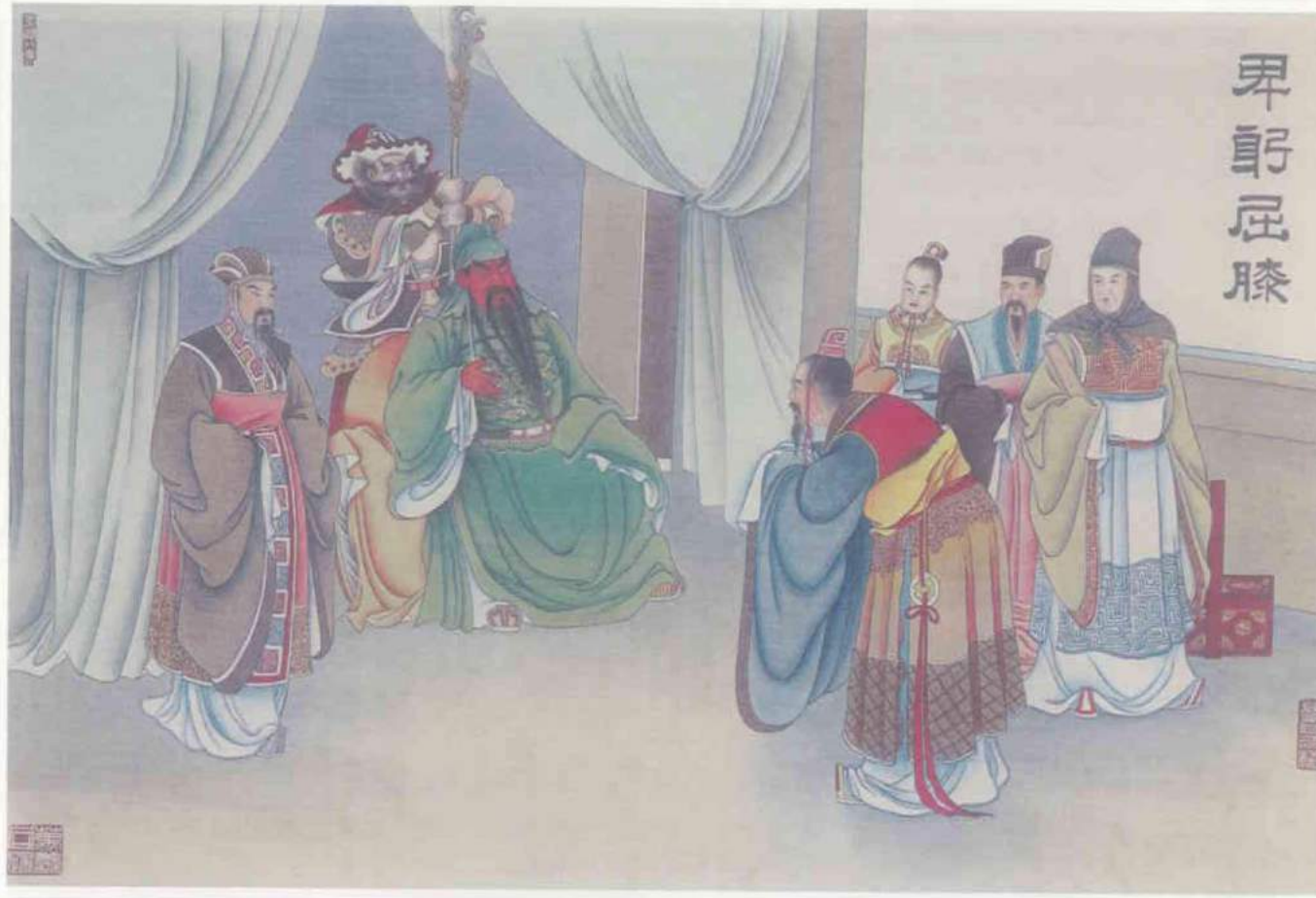
Tôn Quyền sai Gia Cát Cẩn thảo phạt Kinh Châu không thành, Lỗ Túc muốn mời Quan Đế qua sông dự hội, muốn dùng võ lực đòi lại Kinh Châu. Quan Đế bí mật ra lệnh Quan Bình chi viện, khăn xanh áo lục ngồi trên thuyền với Châu Thương một đao dự hội. Lỗ Túc kinh ngạc, vô tiệc uống rượu, nâng ly khuyên nhau nhưng Quan Đế vẫn tự nhiên cười cười nói nói. Cam Ninh, Lữ Mông muốn giết trong lúc yến tiệc nhưng tay phải Quan Đế cầm đao, tay trái kéo chặt Lỗ Túc, giả vờ say nói e rằng tình nghĩa xưa bị tổn thương, chuyện Kinh Châu cứ để ngày khác hẳn thương lượng. Lữ Mông, Cam Ninh e sợ Túc bị thương, nên không dám động.

孫權派諸葛瑾討荊州不成，魯肅遂請關帝過江赴會，欲以武力索討荊州。關帝密令關平支援，青巾綠袍坐於船上與周倉單刀赴會。魯肅驚疑，入席飲酒，舉盃相勸，而關帝談笑自若；儘管甘寧、呂蒙欲就筵間殺之，但關帝右手提刀，左手挽住魯肅，佯醉云恐傷故舊之情，荊州之事他日另作商議。呂蒙、甘寧恐肅被傷，遂不敢動。

TRANH SỨ GIẢ LỤC TÔN KHIÊM TÔN CONG ĐÀU GÓI

陸遜使者卑躬曲膝圖

Lữ Mông giả bệnh không dậy, dâng thơ từ chức, lại tiến cử Lục Tôn tiếp nhận chức đô đốc. Tôn Quyền trao cho Lục Tôn chức Thiên Tướng quân hữu đô đốc, Tôn bèn lạy nhận dây thao buộc ấn tín, suốt đêm đi đến Lạc Khẩu giao chia ba quân. Lại viết một phong thư, gồm đủ lễ vật như tuần mã, lụa đẹp, rượu ngon, sai sứ sang Phàn Thành gặp Quan Đê. Sứ đến quỳ dưới đất báo rằng: “Lục Tướng quân trình bức thư cụ bị lễ vật, một là đến chúc mừng quân hầu, hai là đến cầu cho hai nhà được hòa hảo, cầu xin vui vẻ giữ lại”. Quan Đê mở thư ra xem, ý thư cực kỳ khiêm tôn kính cẩn, xem xong lệnh cho tả hữu thu nhận lễ vật, cho sứ giả ra về.

呂蒙託病不起，上書辭職，並薦陸遜接任都督職位。孫權拜陸遜為偏將軍右都督，遜乃拜受印綬，連夜往陸口交割三軍。並修書一封，具名馬、異錦、酒禮等物，遣使赴樊城見關帝。來使伏地告曰：「陸將軍呈書備禮，一來與君侯作賀，二來求兩家和好，幸乞笑留。」關帝拆書視之，書詞極其卑謹；覽畢令左右收了禮物，發付使者回去。

TẤN CÔNG TƯƠNG PHÀN

攻襄樊

Tháng 7 mùa thu năm Kiến An thứ 24, Lưu Bị lên ngôi Hán Trung Vương, thông thả mưu đồ đánh lấy Trung Nguyên. Nhưng được biết Tào Tháo liên kết với Đông Ngô muốn lấy Kinh Châu, vội mời Khổng Minh thương nghị. Khổng Minh rằng: “Có thể lệnh cho Vân Trường khởi binh trước để lấy Phàn Thành, khiến quân địch run sợ, không đánh mà tan”. Vì thế Lưu Bị sai tiên lộ tư mã Phí Thi làm sứ giả, Quan Đê lạy nhận dây thao buộc ấn tín, Phí Thi ra vương mệnh, lệnh Quan Đê lãnh binh tiến chiếm Phàn Thành. Quan Đê nhận lệnh liền tức thì sai Phó Sĩ Nhân, Mi Phương hai vị tiên phong, dẫn trước một cánh quân đóng đồn tại ngoài thành Kinh Châu.

建安二十四年秋七月，劉備進位漢中王，徐圖進取中原。但得知曹操結連東吳欲取荊州，忙請孔明商議。孔明曰：「可命雲長先起兵取樊城，使敵軍膽寒，自然瓦解。」於是劉備差前部司馬費詩為使，關帝拜受印綬；費詩出王命，令關帝領兵取樊城，關帝領命，即時便差傅士仁、糜芳二人為先鋒，先引一軍於荊州城外屯紮。

DÙNG NƯỚC NHẤN CHÌM BẢY QUÂN, UY CHẤN HOA HẠ

水淹七軍 威震華夏

Tào Tháo thêm Vu Cẩm làm Chinh nam Tướng quân, phong Bàng Đức làm Chinh tây Đô tiên phong, dẫn binh bảy quân đến trước Phàn Thành cứu viện. Nhưng Vu Cẩm tâm địa hẹp hòi, di chuyển bảy quân đến phía Bắc Phàn Thành mười dặm, dựa vào núi đôn quân hạ trại trong thung lũng, tự lãnh binh cắt đứt đoạn đường lớn, ra lệnh Bàng Đức đóng binh ở phía sau thung lũng, khiến Bàng Đức không thể tiến binh. Lúc đó tháng 8 mùa thu, mưa gió thường xuyên nhiều ngày, Quan Đế ra lệnh người ngăn chặn cửa các nơi dẫn nước, chuẩn bị thuyền bè, dụng cụ dưới nước, đợi đến nước lớn, xả nước một lượt nhân chìm binh lính Phàn Thành và binh lính cửa khẩu đất Xuyên, cuối cùng nước nhấn chìm bảy quân, bắt Vu Cẩm, giết Bàng Đức, uy chấn Hoa Hạ.

曹操加于禁為征南將軍，封龐德為征西都先鋒，大起七軍前往樊城救援。但于禁心狹量窄，移七軍於樊城北十里山谷之內，依山下寨屯軍；自領兵截斷大路，令龐德屯兵於谷後，使龐德不能進兵成功。時值八月秋天，驟雨數日，關帝令人堰住各處水口，預備船筏水具；待水發時，放水一澆樊城與晉口川之兵，最後水淹七軍，擒于禁，斬龐德，威震華夏。

CHÉM BÀNG ĐỨC 斬龐德

Quan Đế dùng nước nhân chìm bảy quân Tào Tháo. Chúng quân đầu hàng, duy có mình Bàng Đức theo hướng Phàn Thành mà chạy trốn, bị Châu Thương tướng quân dùng sào dây bè lớn đục lật bắt sống. Bàng Đức không chịu hàng nên bị chém đầu, Quan Đế thương tình mà chôn cất.

關帝水淹七軍，眾軍皆降，唯有龐德欲向樊城逃走，被周倉將軍撐大筏撞翻生擒。龐德不降被斬，關帝憐而葬之。

KHÔNG SỢ QUÂN ĐỊCH ĐÔNG

不畏眾敵 關帝以五萬兵力戰曹孫兩方二十萬軍

曹操與孫權密謀聯結欲圖關帝：曹操發精兵十二萬，令徐晃為將，呂建副之，剋日起兵，前往樊城救援曹仁，但看東南有應，然後征進。孫權則派陸遜接替呂蒙職位，卻拜呂蒙為大都督，點精兵八萬，快船八十餘隻，選會水者扮作商人，將精兵伏於船中，準備襲取荊州。曹孫聯軍共廿萬，關帝盡起荊州約四萬兵馬赴樊城聽調，舍留守荊州總數不過五萬，故此役可謂是一場以寡擊眾的不平凡戰役。

Quan Đế với 05 vạn binh chiến đấu hai nước Tào Ngô với 20 vạn binh. Tào Tháo và Tôn Quyền bí mật liên kết với nhau muốn giết Quan Đế. Tào Tháo phát ra 12 vạn tinh binh, lệnh Từ Hoảng làm tướng, Lữ Kiến làm phó tướng, hẹn ngày xuất quân, trước tiên đến Phàn Thành cứu viện cho Tào Nhân, nhưng đợi xem Đông nam Tôn Quyền có tiếp ứng sau đó mới tấn công chinh phạt. Tôn Quyền liền phái Lục Tốn tiếp nhận thay thế chức vụ Lữ Mông, lại phong cho Lữ Mông làm đại đô đốc, điểm binh giỏi 8 vạn, thuyền lướt nhanh hơn 80 chiếc, chọn những người biết bơi lội sông giả trang làm nhà buôn, khiến lính giỏi nằm phục trong thuyền, chuẩn bị tập kích lấy Kinh Châu. Tào Tôn liên quân tổng cộng 20 vạn binh, Quan Đế đem hết ước chừng 4 vạn binh mã từ Kinh Châu đến Phàn Thành theo lệnh điều, còn tổng số không quá 5 vạn binh lưu giữ thành Kinh Châu. Vì vậy chiến dịch này có thể nói là bất bình thường, lấy ít đánh đông.

QUAN CÔNG CẠO XƯƠNG TRỊ THƯƠNG

關公刮骨療傷

Quan Đế bị Tào Nhân dùng tên bắn bị thương cánh tay phải. Quan Đế không chịu lui binh, vết thương lại chưa lành, về sau có một vị thần y là Hoa Đà đến điều trị. Hoa Đà dùng dao nhọn cắt lớp da và thịt trên cánh tay, sâu đến xương, trên mặt xương đã xanh mủ. Hoa Đà dùng dao cạo xương nghe tiếng rõ mòn một, binh tướng tả hữu thấy vậy người người đều chảy mồ hôi lạnh mà sắc mặt của Quan Đế không chút đau đớn. Hoa Đà cạo hết độc, đắp thuốc lên, dùng chỉ may lại. Quan Đế cười to đứng dậy, nói với chúng tướng rằng: “Cánh tay này duỗi ra dễ dàng như xưa, không chút đau đớn. Tiên sinh thật là Thần y vậy!”. Thần y rằng: “Ta làm thầy thuốc một đời, chưa từng thấy như vậy. Quân hầu thật là người Trời vậy”.

關帝被曹仁以箭射傷右臂。關帝不肯退兵，瘡又不痊，後有一位神醫特來醫治。醫取尖刀在手，下刀割開皮肉，直至於骨，骨上已青；醫用刀刮骨，悉悉有聲，左右兵將見之，個個冷汗直流，而關帝全無痛苦之色。醫刮盡其毒，敷上藥，以線縫之。帝大笑而起，謂眾將曰：「此臂伸舒如故，並無痛矣。先生真神醫也！」醫曰：「某為醫一生，未嘗見此。君侯真天神也！」

HÉT ĐUỐI TỬ DU 喝退子瑜

Quan Đế tạm đóng quân ở Mạch Thành, Gia Cát Cấn đến trước khuyên hàng Quan Đế, Quan Đế nghiêm mặt mà rằng: “Ta vẫn là một võ phu Giải Lương, đội ơn Chúa ta đổi dãi như thủ túc, nào chịu bội nghĩa đầu hàng địch quốc sao? Thành nếu bị phá, có chết mà thôi. Ngọc có thể nát mà không thể đổi màu trắng được, trúc có thể bị cháy mà không thể hủy hoại tiết khí. Thân tuy chết danh có thể truyền lại tại trúc lụa (người xưa ghi chép lại bằng võ trúc và lụa)”. Cấn rằng: “Ngô hầu muốn kết giao Tần Tần với Quân hầu được tốt, hợp sức phá Tào, cùng phò nhà Hán, không có ý khác”. Quan Đế lệnh cho tả hữu đuổi ra. Cấn về gặp Ngô hầu, Tôn quyền rằng: “Thật là trung thần vậy!”.

關帝暫屯兵麥城，諸葛瑾前來勸降關帝，關帝正色而言：「吾乃解良一武夫，蒙吾主以手足相待，安肯背義投敵國乎？城若破，有死而已。玉可碎而不可改其白，竹可焚而不可毀其節。身雖殞，名可垂於竹帛也。」瑾曰：「吳侯欲與君侯結秦、晉之好，同力破曹，共扶漢室，別無他意。」關帝令左右逐出。瑾回見吳侯，孫權曰：「真忠臣也！」

TÔN QUYỀN KHUYÊN HÀNG

孫權勸降

Lữ Mông lệnh cho Chu Nhiên dẫn 5000 tinh binh mai phục cách 20 dặm phía Bắc Mạch Thành, lệnh cho Phan Chương dẫn 500 lính mai phục tại Lâm Thư. Đường nhỏ núi hẹp, Quan Đê bỏ thành, cùng với Quan Bình, Triệu Luy dẫn theo tàn binh hơn 200 người chạy ra cửa bắc đến đường nhỏ Lâm Thư mà chạy. Chạy đến Quyết Thạch bị phục binh ủa ra, Quan Đê lật người rớt xuống ngựa, bị bộ tướng của Phan Chương là Mã Trung bắt được. Phan Chương, Chu Nhiên dẫn binh cùng đến, Quan Bình một mình chiến đấu, mất sức nên cũng bị bắt. Tôn Quyền nghe tin Quan Đê bị bắt giữ, khuyên hàng không được, sau giết cả cha con Quan Đê. Quan Đê mất năm 60 tuổi, Quan Bình 42 tuổi.

呂蒙令朱然引精兵五千，伏於麥城之北二十里，令潘璋引精兵五百伏於臨沮山僻小路；關帝棄城突圍，與關平、趙累引殘卒二百餘人，突出北門往臨沮小路而走。行至決石伏兵盡出，關帝翻身落馬，被潘璋部將馬忠所獲。潘璋、朱然率兵齊至，關平孤身獨戰，力盡亦被執。孫權聞關帝被擒，勸降不成後殺害關帝父子，關帝卒年六十歲，關平四十二歲。

SÔNG CHẾT CÙNG THEO

生死相隨 聞關帝神歸 周倉將軍自刎盡忠義 王甫跳樓 表忠臣

Được tin Quan Đê về châu thân, Châu Thương tướng quân tự vẫn rất trung nghĩa, Vương Phủ nhảy lầu, biểu lộ trung thân. Châu Thương và Vương Phủ cùng giữ Mạch Thành, chờ đợi viện binh đến cứu, chợt nghe báo quân Ngô ở dưới thành, đem thủ cấp cha con Quan Đê để chiêu an. Vương Phủ xem xong rất kinh hoàng, mới hét lớn một tiếng, nhảy lầu rơi xuống thành mà chết. Châu Thương vì biểu lộ trung nghĩa, lại tự đâm cổ mà chết. Những tinh thần vì chủ tận trung, đủ làm cho trời đất quý thần kinh động, càng khiến mọi người cảm động kính phục.

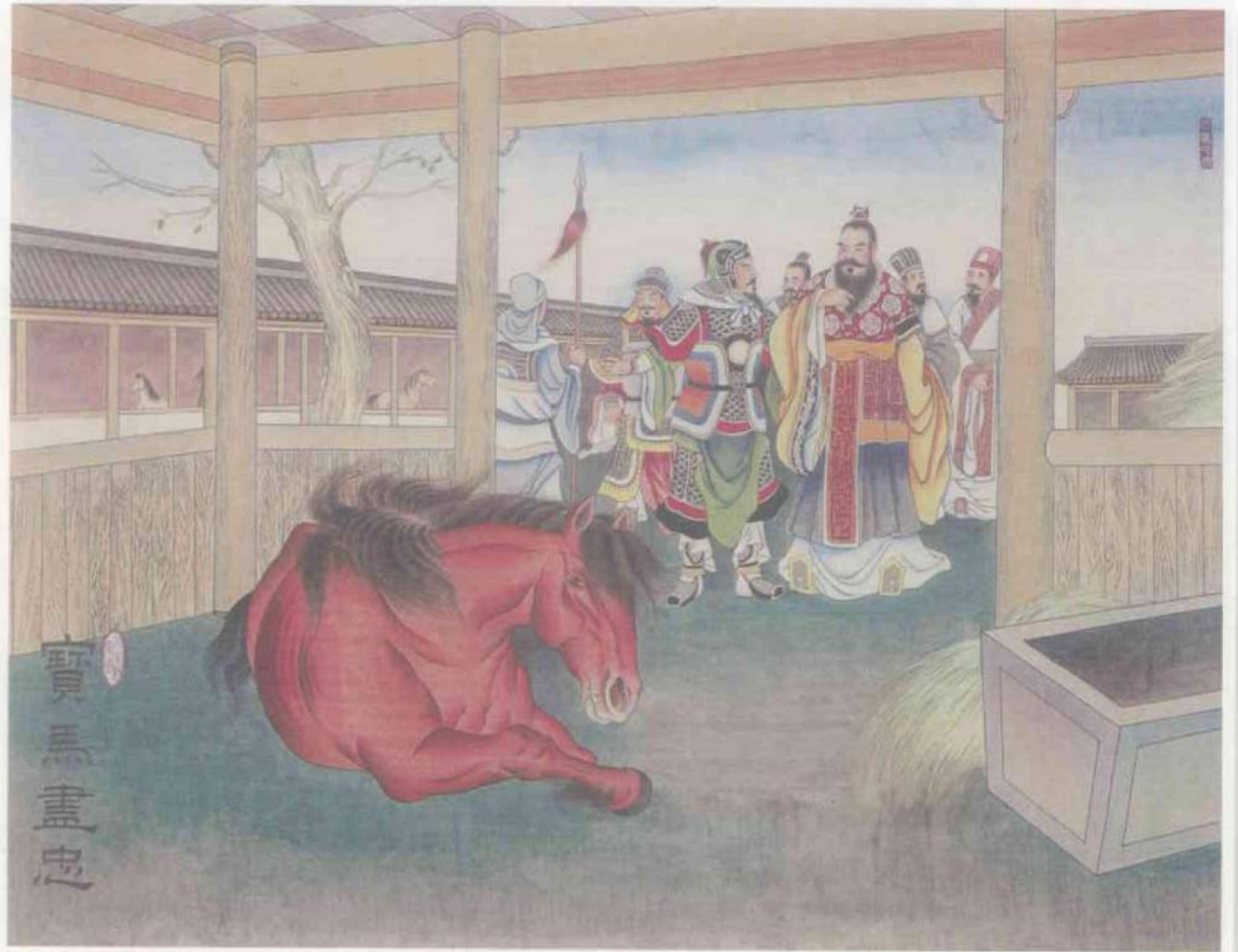
周倉與王甫同守麥城，等待援軍來救，忽報吳兵在城下，將關帝父子首級招安。王甫視之大驚，遂大叫一聲，跳樓墜城而死。周倉為表忠義，亦自刎而亡。其為主盡忠的精神，足以驚動天地鬼神，更令人感動敬服。

NGỰA XÍCH THỐ BỎ ĂN, HẾT LÒNG TRUNG NGHĨA

赤兔馬絕食盡忠義

Quan Đế bị bộ tướng của Phan Chương là Mã Trung bắt giữ tại Lâm Thụ, ngựa xích thố cũng bị Mã Trung đoạt, hiến cho Tôn Quyền. Tôn Quyền đã hại xong cha con Quan Đế, liền ban ngựa xích thố cho Mã Trung cưới. Ngựa xích thố mấy ngày không ăn cỏ, tuyệt thực mà chết. Xích thố tuy là một con ngựa mà tính linh thông tuyệt không kém hơn người, nhất là tinh thần trung nghĩa đối với chủ càng khiến con người cảm động khen ngợi, vì thế sau này được truy phong làm “Truy Phong Bá”.

關帝於臨沮被潘璋部將馬忠所擒，坐下赤兔馬亦被馬忠所獲，獻與孫權。孫權既害關帝父子，赤兔馬即賜馬忠騎坐，赤兔馬數日不食草料，絕食而死。赤兔雖是一頭馬，而其通靈性絕不亞於人，尤其牠對主人的忠義精神更令人讚嘆感動，因而後被封諡為「追風伯」。

QUAN ĐẾ HIỂN THÁNH, TÀO MAN KINH HOẢNG RƠI XUỐNG

關帝顯聖驚倒曹瞞

Tôn Quyền sợ Lưu Bị khởi binh báo thù, liền sai sứ giả dùng tráp cây đựng thủ cấp Quan Đế, trong đêm gửi tặng Tào Tháo. Tháo rất vui, triệu sứ giả Ngô vào trình lên tráp gỗ. Tháo mở tráp ra xem, thấy mặt Quan Đế vẫn như ngày thường, Tháo cười rằng: “Vân Trường đạo này vẫn khỏe chứ?”, nói chưa dứt lời, chỉ thấy Quan Đế mở miệng, mắt lay động, râu tóc đều dựng đứng lên, Tháo kinh hoàng ngã xuống, chúng quan cấp cứu hồi lâu mới tỉnh. Tháo ngoảnh lại nói với chúng quan rằng: “Quan Tướng quân quả là người Trời vậy!”.

孫權懼怕劉備起兵報仇，遂遣使者以木匣盛關帝首級，星夜送與曹操。操大喜，召吳使入呈上木匣；操開匣視之，見關帝面如平日，曹操笑曰：雲長公別來無恙！言未畢，只見關帝口開目動，鬚髮皆張；曹操驚倒，眾官急救良久方醒，曹操顧謂眾官曰：「關將軍真天神也！」

QUAN LÂM VÕ THÁNH

武聖關林 曹操以王禮厚葬關帝於洛陽關林

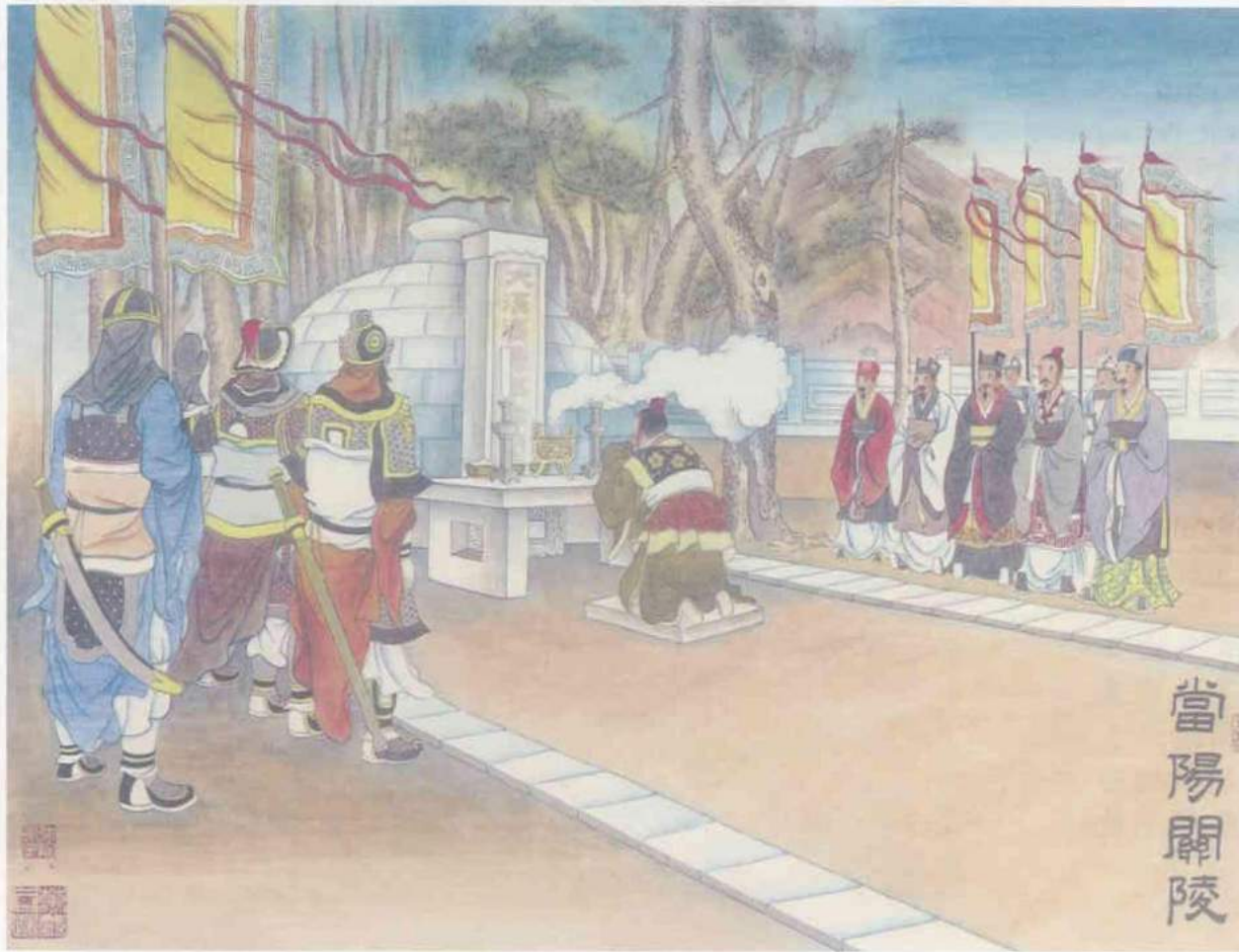
Tào Tháo dùng Vương lễ chôn cất Quan Đế rất hậu ở Quan Lâm Lạc Dương. Sứ Ngô đem việc phụ thể Quan Công hiển thánh mắng Tôn Quyền, dí chết Lữ Mông nói với Tào Tháo, Tào Tháo lại càng sợ hãi hơn mới dùng lễ sanh cúng tế, dùng gỗ trầm hương khắc thành thân thể, lấy lễ Vương hầu chôn ngoài cửa nam thành Lạc Dương, nay là Quan Lâm, Lại ra lệnh các quan viên lớn nhỏ đưa tang. Tào Tháo tự mình cầm nhang bái tế, truy tặng làm Kinh Vương, lại sai quan giữ mộ.

吳使將關帝顯聖附體，罵孫權、追呂蒙之事告訴曹操，曹操愈加恐懼，遂設牲醴祭祀，刻沉香木為軀，以王侯之禮，葬於洛陽南門外，現在的關林。並令大小官員送殯，曹操親自捻香拜祭，追贈為荊王並差官守墓。

LĂNG QUAN ĐẾ

關陵 孫權以王侯禮厚葬關帝於當陽

Tôn Quyền dùng lễ Vương hầu chôn cất Quan Đế tại Đương Dương rất trọng hậu. Quan Đế bị quân Ngô mai phục bắt được nên bị hại chết, Tôn Quyền sợ Lưu Bị phục thù mới đem đầu Quan Đế hiến cho Tào Tháo ở nơi xa xôi Lạc Dương. Tào Tháo biết được nên phá mưu kế giá họa của Tôn Quyền, lấy lễ Vương hầu chôn cất thủ cấp Quan Đế rất trọng hậu tại phía nam thành Lạc Dương. Tôn Quyền cũng dùng lễ Vương hầu chôn cất thân thể của Quan Đế rất trọng hậu tại bờ tây sông Thư Thủy, Đương Dương, nay là “Lăng Quan Đế”. Vì thế dân gian vẫn thường nói về Quan Công như sau: “Đầu được yên ổn tại Lạc Dương, thân bị giữ tại Đương Dương”.

關帝被吳兵伏獲遇害，孫權恐劉備復仇，將關帝首級獻給了遠在洛陽的曹操。曹操識破孫權嫁禍之計，以王侯之禮厚葬關帝首級於洛陽城南；孫權遂同以王侯禮厚葬關帝正身於當陽沮水西岸，即後來的「關帝陵」，此亦為民間常說的關公「頭定洛陽，身困當陽」。

MỘT LUỒNG CHÂN KHÍ CỦA QUAN ĐẾ GẶP ĐẦU MẪU NGUYÊN QUÂN

關帝一靈真氣會斗姆元君

Quan Đế bị quân Ngô bắt được, giữ tiết nghĩa không chịu khuất phục, buông bỏ sự sống mà lìa xa nhân thế. Lúc tại thế Quan Đế là bậc anh hùng, sau khi thành Thần một luồng chân khí bay thẳng lên sao Ngưu, bái kiến Đầu Mỗ Nguyên quân. Sau khi đọc qua nhiều lần nhân quả tam sanh, bắt đầu giải nghiệp căn cũ, lần hồi hiểu ra, từ đó nhiều lần thực hành cảm ứng (cảm động tương ứng lẫn nhau, hay nghĩa là tình cảm), hiển linh tại chùa núi Ngọc Tuyên lại được Thượng Đế sắc lệnh, sắc phong Đô Thiên Cù Sát (coi xét kiểm soát) Chi Thần.

關帝被吳兵擄獲，義不屈節，捨生壯別人世；關帝在世英雄，成神後一靈真氣直上斗牛，拜見斗姆元君。經翻閱三生因果後始解夙根，頓時了悟，自此屢施感應，顯靈於玉泉山寺並得蒙上帝敕命，敕封都天糾察之神。

**BÁI KIẾN
TRÍ GIẢ ĐẠI SƯ
TRÊN NÚI NGỌC TUYỀN**
玉泉山拜見智者大師

Sau khi Quan Đế và Thái tử Quan Bình thành Thần, thần uy hiển hách, tại núi Ngọc Tuyền thường hiển linh cứu thế. Được trăm họ bá tánh địa phương tín ngưỡng cúng tế.

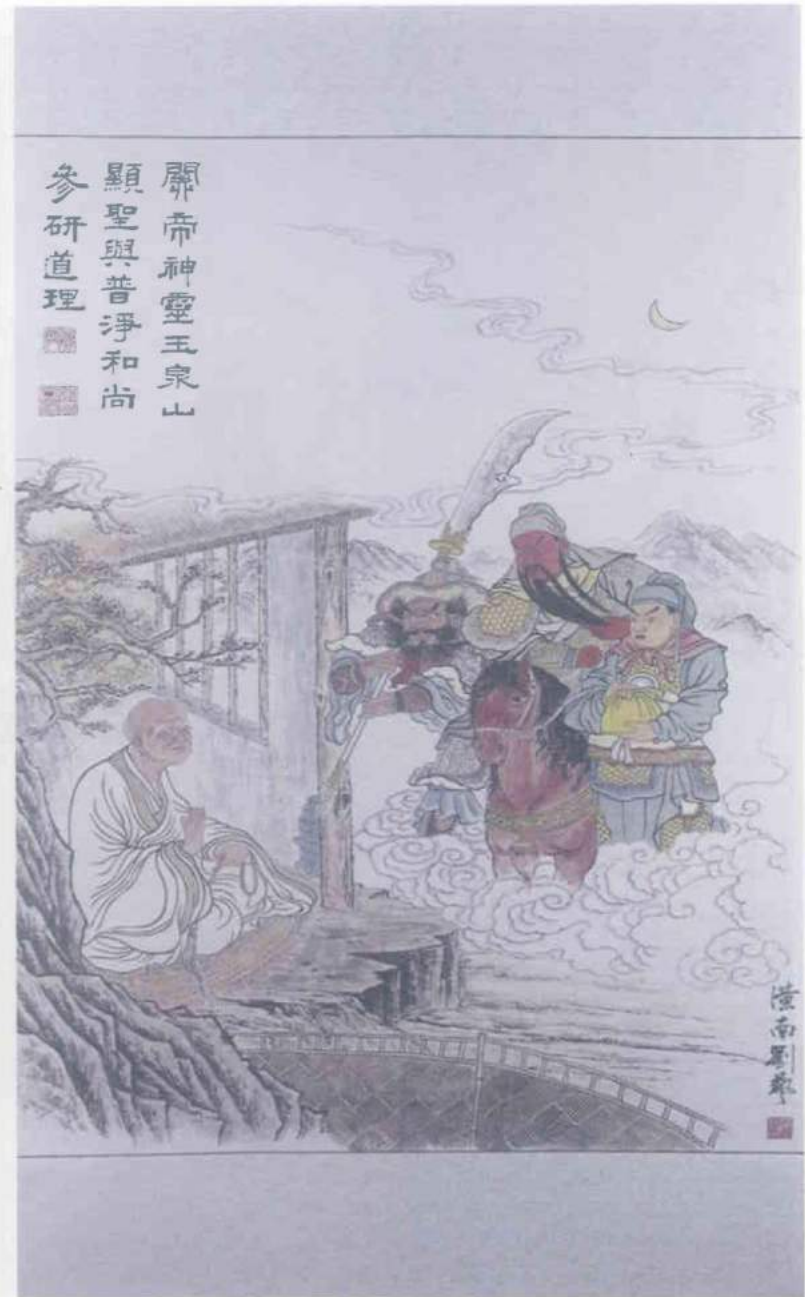
關帝與關平太子成神後，神威顯赫，經常在玉泉山顯靈救世，受當地百姓敬仰祭拜。

TẠI NÚI NGỌC TUYỀN
QUAN ĐẾ HIỂN LINH
VÀ THAM KHẢO
NGHIÊN CỨU ĐẠO LÝ
VỚI HÒA THƯỢNG PHỔ TỊNH

關帝在玉泉山顯靈與普淨和尚參研道理

Quan Đế được Thượng Đế sắc lệnh, sắc phong Đô Thiên Cù Sát Chi Thần, lúc đó cùng gặp cố nhân Hòa thượng Phổ Tịnh trong chùa Ngọc Tuyền. Từ đó tu sửa đạo đức, thấu hiểu nguồn cội, Quan Đế lãnh ngộ nhân quả ngàn năm, vì thế hiểu rõ căn trời, nghiên cứu bồi dưỡng triết lý sâu xa, vì thế kết tụ nguyên thần hộ quốc bảo dân, được cảm ứng vô cùng.

關帝得蒙上帝救命，敕封都天糾察之神，時於玉泉寺中，會故人普淨長老。於此清修道德，悟透本來，帝君頓明千年因果，因此了悟天根，參養玄理；並且結聚元神護國保民，得以無窮感應。

XÂY DỰNG HIỂN LIỆT TỪ 創建顯烈祠

建
顯
烈
祠

Hán Trung Vương Lưu Huyền Đức được tin cha con Quan Đế bị hại, khóc té dưới đất, văn võ bá quan cấp cứu đến giữa trưa mới tỉnh lại, liền truyền chỉ lệnh các tướng sĩ lớn nhỏ trong Xuyên đều phải đeo tang. Hán Trung Vương đích thân ra cửa Nam chiêu hồn cúng tế phẩm vật, gào khóc hết ngày. Sau được tin tại núi Ngọc Tuyền Quan Đế hiển linh, vì thế tại bên cạnh phía bắc chùa Ngọc Tuyền, ở dưới chân núi Hiển Liệt, xây dựng ngôi Quan miếu sớm nhất Trung Quốc, Hiển Liệt Từ.

漢中王聞關公父子遇害，哭倒於地，眾文武急救半晌方醒，遂傳旨川中大小將士，盡皆挂孝；漢中王親出南門招魂祭奠，號哭終日，後聞關帝在玉泉山顯靈，於是在玉泉寺北側顯烈山下創建中國最早的關廟——顯烈祠。

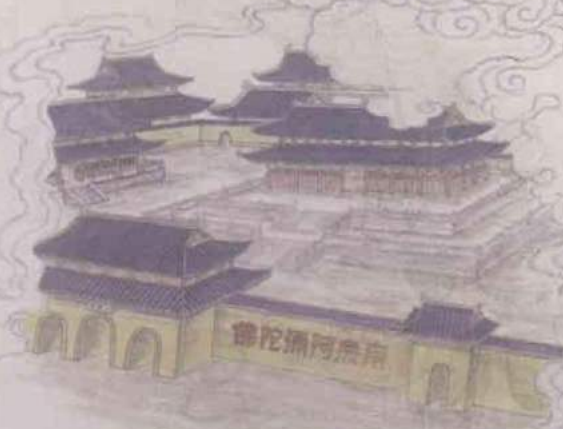
QUAN ĐẾ THẦN UY TRỢ GIÚP XÂY DỰNG NHẤT ÂM TỰ (TIỀN THÂN CỦA NGỌC TUYỀN TỰ)

關帝神威助建一音寺（玉泉寺前身）

Đời nhà Tùy, một môn hạ của Trí Nghĩa là Quán Đĩnh đã biên soạn: “Thiên Đài Trí Gia đại sư biệt truyện” nói rằng Trí Nghĩa xây chùa tại núi Ngọc Tuyền ở huyện Đương Dương, tên ban đầu là “Nhất Âm Tự” sau đổi là “Ngọc Tuyền Tự”. Đến đời nhà Tống, Đàm Chiếu lúc ghi chú truyện có viết “Ngẫu nhiên được bia đá Ngọc Tuyền”, ghi chép Trí Giả đến núi Ngọc Tuyền, Quan Đế dùng thần lực xây dựng chùa, sau này được Phật giáo phong là Già Lam Bồ Tát bài lạy.

隋代智顛門人灌頂所撰《天台智者大師別傳》，說智顛在當陽縣玉泉山建寺，初名「一音」，後改為「玉泉」；至宋代曇照為傳作注時，有云「偶得玉泉之碑」，記載智者至玉泉山，關帝運神力建寺宇，後被佛教奉為伽藍菩薩膜拜。

關帝神威助建一音寺

祥龍寺西竹堂主人劉龍

QUAN ĐẾ MIẾU Ở GIẢI CHÂU

解州關帝廟

Miếu Quan Đế Giải Châu, còn gọi là Sùng Ninh Cung tọa lạc ở trấn Giải Châu, thành phố Vận Thành, tỉnh Sơn Tây. Lúc đầu xây dựng vào đời nhà Tùy năm thứ 9 Khai Hoàng (năm 589), trùng kiến vào đời nhà Tống Tương Phù năm thứ 10 (năm 1014), vào đời nhà Minh Gia Tĩnh năm thứ 34 (năm 1555) bị động đất làm hư hoại, sau được Tô nhà Triệu xây dựng lại, đời nhà Thanh Khang Hy năm thứ 41 (1702) bị cháy, sau lại trùng kiến. Miếu này hoành tráng hùng vĩ, là ngôi miếu Quan Đế có quy mô lớn nhất Trung Quốc.

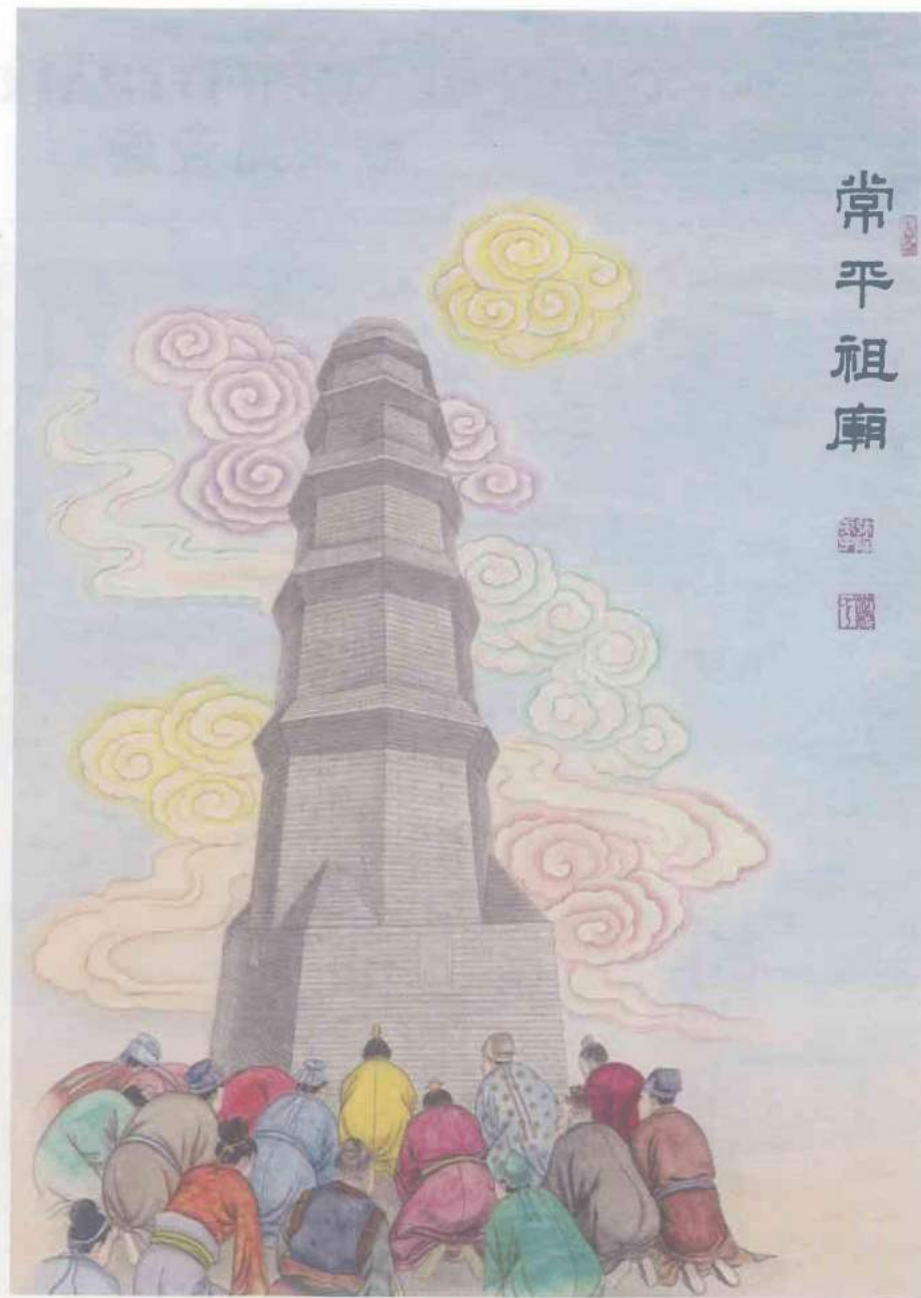
解州關帝廟，又稱崇寧宮，位於山西省運城市解州鎮。初創於隋開皇九年(589年)，重建於宋大中祥符七年(1014年)，明嘉靖三十四年(1555年)毀於地震，後由趙祖元主持重建，清康熙四十一年(1702年)毀於火後又重建。其廟宏偉壯觀，是中國規模最大的關帝廟。

QUAN VƯƠNG CỔ HƯƠNG GIA MIẾU

關王故里家廟

Thường Bình Quan Đế miếu là miếu nhà của Quan Vương, sau đổi là Quan Đế Tổ Từ, nằm ở trong thôn Thường Bình, hương Thường Bình, cách thành phố Vận Thành phía tây nam hơn 20 cây số. Căn cứ sách sử ghi chép, từ đời nhà Minh Gia Tĩnh năm thứ 34 (1555) về sau, đổi với Gia Miếu Quan Thánh được chỉnh tu lại hoặc tăng thêm hạng mục xây dựng, nhiều hơn 16 lần. Vì thế hiện còn giữ di sản xây cất đa hệ đời nhà Thanh. Tổng diện tích toàn miếu là 13.329 m², quy mô to lớn rộng rãi, bố cục trang nghiêm cẩn trọng, kết cấu bằng gạch gỗ, kiến trúc ngói lưu ly. Không gian điện thờ trong miếu lớn lao, cây thông bách cổ cao ngất trời, thế cây rất hùng vĩ.

常平關帝廟是關王的家廟，又稱關帝祖祠，位於運城市西南20餘公里的常平鄉常平村內。據史書記載，自明代嘉靖三十四年（1555）以來，對關聖家廟整修或增建達16次之多。故現存建築多系清代遺構。全廟總面積為 13320平方米，規模巨集敞，佈局嚴謹，為磚木結構，琉璃瓦建築。廟內殿宇壯觀，古柏參天，氣勢非常宏偉。

壯
繆
侯
聖
像

潢南祥龍生西草堂劉滄海敬繪

HẬU CHỦ THỤY PHONG TRÁNG MỤC HẬU 後主諡封壯繆侯

Lúc Quan Đê còn sống, trừ Tào Tháo tâu xin Hán Hiến Đế phong làm Hán Thọ Đình Hầu ra, chức quan chính thức là Thái thú Tương Dương, tổng quản lý các sự việc ở Kinh Châu. Lưu Bị trước tiên phong tước vị là Đãng Khẩu Tướng quân, sau là Tiên Tướng quân, được liệt là người đứng đầu Ngũ hổ Thượng tướng của nhà Thục Hán. Sau 41 năm Quan Đê quy thiên, tức là năm thứ 3 thời Tam quốc nhà Thục Cảnh Diệu (năm 260 đúng ngay 100 năm ngày sinh của Quan Đê), hậu chủ Lưu Thiện truy phong thụy là Tráng mục hầu.

關帝生前除曹操奏請漢獻帝封其為漢壽亭侯外，正式官職為襄陽太守、董督荊州事務。劉備封賜的爵位先為蕩寇將軍，後為前將軍，列於蜀漢「五虎上將」之首。在關帝歸天後的41年，即三國蜀景耀三年(260，正好是其誕辰100週年)，後主劉禪追諡為壯繆（穆）侯。

TƯỢNG TRUNG HUỆ CÔNG

忠惠公像

Sắc phong sớm nhất mà Quan Công đạt được bất quá chỉ là một trong phối thờ Võ Thanh Vương. Đường Đức Tông tiếp nhận kiến nghị của Nhan Chân Khánh, nên trong năm thứ ba Kiến Trung (năm 782), miếu Võ Thần Vương thờ thêm 64 viên danh tướng, trong đó Quan Công vẫn được liệt vào. Thời nhà Tống mới dựng nước tuy có đặt lại điển lễ cúng tế nhưng tại pháp lệnh mới trong lịch mừng Khánh lễ của Phạm Trọng Yêm (năm 1043). Vì để làm phần chân sĩ khí lòng quân, bèn khôi phục lại phối thờ như cũ, Tống Vi Tông Sùng Ninh nguyên niên (năm 1102) phong Quan Công là Trung Huệ Công.

關公最早獲敕封，不過是武成王配祀之一。唐德宗接受顏真卿的建議，於建中三年（公元782年）為武成王廟增祀64員名將，關公亦被列入其中。宋朝開國時雖重訂祀典，但在范仲淹慶曆新政（1043年）為了振奮軍心士氣，就恢復了原來的配祀。宋徽宗崇寧元年（1102年）封關公為忠惠公

NHÀ TÔNG PHONG NGHĨA DŨNG VŨ AN VƯƠNG 宋封義勇武安王

Năm thứ 2 Đại Quan nhà Tống phong “Vũ An Vương” là lần phong vương đầu tiên, năm thứ 5 Tuyên Hòa cải phong là “Nghĩa Dũng Vũ An Vương”. Năm thứ 3 Kiến Viêm đời Tống Cao Tông phong thụ “Tráng Mục Nghĩa Dũng Vương”. Năm thứ 14 Thuần Hy đời Tống Hiếu Tông phong thụ “Nghĩa Dũng Võ An Anh Tế Vương”. Năm đầu thiên lịch Nguyên Văn Tông phong thụ “Hiển Linh Nghĩa Dũng Võ An Anh Tế Vương”.

宋大觀二年封「武安王」，是封王之始，宣和五年改封「義勇武安王」。宋高宗建炎三年封諡「壯繆義勇王」，宋孝宗淳熙十五年封諡「義勇武安英濟王」，元文宗天曆元年封諡「顯靈義勇武安英濟王」。

PHỤC MA ĐẠI ĐẾ 伏魔大帝

Quan Đế được phong thụ “Hán Quan Đế Thọ Đình Hầu” vào năm thứ 10 Gia Tĩnh đời Minh Thế Tông, đây là lần xuất hiện phong thụ “Đế” hiệu sớm nhất tuy nhiên vẫn chưa ban Phụng lưu bào (áo bào có thêm tua cờ). Đến năm thứ 18 Vạn Lịch đời Minh Thần Tông mới chính thức thêm mũ miện, đặc biệt ban cho áo mũ tứ tập đồ, mũ miện đội đầu, thứ đến khăn đội đầu, lại đến khăn bịt đầu. Vào năm thứ 42 Vạn Lịch phong thụ “Tam Giới Phục Ma Đại Đế Thần Uy Viễn Chân Thiên Tôn Quan Thánh Đế Quân”.

關帝於明世宗嘉靖十年封諡「漢關帝壽亭侯」，這是最早出現封諡「帝」號，不過尚未「捧旒袍」。到明神宗萬曆十八年才正式加冕，特頒袞冕肆輯圖，首冕服，次巾幘，又次公幘。於萬曆四十二年封諡「三界伏魔大帝神威遠震天尊關聖帝君」。

聖太子像

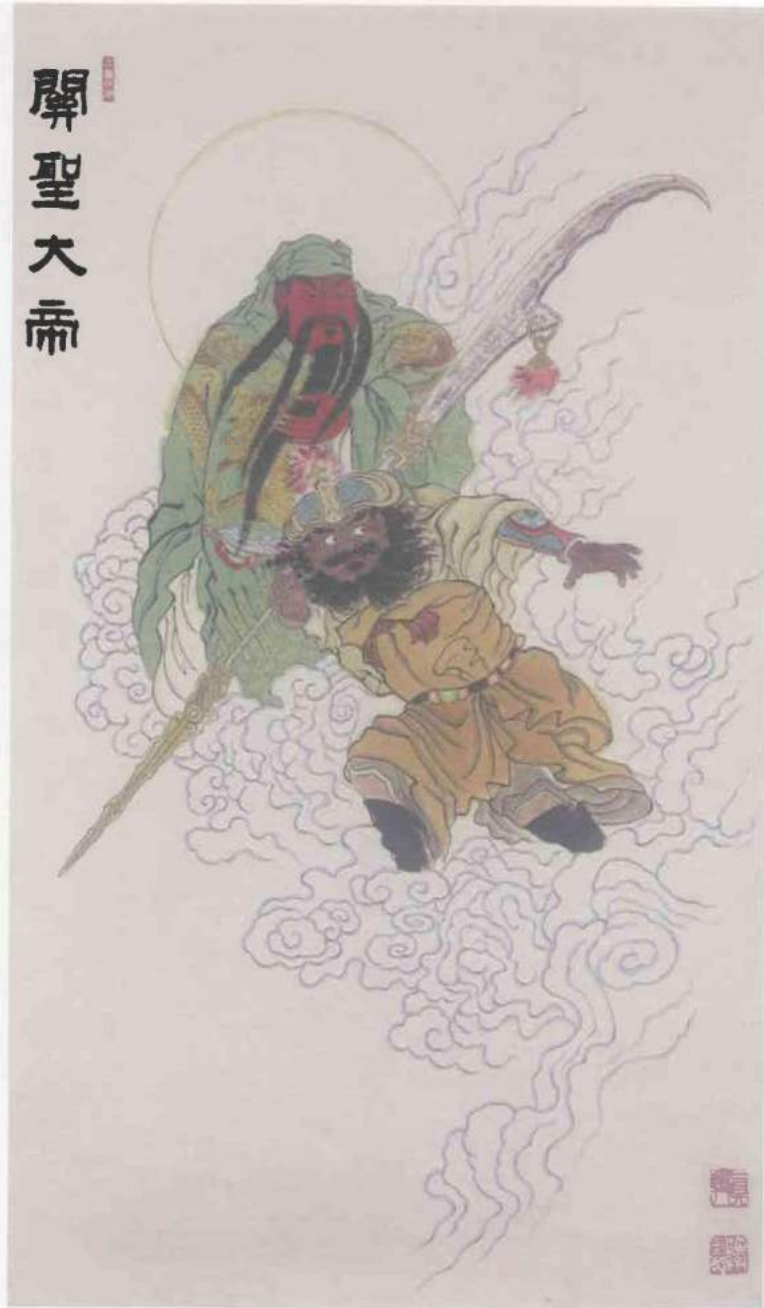
PHONG CHO CON QUAN ĐẾ:
QUAN BÌNH, QUAN HƯNG

封子關平、關興

Năm thứ 42 Vạn Lịch đời Minh Thần Tông sắc phong cho con Quan Đế: Quan Bình làm Kiệt Trung Vương, Quan Hưng làm Hiến Trung Vương.

明神宗萬曆四十二年，敕封關帝之子關平為「竭忠王」，關興為「顯忠王」。

關聖大帝

QUAN THÁNH ĐẠI ĐẾ
關聖大帝

Năm thứ 9 Thuận Trị đời Thanh Thế Tổ phong thụy cho Quan Đế làm Trung Nghĩa Thần Vũ Quan Thánh Đại Đế.

清世祖順治九年封諡關帝為「忠義神武關聖大帝」。

TƯỢNG NAM HOA ĐẾ QUÂN

南華帝君聖像

Nam Hoa Đế Quân còn xưng là Xích Tinh Tử, cư trú tại phương nam bính đỉnh thuộc hỏa thiên. Phương nam bính đỉnh thuộc Hỏa, ngũ thường trên trời là Hanh, ngũ sắc thuộc Đỏ, bốn mùa trên mặt đất là Mùa hạ, hóa thân xuống nhân gian Viêm Đế là Thần Nông; trong luân lý ngũ thường nhân gian thuộc Lễ; trong cơ thể người là Tim, máu; trong năm giới cấm chủ về Dâm. Nguyên linh hồn của Quan Thánh Đế Quân là do Nam phương Nam Hoa Đế Quân Lão hóa thân, sống với gương mặt đỏ, lòng son, tính mãnh liệt như lửa, chính khí lẫm liệt, chính nghĩa ngút trời. Thực hành đủ ngũ thường Nhân, Nghĩa, Lễ, Trí, Tín là gương mẫu tiêu biểu cho chúng sanh tu đạo.

南華帝君又稱為「赤精子」，位居南方丙丁火天。南方丙丁屬「火」，在天五常為「亨」五色屬「紅」，在地四季為「夏」，人間化生炎帝為「神農」，人倫五常屬「禮」，人體主「心、血」，五戒主「淫」。關聖帝君之原靈即為南方南華帝君火老所化，生而面紅心赤性烈如火，正氣凜然義薄雲天，行全五常—仁義禮智信，為眾生修道之標榜。

QUAN ĐẾ NGUYÊN THẦN, CHU Y THIÊN TỬ THÁNH TƯỢNG 關帝元神朱衣天子聖像

Chu Y Thiên Tử còn gọi là Chu Y Tinh Quân, Chu Y Thần (Thần áo đỏ). Trong Minh Thánh Kinh có viết: “Ta (Quan Đế) cũng là Chu Y Thần trong Cung Tử Vi, cùng cai quản Văn Xương, Vũ Khúc Tinh (sao), chỉ vì Trương Tiên không làm chủ cai quản nên sắc lệnh cho ta (Quan Đế) làm phụ Thần”. Vì thế Chu Y Thần vẫn là nguyên thần tiền thân của Quan Đế, làm chủ quản trong Thành Tử Vi, trợ giúp Ngọc Hoàng Thượng Đế quản lý Văn Xương Cung và Sao Vũ Khúc. Văn Xương chủ về văn, Vũ Khúc chủ về Tài bạch Tử vi đầu số. Vì vậy Chu Y Thiên Tử ngoài chức này ra kiêm quản lý Văn Xương và Tài bạch.

朱衣天子又稱朱衣星君，朱衣神。明聖經有云：「吾（關帝）乃紫微宮裏朱衣神，協管文昌武曲星，祇因張仙無主轄，敕令隨吾（關帝）為從神。」因此朱衣神乃關帝之前身元神，為紫微垣中主管，協助玉帝管理文昌宮及武曲星。文昌主文運，武曲主財帛紫微斗數，故朱衣天子除本職外兼管文昌及財帛。

NGŨ TỬ TƯ PHÁP TƯỢNG

伍子胥法像

Quan Đế là do Chu Y Thần trong Cung Tử Vi hạ sanh, kiếp trước là Ngũ Tử Tư thời Xuân Thu. Ngũ Tử Tư được trên Trời khải định lòng trung hiếu, vì vậy sắc lệnh cho ông ta “Quản lý việc Tiền đường (ao vuông, đầm) ngày đêm lãnh việc thủy triều”. Ngũ Tử Tư (526-484 TCN) tên là Viên, tự Tử Tư, là người nước Sở thời Xuân Thu, sau nước Ngô phong ông là Thân, vì thế lại gọi là Thân Tế. Tổ tiên Ngũ Tử Tư là Ngũ Cừ, vì lấy lòng chính trực khuyên can Sở Trang Vương mà lưu lại tiếng thơm. Vì thế các thế hệ sau ở nước Sở vẫn còn tiếng thơm, con trai ông là Ngũ Phong.

關帝為紫微宮朱衣神下生，前生為春秋時代的伍子胥。伍子胥的忠孝得到上天肯定，於是敕令他「管錢塘事，晝夜領潮行」。伍子胥（前526年—前484年）名員，字子胥，春秋時期楚國人，後來吳國封他於申，因此又叫申胥。伍子胥先祖伍舉，以正直進諫楚莊王而得好名聲，因此其後代於楚國亦有美名，其兒子為伍封。

THÔNG MINH THỦ TƯỚNG VĂN HOÀNH THÁNH ĐẾ THÁNH TƯỢNG 通明首相文衡聖帝聖像

Nho giáo tôn Quan Đế là “Văn Hoàng Đế quân”, thật ra trình độ về văn thao, võ lược của Quan Thánh Đế quân đều rất tinh tế sâu dày, vì thế Quan Thánh Đế quân cũng là một trong ngũ Văn Xương, cùng nhau chường quản việc học tập, khảo thí của nhân gian. Quan Đế từ nhà Hán đến nhà Thanh, thọ phong Thông Minh Thủ Tướng, xây điện Chiêu Minh, Nam Thiên Ngọc Khuyết, vị trí tại chính giữa trung tâm tầng trời thứ 7 ở Trời Nam, tức là Chúa tể Trời Nam. Thông Minh Thủ Tướng Nam Thiên Văn Hoàng Thánh Đế nhận chiếu Ngọc Hoàng phụ trách làm việc tất cả trong ba cõi (tam giới) gồm Thần, Nhân, Quỷ.

儒教尊關帝為「文衡帝君」，其實關聖帝君的文韜與武略都造詣精湛，因此關聖帝君也是五文昌之一，一同掌管人間的讀書考試。關帝自漢至清，受封通明首相，立殿昭明，南天玉闕位於南天第七層天之中央，即為南天主宰--通明首相南天文衡聖帝，秉承玉詔辦理三曹一切行政。

VĂN VÕ SONG THÁNH THÁNH TƯỢNG

文武雙聖聖像

Người Trung Quốc tôn xưng Khổng Lão Phu Tử là Văn Thánh, Quan Thánh Đại Đế là Võ Thánh. Văn Thánh sáng tác Xuân Thu, Võ Thánh ngẫm Xuân Thu. Văn, võ nhị Thánh cùng tỏa sáng.

中國人尊稱孔老夫子為文聖，關聖大帝為武聖。文聖作《春秋》，武聖履《春秋》，文、武二聖正是相輝互映。

QUAN THÁNH ĐẾ QUÂN CHƯƠNG QUẢN 36 THIÊN, 72 ĐỊA

關聖帝君掌管三十六天七十二地

Đào Viên Minh Thánh Kinh ghi chép, Quan Thánh Đế quân chương quản tam giáo: Nho giáo, Đạo giáo và Phật giáo, đồng thời nắm quyền cai quản tam tài: Trời, Đất và Người. Quyền hành trách nhiệm của Quan Thánh Đế quân có thể nói là thông lên trời, thấu xuống đất; trên quản 36 trời, sao, giờ, ngân hà; dưới thấu đến 72 phúc địa và âm tào địa phủ. Quan Thánh Đế quân xem xét công đức cả đời của người trần thế để ghi chép lại tổng số màu hồng gia tăng tuổi thọ, lại xét định tội lỗi trọn đời của thế nhân để ghi chép trong sổ màu đen giảm bớt tuổi thọ.

根據《桃園明聖經》記載，關聖帝君掌管儒、道、釋三教大權，同時擁有統轄天、地、人三才的權利，關聖帝君的權責可謂是通天徹地，上管三十六天、星辰銀河，下轄七十二福地和陰曹地府。關聖帝君審定世人一生的功德，將之記載於增加壽命的紅色書冊中；又裁定世人一生的罪過，將之記載於削減壽命的黑色簿冊中。

關聖帝君
掌管三十六天七十二地

演南劉英敬繪於祥利中西堂

Chịu trách nhiệm nội dung
Ban Trị sự Thất phủ Cổ miếu Biên Hòa

Biên tập nội dung
Thạc sĩ Trần Quang Toại

Biên dịch
Lưu Dân Cường

Hiệu đính
Vương Phúc Khang

Thiết kế bìa và trình bày sách
Phạm Thanh Sinh

Trích dẫn tư liệu

Hiệp hội Xúc tiến Đào Viên Minh Thánh Kinh Trung Hoa Xã Đoàn Pháp Nhân

社團法人中華桃園明聖經推廣學會

Hiệp hội Quảng bá Văn hóa Quan Thánh Trung Hoa Thế Giới Xã Đoàn Pháp Nhân

社團法人中華關聖文化世界弘揚協會